

Janez Pavel II.

Posinodalna apostolska spodbuda

POSVEČENO
ŽIVLJENJE

Cerkveni dokumenti

65

Janez Pavel II.
posinodalna apostolska spodbuda

Posvečeno življenje

Dru•ina
Ljubljana
1996

Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Posvečeno •ivljenje. **Naslov izvirnika: Adhortatio apostolica post-synodalis VITA CONSECRATA, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1996. Prevod: Miran Špelič, OFM. Strokovni pregled: Viktor Papež, OFM. Lektor: Jože Kurinčič. Redakcija: Rafko Valenčič. Oprema: Lucijan Bratuš.**

Zbirko CERKVENI DOKUMENTI izdajajo slovenske rimskokatoliške škofije. Glavni in odgovorni urednik: Rafko Valenčič. Uredništvo: Trubarjeva 10, 1000 Ljubljana. Uprava: Družina, d.o.o., Krekov trg 1, 1000 Ljubljana, SLO.

Izdala: Družina d.o.o., avgusta 1996.

Tisk: Sitomarket d.o.o., Šmarje-Sap

CIP - Katalo•ni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knji•nica, Ljubljana.

262.14
262.131.22

JOANNES Paulus II, pape•

Posinodalna apostolska spodbuda Posvečeno •ivljenje / Janez Pavel II.;
[Prevod Miran Špelič] - Ljubljana : Družina, 1996. - (Cerkveni doku-
menti, ISSN 1318-1262 ; 65)

Prevod dela: Adhortatio apostolica post-synodalis Vita consecrata

ISBN 961-222-085 - 9

1. Janez Pavel II, pape• glej Joannes Paulus II, pape•
61437440

Po mnenju Ministrstva za kulturo z dne 19. avgusta 1996, št. 415-55/96 publikacija Janez Pavel II., Govori v Sloveniji, spada med proizvode, za katere se obračunava 5% davek od prometa proizvodov.

Rad ustrezem prošnji p. Lojzeta Cvikla DJ, predsednika Zveze višjih redovnih predstojnikov in predstojnic, in napišem nekaj vrstic k slovenski izdaji posinodalne Apostolske spodbude papeža Janeza Pavla II. o »posvečenem življenju«. Čestitam predvsem slovenskim redovnicam in redovnikom za njihovo prizadevnost, da bi odkrili bogastvo, zbrano v Apostolski spodbudi in ga sprejeli za svoje.

Papež namreč pravi, da je njegova spodbuda »Posvečeno življenje« sad »sinodalnega potovanja« (4). To ni le priprava, potek in sklep naporov devetega splošnega zasedanja škofovske sinode leta 1994, marveč je tudi sad dolgega zorenja v srcu vesoljne Cerkve. že 2. vatikanski cerkveni zbor je priporočil, naj se način življenja, molitve in delovanja prilagodi »ne le fizičnim in psihičnim okoliščinam oseb, marveč tudi zahtevam kulture, družbe in življenjskega stila« (Perf. Caritatis 3). Na vseh sinodah do leta 1994 je bilo zaželeno, naj bi se sklicala sinoda na ravni Cerkve, da bi škofovski zbor raziskoval pomembnost in sodobnost redovniškega življenja v Cerkvi.

Deveto splošno zasedanje sinode pomeni postanek, da se ustvari sinteza v razvoju redovniškega življenja. Apostolska spodbuda želi znova podati točke duhovnih priporočil, ki izhajajo iz premišljevanja škofovskega zbora. Je kakor odhod prihodnosti naproti, v kateri naj redovniki zgrade veliko zgodovino. (PŽ 110)

Posinodalna spodbuda je vabilo k notranji prenovi, je nagovor k prerojenju v duhu, je usnutek za splošno prizadevanje, da bi prišlo Kristusovo kraljestvo (prim. Lk 10,1-13). Oznanjanje Kristusa ostaja vedno prednostna naloga Cerkve (9). Redovniško življenje je laboratorij, v katerem se začenjajo, premišljujejo in uresničujejo različna poslanstva Cerkve v svetu. Je kot spremenjenje cerkvenega življenja v različnih okoliščinah sveta. Redovniške ustanove so kot laboratorij, ki svoje karizme prestavljajo v človeške in kulturne stvarnosti, da bi jih pridobili za Kristusa.

Načrt (zamisel) spodbude je prava vizitka redovniškega življenja. Mnogovrstnost članov in karizem v edinosti redovniškega ideala je zgovorna »trinitarična izpoved«. Vsakdanja zvestoba, duhovni boj, molitev in askeza delajo iz redovništva »znamenje bratstva«, ki je popolnoma posvečeno in predano »službi ljubez-

ni«. Prvenstveni ideal redovništva je »ponavzočiti tudi med nekristjani Kristusa – ubogega, čistega, pokornega, misijonarskega in molitelja« (77). Vse drugo skupaj so izrazi, znamenja in žive podobe, kakšna tveganja se lahko podvzemajo »vse do misijonskih predstraž«. (76) Misijonske predstraže so danes naša mesta in včasih pragovi naših vrat. Misijonske predstraže so odtujenost redovniškega ideala kulturi sodobnikov in njihov strah, da bi drugače gledali, kot je v navadi.

Svetovno ravnotežje potrebuje centralno vlogo Evrope. Evropa pa potrebuje Kristusa, če se hoče izogniti novemu razkolu, ki bi bil tokrat tragičen, namreč razkolu med tistimi, ki hočejo zaupati Bogu urejenost države, in tistimi, ki ga hočejo izriniti iz vse človeške dejavnosti. Dokler Evropa ne bo odkrila življenjske moči povezanosti s svojo preteklostjo, ne bo mogla izpolniti svojega zgodovinskega poslanstva.

Le močno in mnogovrstno pričevanje redovniškega življenja zmore odvrniti to nevarnost. Redovniško življenje, ta delavnica duha in človeške ustvarjalnosti, najrazličnejših oblik in izrazov, vodi vedno in povesod k edinemu idealu – »službi ljubezni«. Zato je zmožno sprejeti sodobni izziv in dvigniti svet iz depresije.

Tistim, ki so poklicani, je zaupano poslanstvo, naj bodo znamenje, beseda, pričevanje, podoba Kristusova, po potrebi in po zmožnostih slehernega. Zdi se mi, da je to navodilo, ki nam ga je papež zapustil s svojo navzočnostjo in s svojo molitvijo med nami v Sloveniji. »Slovensko ljudstvo vas potrebuje,« je rekel sveti oče. »Na pragu tretjega krščanskega tisočletja se tudi Cerkve, ki je v vaši deželi, z vso nujnostjo zadaja nalogo, da se glede na zahtevo po novi evangelizaciji povrne k izvirom.« (18. 5. 96) Redovnikom na poseben način priporoča: »Predvsem skrbite za vzgojo novih rodov« (17. 5. 96). Zvestoba izvirom in skrb za zahteve prihodnosti zakoličijo redovniško življenje.

V goreči želji, da bi izpolnili to svoje poslanstvo, dajejo redovniki in redovnice Cerkve v Sloveniji spodbudo »Posvečeno življenje« kot ključ za odgovor tistim, ki bi radi vedeli in si žele gotovosti.

Tej izdaji želim veliko uspeha in vsem redovnikom in redovnicam kličem blagoslov z neba. Marija, Devica Obiskarja, naj podpira posvečene osebe.

Ljubljana, 26. julija 1996,
na god svetih Joahima in Ane

Edmond Farhat,
naslovni nadškof Biblosa,
apostolski nuncij

h svetov *tipično in stalno»vidno obliko«* sredi sveta. To priteguje pogled vernikov k tisti skrivnosti bo•jega kraljestva, ki •e deluje v zgodovini, a čaka na svojo popolno uresničitev v nebesih.

V teku stoletij ni nikoli manjkalo ljudi, ki so v poslušnosti Očetovemu klicu in sledeč nagibom Svetega Duha izbrali to posebno hojo za Kristusom, da bi se mu posvetili s čistim in »nedeljenim« srcem (prim. 1 Kor 7,34). Kakor apostoli so tudi oni zapustili vse, da bi bili z njim in se kakor on izročili v službo Bogu in bratom. Na ta način so prispevali k razodevanju skrivnosti in poslanstva Cerkve z mnogovrstnimi karizmami duhovnega in apostolskega življenja, ki jim jih je razdeljeval Sveti Duh, s tem pa so tudi sodelovali pri obnovi družbe.

Zahvala za posvečeno življenje

2. Vloga posvečenega •ivljenja v Cerkvi je tako pomembna, da sem se odločil sklicati sinodo, ki naj bi ob bli•ajočem se novem tisočletju poglobila njegov pomen in perspektive. Hotel sem, naj bo na sinodalni skupščini navzočih poleg očetov tudi mnogo posvečenih mo• in •ena, da bi ne manjkal njihov prispevek skupnemu razmišljanju.

Vsi se zavedamo bogastva, ki ga za cerkveno občestvo predstavlja dar posvečenega življenja v vsej raznolikosti karizem in ustanov. *Skupaj se zahvaljujemo Bogu za redove in redovne ustanove, ki se posvečajo kontemplaciji, apostolskemu delu, zahvaljujemo se mu za družbe apostolskega življenja, za svetne ustanove in za druge skupine posvečenih oseb, pa tudi za vse tiste, ki se v tajnosti srca predajajo Bogu s posebno posvetitvijo.*

Na sinodi se je dalo skorajda otipati, kako je vsepovsod razširjeno posvečeno življenje, navzoče v Cerkvah po vsem svetu. Prav to spodbuja in spremlja razvoj evangelizacije v raznih pokrajinah sveta, kjer ne le hvaležno sprejemajo ustanove, ki prihajajo od drugih, ampak snujejo še nove, raznolike po oblikah in izrazih.

Če je videti, da ponekod ustanove posvečenega življenja preživljajo težke trenutke, pa se drugod razcvetajo z nepričakovano življenjsko silo in kažejo, da odločitev za popolno izročitev Bogu v Kristusu nikakor ni nezdržljiva s kulturo in zgodovino slehernega ljudstva. Posvečeno življenje pa se ne razcveta samo v katoliški Cerkvi; pravzaprav je še posebej krepko prisotno v meništvu pravoslavnih Cerkva, kjer je bistvena poteza njihove notranje zgradbe. Pa tudi v Cerkvah in cerkvenih skupnostih, ki so izšle iz reformacije, začenja rasti oziroma znova prihaja na dan, in sicer kot znak skupne milosti Kristusovih učencev. To dejstvo je le še ena pobuda za ekumenizem, ki vžiga željo po vedno bolj polnem občestvu med kristjani, »da bi svet veroval« (Jn 17,21).

Posvečeno življenje, dar Cerkve

3. Vsesplošna prisotnost posvečenega življenja in evangeljski značaj njegovega pričevanja z vso jasnostjo kaže – če bi bilo potrebno –, da ne gre za *osamljeno in obrobno resničnost*, ampak za stvar, ki zadeva vso Cerkev. Škofje so to na sinodi večkrat potrdili: »De re nostra agitur«, »Za našo stvar gre.«¹ Dejansko *stoji posvečeno življenje v srcu Cerkve* kot odločilna prvina njenega poslanstva, saj »izraža najbolj notranjo naravo krščanske poklicanosti«² in temeljuje vse Cerkve–Neveste k združenju z edinim edinom.³ Na sinodi je bila večkrat izražena trditev, da posvečeno življenje ni pomagalo Cerkvi in jo podpiralo le v preteklosti, ampak da je dragocen in potreben dar tudi v sedanjosti in prihodnosti božjega ljudstva, ker sodi v najglobljo notranjost njenega življenja, njene svetosti in njenega poslanstva.⁴

Sedanje težave, s katerimi se srečuje nemalo ustanov v nekaterih delih sveta, ne smejo zbuditi dvomov o tem, da je zaobljuba evangeljskih svetov *sestavni del življenja Cerkve*, kateri daje dragoceno spodbudo k vedno bolj doslednemu življenju po evangeliju.⁵ Zgodovinsko gledano je možno, da bo prišlo do nadaljnje obogatitve oblik, ne bo pa se spremenilo bistvo: odločitev, ki se izraža v korenitosti darovanja sebe iz ljubezni do Gospoda Jezusa in v njem do vsakega člana velike človeške družine. *Krščansko ljudstvo se še naprej zanaša na to gotovost*, ki je navdihovala nešteto oseb v potekanju stoletij,

saj dobro ve, da se more na svoji poti proti nebeški domovini opirati na te velikodušne duše.

Pobiranje sadov sinode

4. Redna generalna skupščina škofovske sinode se je zbrala, da bi razmišljala o temi »Posvečeno •ivljenje in njegovo poslanstvo v Cerkvi in svetuk« in je izrazila •eljo po tem dokumentu. V odgovor na to •eljo nameravam v tej apostolski spodbudi predlo•iti sadove sinodalnega dogajanja⁶ in pokazati vsem vernikom – škofom, duhovnikom, diakonom, posvečenim osebam in laikom – kakor tudi vsem, ki bodo hoteli prisluhniti, čudovite reči, ki jih Gospod hoče tudi danes uresničevati s pomočjo posvečenega •ivljenja.

Ta sinoda, ki je sledila tisti o laikih in o duhovnikih, dopolnjuje obravnavo tistih posebnosti, ki zaznamujejo življenjske stanove, kakor jih je hotel Gospod Jezus za svojo Cerkev. Če je bila na drugem vatikanskem koncilu poudarjena velika resničnost cerkvene občestvenosti, v katero se zlivajo vsi darovi za gradnjo Kristusovega telesa in za poslanstvo Cerkve v svetu, pa se je v zadnjih letih pokazala potreba, da se bolje pojasni *identiteta različnih življenjskih stanov*, njihova poklicanost in njihovo posebno poslanstvo v Cerkvi.

Cerkveno občestvo namreč ni enobličnost, ampak dar Duha, ki deluje tudi v raznolikosti karizem in življenjskih stanov. Ti bodo toliko bolj v prid Cerkvi in njenemu poslanstvu, kolikor bolj bo spoštovana njihova identiteta. Vsak dar Svetega Duha je podeljen, da bi obrodil sad za Gospoda⁷ v rasti bratstva in poslanstva.

Delo Duha v raznih oblikah posvečenega življenja

5. Kako naj bi se s hvale•nostjo do Duha ne spominjali *obilja oblik posvečenega •ivljenja*, ki jih je v zgodovini prav on obudil in so še danes navzoče v telesu Cerkve? Ka•ejo se kot rastlina z mnogimi vejami,⁸ ki se izteza s svojimi koreninami v evangelij in rodi obilen sad v vsakem času Cerkve. Kakšno izredno bogastvo! Jaz sam sem ob koncu sinode začutil potrebo, da se poudari to stalno prvino v zgodovini Cerkve, namreč celo vrsto ustanoviteljev in ustanoviteljic, svetnikov in svetnic, ki so se odločili za Kristusa z evangeljsko korenitostjo v bratskem

slu•enju, zlasti ubogim in zapuščenim.⁹ Prav v takšnem slu•enju se še posebej jasno poka•e, kako posvečeno •ivljenje razodeva *novitost zapovedi ljubezni*, ko sta neločljivo povezani ljubezen do Boga in ljubezen do bli•njega.

Sinoda se je spomnila na to nenehno delovanje Svetega Duha, ki se skozi zgodovino kaže kot bogastvo udejanjanja evangeljskih svetov v raznolikih karizmah. Na ta način se v Cerkvi in svetu, v času in prostoru nenehno ponavzočuje Kristusovo skrivnost.

Meniško življenje na Vzhodu in Zahodu

6. Sinodalni očetje vzhodnih katoliških Cerkev in predstavniki drugih vzhodnih Cerkev so v svojih prispevkih poudarili *evangeljske vrednote meniškega •ivljenja*,¹⁰ ki se je pojavilo •e ob začetkih krščanstva in je še zdaj zelo cvetoče v njihovih pokrajinah, zlasti v pravoslavnih Cerkvah.

Že v prvih stoletjih Cerkev so živeli možje in žene, ki so se čutili poklicane, da posnemajo učlovečeno Besedo v njegovi podobi služabnika. Stopili so na pot za njim tako, da so na poseben in korenit način v meniški poklicanosti uresničevali zahteve, ki izhajajo iz krstne soudeležnosti pri velikonočni skrivnosti njegove smrti in vstajenja. S tem ko so postali nosilci križa (staurophóroi), so se zavzeli, da postanejo tudi nosilci Duha (pneumatophóroi), pristno duhovni ljudje, sposobni v tišini oploditi zgodovino z nenehno hvalo in prošnjo, z asketskimi nasveti in deli ljubezni.

Vzhodno meništvo si je postavilo za cilj, da preobliči svet in življenje, ko pričakuje dokončno gledanje božjega obličja. Pri tem še posebej ceni spreobrnjenje, odpoved sebi in skrušenost srca, iskanje *hesihije*, to je notranjega miru, in nenehno molitev, post in bdenje, duhovni boj in tišino, velikonočno veselje v Gospodovi navzočnosti in v pričakovanju njegovega dokončnega prihoda, podaritev sebe in svojega imetja v sveti skupnosti cenobija ali v puščavniški samoti.¹¹

Tudi na Zahodu je od prvih stoletjih Cerkev obstajalo meniško življenje v veliki raznolikosti izraznih oblik tako v cenobitskem kot v eremitskem okolju. V današnji obliki, ki se navdihuje predvsem pri sv. Benediktu, je zahodno meništvo dedič tolikih ljudi, ki so zapustili posvetno življenje, iskali Boga in

se mu posvetili, »ne da bi kaj cenili bolj kot Kristusovo ljubezen«. ¹² Tudi današnji menihi se trudijo, da bi *harmonično združili notranje življenje in delo* v evangeljski zavzetosti spreobrnjenja življenjskih navad, v poslušnosti, v stalnosti in v vztrajni predanosti premišljevanju Besede (*lectio divina*), v obhajanju bogoslužja in v molitvi. V srcu Cerkve in sveta so samostani bili in so še zgovorna znamenja občestva, kraji, kjer so dobrodošli tisti, ki iščejo Boga in duhovne reči, šole vere in prava središča študija, dialoga in kulture za gradnjo cerkvenega življenja in zemeljskega mesta samega v pričakovanju nebeškega.

Red devic, puščavniki, vdove

7. Zares se smemo veseliti in upati, ko vidimo, da se danes spet razcveta *stari red devic*, o katerem krščanske skupnosti pričajo •e od apostolskih časov. ¹³ Te device, ki jih posveti krajevni škof, se posebej pove•ejo s Cerkvijo in se izročijo v njeno slu•bo, čeprav ostanejo v svetu. Same ali v skupnostih ka•ejo *edinstveno podobo eshatološke nebeške Neveste in prihodnjega •ivljenja*, ko bo Cerkev končno v vsej polnosti za•ivela ljubezen do •enina Kristusa.

Puščavniki in puščavnice, ki pripadajo starodavnim ali novim ustanovam ali ki so neposredno odvisni od škofa, z notranjo in zunanjo ločitvijo od sveta pričujejo o začasni naravi tega veka. S postom in pokoro izpovedujejo, da človek ne živi samo od kruha, ampak od božje besede (prim. Mt 4,4). Takšno življenje»v puščavi«je tudi vabilo njim podobnim in vsemu cerkvenemu občestvu, *da ne bi nikoli izgubili izpred oči najvišje poklicanosti*, ki je v tem, da bomo vedno bivali z Gospodom.

V zadnjem času je vedno pogostejša tudi posvetitev vdov, ¹⁴ znana iz apostolskih časov (prim. 1 Tim 5,5-10; 1 Kor 7,8), in tudi vdovcev. Z zaobljubo večne čistosti, ki kaže na božje kraljestvo, te osebe posvetijo svoje življenje in se predajo molitvi in služenju Cerkvi.

Ustanove popolnoma predane kontemplaciji

8. Ustanove, ki povsem te•ijo h kontemplaciji, pa naj gre za •enske ali moške, Cerkvi pripravljajo razlog za veselje in vir nebeških milosti. S svojim •ivljenjem in prizadevanjem ti re-

doavniki posnemajo Kristusa, ki moli na gori, pričujejo za bo•je gospostvo v zgodovini in •e vnaprej izra•ajo prihodnjo slavo.

Ko v samoti in tišini poslušajo božjo besedo, ko obhajajo bogoslužje, se vadijo v askezi, molijo, se zatajujejo in živijo v bratski ljubezni, s tem vse svoje življenje in delovanje oblikujejo za kontemplacijo Boga. Cerkvemu občestvu torej nudi•jo enkratno pričevanje ljubezni Cerkve do njenega Gospoda in s skrivnostno apostolsko rodovitnostjo prispevajo k rasti božjega ljudstva.¹⁵

Zato si smemo žele•ti, da bi se raznolike oblike kontemplativnega življenja bolj razširile v mlajših Cerkvah kot izraz polne vraščenosti evangelija še posebej v tistih delih sveta, kjer so močno razširjena tudi druga verstva. To bo omogočilo učinkovitejše pričevanje o življenjski moči izročila krščanske askeze in mistike ter bo pomagalo pri medverskem dialogu.¹⁶

Apostolsko redovno življenje

9. Na Zahodu so v potekanju časov vzcvetele številne drugačne ustanove redovnega •ivljenja, v katerih se je mnogo ljudi, ki so se odpovedali posvetnosti, izročilo Bogu z javno zaobljubo evangeljskih svetov v posebni karizmi in v ustaljenem načinu •ivljenja v skupnosti,¹⁷ da bi na mnogotere načine apostolsko slu•ili bo•jemu ljudstvu. Takšne so razne dru•ine regularnih kanonikov, ubo•ni redovi, regularni kleriki in nasploh moške in •enske redovne kongregacije, usmerjene v apostolsko in misijonsko dejavnost ter v raznovrstna dela, ki jih more spodbuditi krščanska ljubezen.

Čudovito in pestro je pričevanje, v katerem kakor v zrcalu odsevajo mnogovrstni darovi, ki jih je Bog podelil ustanoviteljem in utemeljiteljicam, ki so v poslušnosti pobudam Svetega Duha znali razložiti »znamenja časov« in z razsvetljenim duhom odgovoriti na potrebe, ki so se vedno bolj jasno kazale. Mnogo drugih je šlo po njihovih stopinjah in so z besedo in dejanjem skušali v svojem življenju utelesiti evangelij, da bi vsak v svojem času poživil navzočnost Jezusa, ki je v pravem pomenu besede Posvečeni in Očetov Apostol. Zato morajo redovniki in redovnice v vsaki dobi odsevati Gospoda Kristusa kakor zrcalo in v svoji molitvi krepiti vzvišeno občestvo z njim v mišljenju (prim. Flp 2,5–11). Tako bo vse njihovo življenje

preveval apostolski duh in bo tudi vsak njihov napor prežet z apostolsko kontemplacijo.¹⁸

Svetne ustanove

10. Sveti Duh, čudoviti ustvarjalec pestrosti darov, je v naših dneh priklical v obstoj *nove oblike posvečenega •ivljenja*, kakor da bi na neki nasvet Previdnosti hotel odgovoriti na nove zahteve, s katerimi se danes srečuje Cerkev, ko opravlja svoje poslanstvo na svetu.

Tu mislim predvsem na *svetne ustanove*, v katerih se zbirajo člani, *da bi z življenjem v svetu izpolnili svoje posvečenje Bogu*, s tem da zaobljubijo evangeljske svete znotraj časnih družbenih struktur. Tako nekako postajajo kvas modrosti in pričevalci milosti sredi kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. S povezavo med svetom in posvečenjem, ki je njim lastna, želijo *vnesti v družbo nove sile Kristusovega kraljestva* z namenom, od znotraj spremeniti svet z močjo blagov. Na ta način sicer v polnosti pripadajo Bogu in so povsem predani v njegovi službi, njihovo delovanje v običajnih svetnih okoliščinah pa na pobudo Duha prinaša v časne zadeve nekaj evangeljske ljubezni. Tako svetne ustanove, vsaka po svoji lastni karizmi, pomagajo, da se utrjuje učinkovita navzočnost Cerkve v družbi.¹⁹

Dragoceno vlogo imajo tudi *kleriške svetne ustanove*. V njih se duhovniki, ki pripadajo škofijski duhovščini, tudi če je nekaterim izmed njih omogočena inkardinacija v lastno ustanovo, posvečujejo Kristusu, tako da po lastni karizmi uresničujejo evangeljske svete. V duhovnih zakladnicah svoje ustanove lahko najdejo močno podporo, da goreče gojijo duhovnost, lastno škofijski duhovščini, in tako postajajo kvas velikušnega občestva in apostolskega delovanja med sobrati.

Družbe apostolskega življenja

11. Posebne omembe so vredne tudi tako moške kot •enske *dru•be apostolskega •ivljenja* oziroma skupnega •ivljenja, ki vsaka na sebi lasten način skušajo doseči apostolski ali misijonski cilj. V mnogih izmed njih izrecno sprejemajo evangeljske svete in Cerkev njihove svete vezi javno priznava. Vendar pa jih

to njihovo svojevrstno posvečenje ločuje od redovnih in svetnih ustanov. Varovati je treba in spodbujati svojevrstnost tega načina življenja, ki je v bližnji preteklosti rodila toliko sadov svetosti in apostolstva, zlasti na področju ljubezni in pri misijonskem širjenju evangelija.²⁰

Nove zvrsti posvečenega življenja

12. Tudi danes se nenehno kaže večna mladost Cerkve. V zadnjih desetletjih namreč, to je po drugem vatikanskem koncilu, so se pojavile nove oziroma obnovljene oblike posvečenega življenja. V mnogih primerih gre za ustanove, ki so podobne prejšnjim ali že obstoječim, vendar pa poganjajo iz novih duhovnih in apostolskih pobud. Njihov življenjski zagon mora preveriti cerkvena oblast. Njena dolžnost je preiskati razloge, s katerimi se utemeljuje upravičenost namena ustanovitve. Obenem se tako izogne prevelikemu številu med seboj podobnih ustanov, saj pri tem grozi nevarnost, da bi z veliko škodo prišlo do razcepljenosti v majhne skupine. V drugih primerih pa gre za prve poskuse, ki iščejo neko lastno identiteto v Cerkvi in čakajo, da jih Apostolski sedež, ki mu pripada zadnja sodba, javno prizna.²¹

Nove oblike posvečenega življenja, ki se pridružujejo stari, pričajo, kako so tudi v naših časih privlačni popolna podaritev sebe Bogu, ideal apostolske skupnosti in karizme samega ustanovitelja. Obenem so te ustanove znak dopolnjujočih se darov Svetega Duha.

In vendar v tej novosti Duh ne pride v protislovje. To dokazuje dejstvo, da nove zvrsti posvečenega življenja niso nadomestile prejšnjih. Znotraj tako mnogovrstne pestrosti se je mogla ohraniti temeljna edinost zaradi istega klica, naj se vsakdo trudi za popolno ljubezen in hodi za Jezusom, čistim, ubogim in poslušnim. Kakor je mogoče ta klic najti v že obstoječih oblikah, tako ga iščejo tudi v tistih, ki se kažejo kot nove.

Namen apostolske spodbude

13. Ko pregledujem obilno bero sinodalnega dela, se obračam na Cerkev s to apostolsko spodbudo. Ne le posvečenim osebam, ampak tudi pastirjem in vsem vernikom tako ponujam

sadove spodbudne izmenjave mnenj, ki je nad njenim razvojem nenehno bedel Sveti Duh s svojimi darovi resnice in ljubezni.

V teh letih obnove je posvečeno življenje, kakor tudi druge oblike življenja v Cerkvi, preživljalo težke in naporne čase. To obdobje je bilo polno pričakovanj, poskusov in načrtovanja obnove, kar vse je težilo k temu, da bi se utrdilo izpovedovanje evangeljskih svetov. V tej dobi tudi ni manjkalo napetosti in mučnih naporov, kjer celo dobronamerni poskusi niso vselej pripeljali do dobrih rezultatov.

Težave pa nam nikakor ne smejo odvzeti poguma. Prej je treba z novim zagonom obnoviti moči, saj Cerkev potrebuje duhovne in apostolske pomoči obnovljenega in okrepljenega posvečenega življenja. V tej posinodalni spodbudi bi se rad obrnil na redovne skupnosti in na same posvečene osebe z istim duhom, ki ga je izžarevalo pismo antiohijskim kristjanom z jeruzalemskega koncila. Obenem pa upam, da bo spodbuda naletela na enak odgovor kot tedaj: »Ob branju spodbudnih besed je zavladalo veliko veselje« (Apd 15,31). Pa ne samo to: upam tudi, da se bo moglo pomnožiti veselje vsega božjega ljudstva, ko bo bolje spoznalo posvečeno življenje in se bo moglo bolj zavestno zahvaljevati vsemogočnemu Bogu za ta odlični dar.

Z odprtim srcem sem prisluhnil sinodalnim očetom in plodno uporabil njihove misli, izrečene na delovnih sinodalnih zasedanjih, kjer sem bil redno navzoč. V tem času sem tudi poskrbel in ponudil vsemu božjemu ljudstvu nekaj sistematičnih katehez o posvečenem življenju v Cerkvi. V njih sem znova predstavil nauk, navzoč že v dokumentih drugega vatikanskega koncila, ki je svetla točka, na katero se sklicuje nadaljnji razvoj nauka in tudi sama refleksija ob intenzivnem delu na sinodi.²²

Ko upam, da bodo sinovi Cerkve, zlasti pa posvečene osebe, velikodušno sprejeli to spodbudo, si želim, da bi se nadaljevalo raziskovanje v smeri poglobljenega razumevanja velikega daru posvečenega življenja v njegovi trojni razsežnosti: posvečenja, občestva in poslanstva, in da bi posvečeni in posvečene v polnem sozvočju s Cerkvijo in njenim učiteljstvom odkrivali nadaljnje spodbude za duhovno in apostolsko soočenje s prihajajočimi izzivi.

Prvo poglavje

CONFESSIO TRINITATIS

PRI KRISTOLOŠKIH IN TRINITARIČNIH IZVIRIH
POSVEČENEGA •IVLJENJA

Obličje spremenjenega Kristusa

14. Evangeljski temelj posvečenega •ivljenja je treba iskati v tistem posebnem odnosu, ki ga je imel Jezus z nekaterimi svojimi učenci, ki jih ni le povabil, naj sprejmejo bo•je kraljestvo v svoje •ivljenje, ampak naj vse svoje •ivljenje postavijo v slu•bo evangeliju, pustijo vmenar vse drugo in zvesto posnemajo njegov način •ivljenja.

Takšno »kristusovsko« življenje, ki ga je v teku stoletij sprejelo toliko krščenih, je mogoče živeti le iz posebne poklicanosti in v moči svojkega daru Svetega Duha. V tem življenju uspe krstno posvečenje dati korenit odgovor v hoji za Kristusom s tem, da privzame evangeljske svete, med katerimi je prva in

bistvena sveta vez čistosti zaradi božjega kraljestva.²³ To edinstveno hojo za Kristusom v njenih začetkih vedno zaznamuje Očetova pobuda; zato je ima temelj te hoje že po naravi kristološke in pnevmatološke poteze, obenem pa naznanja še posebno močan trinitarični značaj krščanskega življenja. Na neki način ta hoja tudi nakazuje njegovo *eshatološko* dopolnitev, h kateri teži vsa Cerkev.²⁴

V Kristusovem evangeliju lahko najdemo mnogo besed in dejanj, ki pojasnjujejo pomen te posebne poklicanosti. Da pa bi kot z enim pogledom zaobjeli vse njene bistvene poteze, kaže, da je zelo koristno upreti oči v bleščeče Kristusovo obličje med skrivnostjo spremenjenja. Na to »ikono« se nanaša vse starodavno izročilo, kadarkoli povezuje kontemplativno življenje z Jezusovo molitvijo »na gori«.²⁵ Poleg tega je nanjo mogoče usmeriti na neki način tudi »dejavne« razsežnosti posvečenega življenja, saj spremenjenje ni le razodetje Kristusove slave, ampak je tudi priprava na soočenje s križem. Spremenjenje namreč vsebuje »vzpon na goro« in »sestop z gore«. Učenci, ki so bili tesno povezani z Učiteljem, za hip obdani s sijem trinitarnega življenja občestva svetih in skorajda odneseni v obzorja večnosti, so se takoj vrnili v vsakdanje življenje, kjer niso videli nikogar razen Jezusa v ponižni človeški naravi. Opomnil jih je, da se morajo vrniti v dolino, kjer bodo z njim prenašali napore po sklepu Boga samega in pogumno stopili na pot križa.

»Vpričo njih se je spremenil...«

15. Šest dni potem vzame Jezus s seboj Petra, Jakoba in njegovega brata Janeza in jih povede na visoko goro, na samo. Vpričo njih se je spremenil. Njegov obraz se je zableščal kakor sonce in njegova obleka je postala bela kakor luč. Naenkrat sta se jim prikazala Mojzes in Elija in se pogovarjala z njim.

Peter pa se je oglasil in rekel Jezusu:

»Dobro je, da smo tukaj, Gospod! Če hočeš, postavim tu tri šotore; tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.«

Ko je še govoril, jih je svetel oblak obdal s senco in iz oblaka se je zaslišal glas:

»To je moj ljubljani Sin, zelo sem ga vesel; njega poslušajte!«

Ko so učenci to zaslišali, so se silno prestrašili in padli na obraz.

Jezus pa je stopil k njim, se jih dotaknil in rekel: »Vstanite in ne bojte se!«

Povzdignili so oči, pa niso videli nikogar razen Jezusa.

Medtem ko so šli z gore, jim je Jezus zapovedal:

»Nikomur ne povejte, kar ste videli, dokler Sin človekov ne ustane od mrtvih!« (Mt 17,1-9).

Dogodek spremenjenja je odločilni trenutek Jezusovega poslanstva. Gre za razodetje, ki utrdi vero v srcu učencev, jih pripravlja na dramo križa in napoveduje slavo vstajenja. Ta skrivnost se nenehno ponavlja v življenju Cerkve, ljudstva, ki potuje proti eshatološkemu srečanju s svojim Gospodom. Kakor trije izbrani apostoli tudi Cerkev zre obličje spremenjenega Kristusa, da bi se utrdila v veri in ne zapadla v zmedo pred njegovim izmaličenim obličjem na križu. V tem in onem primeru pa Nevesta stoji vpricho Ženina, je deležna njegove skrivnosti in oblita z njegovo lučjo.

Ta luč dosega vse njene otroke, ki so vsi enako poklicani, da hodijo za Kristusom, tako da vanj polagajo najvišji smisel svojega življenja in morejo reči z apostolom: »Zakaj živeti je zame Kristus« (Flp 1,21). Vendar pa poklicani v posvečeno življenje zagotovo doživijo enkratno izkustvo luči, ki proseva iz učlovečene Besede. Zaobljuba evangeljskih svetov jih namreč pokaže skupnosti bratov in samemu svetu kot preroško znamenje. V njih morajo zagotovo odmevati vznesene Petrove besede: »Dobro nam je tukaj biti« (Mt 17,4). Te besede razkrivajo kristocentrično napetost vsega krščanskega življenja. Še posebej zgovorno pa izražajo vseprevladujoči značaj poklicanosti k posvečenemu življenju in njen globoki dinamizem. Kako lepo je biti s teboj, se tebi posvetiti, samo k tebi usmerjati svoje življenje. Resnično, kdor je prejel dar tega posebnega ljubzenskega občestva s Kristusom, čuti, da je skorajda za-

maknjen od njegovega sijaja. On je »najlepši med človeškimi sinovi« (Ps 45(44),3), njemu ni enakega.

»To je moj ljubljani Sin, njega poslušajte!«

16. Očetov poziv spodbuja tri zamaknjene učence, naj vse zaupanje postavijo vanj in ga naredijo za središče svojega •ivljenja. V besedi, ki prihaja od zgoraj, dobiva novo globino tisto vabilo, s katerim jih je Jezus ob začetku svojega javnega •ivljenja poklical, naj hodiyo za njim, in jih iztrgal iz vsakdanjih opravil in sprejel v svojo bli•ino. Prav iz te posebne milosti njegovega prijateljstva izhaja v posvečenem •ivljenju mo•nost in zahteva popolne podaritve samega sebe z zaobljubo evangeljskih svetov. Ti niso predvsem odpoved, pač pa *svojski sprejem Kristusove skrivnosti*, do katerega pride znotraj Cerkve.

V enotnosti krščanskega življenja so različne poklicanosti kakor žarki ene luči, Kristusa, »ki sveti na obličje Cerkve«. ²⁶ *Laiki* po naravi svoje poklicanosti v svetu odsevajo skrivnost učlovečene Besede, ki je alfa in omega vsega sveta, temelj in merilo za veljavo vsega ustvarjenega. *Posvečeni služabniki* so na drugi strani žive podobe Kristusa, glave in pastirja, ki vodi svoje ljudstvo v času med »že in še ne«, ko to pričakuje njegov prihod v slavi. *Posvečenemu življenju* je zaupana naloga, da kaže na učlovečenega Božjega Sina kot na *eshatološki cilj*, *h kateremu vse teži*, na sijaj, vpričo katerega zbledijo vse luči, na neskončno lepoto, ki edina more v polnosti zadovoljiti človekovo srce. V posvečenem življenju se torej ne zahteva le tega, da vsakdo hodi za Kristusom z vsem srcem, tako da ga ljubi »bolj kot očeta in mater, bolj kot sina in hčer« (prim. Mt 10,37), kakor se to zahteva od vsakega učenca. Še več, posvečeni mora živeti tako, da bo z vsem življenjem izražal svoj pristanek, ki ga priliči Kristusu v vseobsegajoči napetosti, ki vnaprej nakaže, kolikor je pač mogoče v času in v skladu z različnimi karizmami, eshatološko popolnost.

Z zaobljubo svetov namreč posvečeni ne le najde v Kristusu smisel svojega življenja, ampak se trudi, kolikor more, v sebi povzeti »tudi obliko življenja, kakršno je privzel Božji Sin, ko je prišel na svet«. ²⁷ Ko se oprime *devišta*, si prisvoji deviško ljubezen Kristusa in ga priznava kot edinorojenega Sina, ki je eno z Očetom (prim. Jn 10,30; 14,11). Ko posnema njegovo

uboštvo, ga izpoveduje kot Sina, ki vse prejema od Očeta in mu vse v ljubezni vrača (prim. *Jn* 17,7.10). Ko žrtvuje svojo voljo in se oklene skrivnosti njegove sinovske *pokorščine*, ga na neskončen način izpoveduje kot ljubljenega in ljubečega, ki se veseli samo Očetove volje (prim. *Jn* 4,43), se z njim v polnosti združi in je od njega v vsem odvisen.

Posvečeno življenje s tem »prilичnjem« in »upodobljenjem« Kristusovi skrivnosti na poseben način izpoveduje vero v Trojico, vero, s katero je zaznamovano sleherno krščansko življenje. Priznava namreč vzvišeno in čudovito lepoto Boga Očeta, Sina in Svetega Duha in z veseljem pričuje o njegovi blagohotni naklonjenosti do vsakega človeka. To pričevanje pa je treba bolj kot z besedami posredovati z govoricu spremenjenega življenja, ki more prebuditi občudovanje ljudi.

I. V HVALO SVETE TROJICE

Od Očeta k Očetu: božja pobuda

17. Kontemplacija slave Gospoda Jezusa na ikoni spremenjenja posvečenim osebam odkriva predvsem Očeta, Stvarnika in delilca vsakega dobrega, ki vabi k sebi neko ustvarjenino (prim. *Jn* 6,44) z enkratno ljubeznijo in za neko posebno poslanstvo. »To je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte!« (*Mt* 17,5). Ko poklicana oseba odgovori na to povabilo, povezano z notranjo privlačnostjo, se preda ljubezni do Boga, ki jo kliče v svojo izključno službo, in se vsa posveti njemu in njegovemu načrtu odrešenja (prim. *1 Kor* 7,32-34).

V tem je ves pomen poklicanosti v posvečeno življenje: pobuda prihaja v celoti od Očeta (prim. *Jn* 15,16), ta pobuda pa od izvoljenih zahteva odgovor.²⁸ Izkustvo te zastonske božje ljubezni je tako notranje in silno, da oseba čuti, kako mora odgovoriti z brezpogojno podaritvijo svojega življenja, tako da vse, sedanost in prihodnost, izroči v njegove roke. Prav zaradi tega je mogoče v duhu sv. Tomaža Akvinskega razumeti identiteto posvečene osebe, če izhajamo iz celovitosti njene podaritve, ki jo je moč primerjati s pravo žgalno daritvijo.²⁹

Per Filium: po Kristusovih stopinjah

18. Sin, pot, ki vodi k Očetu (prim. *Jn* 14,6), kliče vse tiste, ki mu jih je dal Oče (prim. *Jn* 17,9), naj hodijo za njim tako, da bo ta hoja usmerjala vse njihovo življenje. Od nekaterih – in to prav od posvečenih oseb – pa zahteva popolno predanost, ki vsebuje odpoved sleherni stvari (prim. *Mt* 19,27), da bi živeli v tesni povezanosti z njim³⁰ in hodili za njim, kamorkoli gre. (prim. *Raz* 14,4).

Iz Jezusovega obličja (prim. *Mr* 10,21), ki »je podoba nevidnega Boga« (*Kol* 1,15), odsvit Očetovega veličastva (prim. *Heb* 1,3), razbiramo globočino večne in neskončne ljubezni, ki se dotika korenin bitja.³¹ Človek, ki se mu pusti prevzeti, mora nujno zapustiti vse in iti za njim. (prim. *Mr* 1,16–20; 2,14; 10,21.28). Tako kot Pavel ima vse ostalo »za izgubo v primeri z vzvišenostjo spoznanja Kristusa Jezusa,« vpriči njega si ne pomišlja imeti vse» za odmeček, da bi si prislužil Kristusa (*Flp* 3,8). Hrepeni po tem, da bi postal eno z njim, privzel njegovo čutenje in njegov način življenja. Ta odpoved vsemu in hoja za Gospodom (prim. *Lk* 18,28) je program, veljaven za vse poklicane ljudi in za vse čase.

Evangeljski sveti, s katerimi Kristus kliče nekatere, naj delijo z njim njegovo izkustvo devištva, uboštva in pokorščine, zahtevajo in razodevajo v tistem, ki se jih oklene, *izrecno hrepenenje po popolnem priličenju Kristusu*. S tem, ko živijo »v pokorščini, brez lastnine in v čistosti«,³² posvečeni spričujejo, da je Jezus zgled, v katerem vsaka krepost doseže popolnost. Njegov način življenja v čistosti, uboštvu in pokorščini se dejansko pokaže kot najbolj korenit način življenja po evangeliju na tej zemlji, lahko bi rekli celo *božanski način*, ker se ga je oklenil tudi on, človek in Bog, in z njim izrazil svoj odnos edinorojenega Sina z Očetom in Svetim Duhom. Zato se je v krščanskem izročilu vselej govorilo o *resnični vzvišenosti posvečenega življenja*.

Obenem pa ne moremo zanikati, da življenje po evangeljskih svetih vključuje posebej intimno in rodovitno vključenost tudi v *Kristusovo poslanstvo*, in to po zgledu prve učenke, Marije iz Nazareta. S svojim pristankom je stopila v službo božjega načrta s tem, da se je v celoti podarila. Vsako poslanstvo se začne z istim razpoloženjem, kot ga je izrazila Marija ob oznanjenju: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se

mi po tvoji besedi!» (Lk 1,38).

In Spiritu: posvečeni po Svetem Duhu

19. »Svetal oblak jih je obdal s senc« (Mt 17,5). Neka pomembna duhovna razlaga spremenjenja vidi v tem oblaku podobo Svetega Duha.³³

Tako kot vse krščansko življenje je tudi poklic v posvečeno življenje v tesnem odnosu z delovanjem Svetega Duha. Prav on v vseh tisočletjih privlači vedno nove ljudi, da zaznajo mik tako zahtevne poklicanosti. Pod njegovim delovanjem ti na neki način podoživljajo izkustvo preroka Jeremija: »Preslepil si me, Gospod, in dal sem se preslepiti« (Jer 20,7). Prav Duh zbuja hrepenenje po popolnem odgovoru; on vodi rast takega hrepenenja in privede k zrelosti pritrilni odgovor, potem pa podpira njegovo zvesto izvrševanje. Prav on oblikuje duha poklicanih, jih prilikuje čistemu, ubogemu in pokornemu Kristusu in jih spodbuja, naj njegovo poslanstvo vzamejo za svoje. Ko se prepustijo vodstvu Duha na nenehni poti očiščenja, postajajo dan za dnem bolj »kristusovske« osebe, podaljšek posebne navzočnosti vstalega Gospoda v zgodovini.

S prodorno intuicijo so cerkveni očetje označili to pot kot *filokalijo*, oziroma *ljubezen do božje lepote*, ki izžareva iz božje dobrote. Oseba, ki jo moč Svetega Duha vedno bolj vodi k popolnemu priličenju Kristusu, odseva v sebi žarek nedostopne luči in na svojem zemeljskem romanju potuje vse do nepresahljivega Studenca luči. Na ta način postaja Bogu posvečeno življenje še posebej globok izraz Cerkve Neveste, ki jo vodi Sveti Duh, da v sebi posnema poteze Ženina, pred katerim se pokaže v vsem svojem sijaju, brez madeža, gube ali česa podobnega, namreč sveta in brezmadežna (prim. Ef 5,27).

Isti Duh potem še zdaleč ne izvzame iz človeške zgodovine tistih, ki jih je Oče poklical, tamveč jih postavi v službo bratov in sester, kakor je pač lastno njihovemu življenjskemu stanu, in jih usmerja k izvrševanju posameznih nalog v zvezi s potrebami Cerkve in sveta, preko karizem, lastnih raznim ustanovam. Od tod izvirajo mnogotere oblike posvečenega življenja, v katerih je Cerkev »tudi okrašena z različnimi darovi svojih otrok, kakor nevesta, ozaljšana za svojega ženina (prim. Raz

21,2)«³⁴ in obogatena z vsem potrebnim, da izvršuje svoje poslanstvo v svetu.

Evangeljski sveti, dar Trojice

20. Evangeljski sveti so torej predvsem *dar Presvete Trojice*. Bogu posvečeno •ivljenje je oznanilo tistega, kar Oče po Sinu v Svetem Duhu izvršuje s svojo ljubeznijo, dobroto in lepoto. Kajti »redovniški stan (...) na poseben način razodeva vzvišenost bo•jega kraljestva nad vse zemeljsko in najvišje zahteve tega kraljestva. Obenem vsem ljudem razkriva vse presegačo veličino in privlačnost Kristusa Kralja ter neskončno moč Svetega Duha, ki čudovito deluje v Cerkvi.«³⁵

Prva naloga posvečenega življenja je *narediti vidna čudovita dela, ki jih Bog izvršuje v krhki človeškosti poklicanih oseb*. O teh čudovitih delih bolj kot z besedami pričujejo z zgovorno govorico spremenjenega življenja, ki je sposobno presenetiti svet. Na začudenje ljudi te osebe odgovorijo z oznanilom čudovitih milosti, ki jih Gospod izvršuje v tistih, ki jih ljubi. Če se Bogu posvečeni pusti voditi Duhu vse do vrhunske popolnosti, lahko vzkligne: »Vidim lepoto tvoje milosti, zrem njen blesk, odsevam njeno luč, njen neizrekljivi sijaj me je prevzel. Ko mislim nase, sem čisto iz sebe. Vidim, kakšem sem bil in kaj sem postal. O čudo! Pozoren sem, poln spoštovanja do sebe, spoštljivosti in strahu, kakor pred teboj samim. Ne vem, kaj naj storim, kajti plašnost me je objela. Ne vem, kam naj sedem, čemu naj se približam, kje naj odpočijem svoje telo, ki ti pripada. Ne vem, za kakšno delo, za kakšno delovanje naj uporabim ta presenetljiva božanska čudovita dela.«³⁶ Tako Bogu posvečeno življenje postane ena od dejanskih sledi, ki jih Trojica pušča v zgodovini, da bi ljudje mogli opaziti mik in domotožje po božji lepoti.

Odsev trinitaričnega življenja v evangeljskih svetih

21. Ko evangeljske svete povezujemo s Sveto in posvečujočo Trojico, se razodeva njihov globlji pomen. So namreč izraz ljubezni Sina do Očeta v edinosti Svetega Duha. Ko jih posvečena oseba izpolnjuje, še posebej intenzivno do•ivlja trinitarični in kristološki značaj, ki zaznamuje vse krščansko •ivljenje.

Čistost neporočenih in devic kot izraz predanosti Bogu z nedeljenim srcem (prim. 1 Kor 7,32–34) je odsev neskončne ljubezni, ki veže tri božje osebe v skrivnostni globini trinitaričnega življenja. Ljubezen, ki jo je izpričala učlovečena Beseda vse do podaritve svojega življenja; ljubezen »izlita v naša srca po Svetem Duhu« (Rim 5,5), ki spodbuja, da bi odgovorili nanjo z vseobsežno ljubeznijo do Boga in do bratov.

Uboštvo izpoveduje, da je Bog edino pravo človekovo bogastvo. Ko jo človek živi po zgledu Kristusa, ki je bil »bogat, pa je zaradi vas postal ubog« (2 Kor 8,9), postane izraz *popolne samopodaritve*, kakor si jo medsebojno izročajo tri božje osebe. To je dar, ki se preliva v stvarstvo in se v polnosti razodeva v učlovečenju Besede in v njeni odrešilni smrti.

Pokorščina po zgledu Kristusa, čigar hrana je bila izpolnjevanje Očetove volje (prim. Jn 4,34), razodeva osvobajajočo lepoto *sinovske in ne suženjske odvisnosti*, ki jo bogati čut odgovornosti in jo poživlja medsebojno zaupanje, to pa je odsev *ljubečega soglasja* treh božjih oseb v zgodovini.

Bogu posvečeno življenje je zatorej poklicano, da nenehno pogloblja dar evangeljskih svetov z vedno iskrenejšo in močnejšo ljubeznijo v trinitarični razsežnosti: z ljubeznijo do Kristusa, ki kliče v tesno povezanost z njim; z ljubeznijo do Svetega Duha, ki razpoloži dušo, da sprejme njegove navdihe; z ljubeznijo do Očeta, prvega vira in poslednjega cilja posvečenega življenja.³⁷ Tako postaja izpoved in znak Trojice, katere skrivnost je dana Cerkvi kot zgled in vir sleherne oblike krščanskega življenja.

Tudi samo *bratsko življenje*, v moči katerega se posvečeni trudijo, da bi živeli v Kristusu »kakor eno srce in ena duša« (Apd 4,32), se nam kaže kot zgovorna trinitarična izpoved. Izpoveduje namreč Očeta, ki hoče, da bi bili vsi ljudje ena družina; izpoveduje učlovečenega Sina, ki zbira odrešene v edinosti in kaže pot s svojim zgledom, molitvijo, besedami in zlasti s smrtjo, ki je vrecel sprave za razcepljene in razkropljene ljudi; izpoveduje Svetega Duha kot počelo edinosti v Cerkvi, kjer nenehno zbuja duhovne družine in bratske skupnosti.

Posvečeni za božje kraljestvo kot Kristus

22. Po nagibu Svetega Duha Bogu posvečeno •ivljenje»bolj zvesto posnema in v Cerkvi trajno predstavlja«³⁸ tisto obliko

•ivljenja, kakršne se je oklenil in jo predlo•il svojim učencem Jezus, najvišji posvečeni in poslanec Očetovega kraljestva (prim. Mt 4,18–22; Mr 1,16–20; Lk 5,10–11; Jn 15,16). V luči Kristusove posvetitve je mogoče odkriti v pobudi Očeta, ki je vir vse svetosti, izvirmi studenec posvečenega •ivljenja. Jezus sam je namreč tisti, »ki ga je Bog posvetil s Svetim Duhom in z močjok« (Apd 10,38), »ki ga je Oče posvetil in poslal na svet« (Jn 10,36). Ko Sin sprejema Očetovo posvečenje, se mu še sam posveti za vse človeštvo (prim. Jn 10,30; 14,11). Njegovo popolno darovanje zaznamuje s posvetitvijo vse dogodke njegovega zemeljskega •ivljenja.

On je pokoren v najpopolnejšem pomenu besede. Ni prišel iz nebes, da bi izpolnil svojo voljo, ampak voljo tistega, ki ga je poslal (prim. Jn 6,38; Heb 10,5.7). On svoj način življenja in delovanja izroča v Očetove roke (prim. Lk 2,49). V sinovski pokorščini privzame podobo hlapca: »Sam sebe je izničil tako, da je prevzel vlogo hlapca ... postal je pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu« (Flp 2,7-8). Kristus prav v takšni drži učljivosti do Očeta, čeprav odobrava in brani dostojanstvo in svetost zakonskega življenja, privzame deviško obliko življenja in tako razodeva *izvrstno veljavo in skrivnostno duhovno rodovitnost devištva*. Njegov polni pristanek Očetovemu načrtu se razodeva tudi v nenavezanosti na zemeljske dobrine: »Bogat je bil, pa je zaradi vas postal ubog, da bi vi obogateli po njegovem uboštvu« (2 Kor 8,9). *Globina njegovega uboštva se kaže v popolni podaritvi vsega, kar je njegovo, Očetu.*

Bogu posvečeno življenje resnično predstavlja *živi spomin na življenje in delovanje Jezusa, učlovečene Besede vpricho Očeta in bratov. Je živo izročilo Odrešenikovega življenja in sporočila.*

II. MED VELIKO NOČJO IN DOVRŠITVIJO

Od Tabora do Kalvarije

23. Sijajni dogodek spremenjenja na Taboru pripravlja tistega tragičnega, a nič manj slavnega, na Kalvariji. Peter, Jakob in Janez zrejo Gospoda Jezusa skupaj z Mojzesom in Elijem, s katerima se je Jezus – kakor poroča evangelist Luka – pogovarjal »o njegovem odhodu, ki ga je imel dovršiti v Jeruzalemu« (9,31). Oči

apostolov so torej uperjene v Jezusa, ki misli na križ (prim. *Lk 9, 43-45*). Tam bo njegova deviška ljubezen do Očeta in vseh ljudi dosegla svoj najvišji izraz; njegovo uboštvo se bo stopnjevalo do odpovedi prav vsemu; njegova pokorščina vse do podaritve življenja.

Učenci in učenke so povabljeni, da zrejo Jezusa, povzdignjenega na križu, s katerega »Beseda, ki je izšla iz molka«, ³⁹ v svojem molku in samoti preroško oznanja popolno božjo presežnost nad vsem stvarstvom, v svojem mesu premaguje naš greh in priteguje k sebi vsakega človeka, ko slehernemu daje novo vstajenjsko življenje (prim. *Jn 12,32; 19,34.37*). Vsaka poklicanost najde v kontemplaciji križanega Kristusa svoj navdih. Iz nje skupaj s temeljnim darom Duha izvirajo vsi darovi, še posebej dar posvečenega življenja.

Za Marijo, Jezusovo Materjo, je ta dar prejel Janez, učenec, ki ga je Jezus ljubil, priča, ki je skupaj z Marijo stal pod križem (prim. *Jn 19, 26-27*). Njegova odločitev, da se popolnoma posveti, je sad božje ljubezni, ki ga je obdajala, podpirala in mu napolnjevala srce. Janez je bil ob Mariji eden prvih iz dolge vrste ljudi, ki se od začetkov Cerkve pa vse do njenega konca po nagibu božje ljubezni čutijo poklicane, da hodijo za darovanim in živim Jagnjetom, kamorkoli gre (prim. *Raz 14,1-5*).⁴⁰

Velikonočna razsežnost posvečenega življenja

24. Bogu posvečena oseba v raznovrstnih oblikah življenja, ki jih zbuja Duh v teku zgodovine, izkuša resničnost Boga-Ljubezni na toliko neposrednejši in globlji način, kolikor bolj se postavlja pod Kristusov križ. On, ki se v smrti pokaže človeškim očem kot razobličen in brez lepote, tako da si tam stoječi pred njim zakrijejo svoj obraz (prim. *Iz 53,2-3*), prav na križu v polnosti razodene lepoto in moč božje ljubezni. Sveti Avguštín jo takole opeva: »Lep je Bog, Beseda pri Očetu... Lep je torej v nebesih, lep tudi na zemlji; lep v materinem telesu, lep v rokah staršev; lep v čudežih, lep pod biči; lep, ko vabi v življenje, lep, ko ne beži pred smrtjo; lep, ko izroča dušo, lep, ko jo sprejema; lep na lesu, lep v grobu, lep v nebesih. Z razumnostjo poslušajte Visoko pesem. Telesna slabotnost naj ne odvrne vaših oči od njegove sijajne lepote.«⁴¹

Posvečeno življenje odseva ta sijaj ljubezni, ker s svojo

zvestobo skrivnosti križa priznava, da veruje in živi v ljubezni Očeta, Sina in Svetega Duha. Na ta način prispeva, da se ohranja v Cerkvi živa zavest o tem, da je *križ preobilje božje ljubezni, ki se izliva na ta svet*, in veliko znamenje odrešenijske Kristusove navzočnosti. In to še posebej v težavah in preskušanjah. O tem nenehno pričajo s pogumom, ki si zasluži občudovanja, številne posvečene osebe, ki pogosto živijo v težkih okoliščinah, celo v preganjanju in mučeništvu. Svojo zvestobo edini ljubezni dokazujejo in krepijo v ponižnosti skritega življenja, v sprejemanju trpljenja, da se dopolnijo v svojem lastnem mesu, »kar primanjkuje Kristusovim bridkostim« (Kol 1,24), v tihem žrtvovanju, v samoprepustitvi sveti božji volji, v vedri zvestobi tudi vpricho pojemajočih moči in usihajočega ugleda. Iz zvestobe Bogu izvira tudi predanost bližnjemu, ki je posvečeni ne doživljajo brez žrtve, ko nenehno molijo za potrebe bratov in sester, ko velikodušno služijo ubogim in bolnim, ko sodoživljajo tesnobo drugih, ko so skrbno udeleženi pri stiskah in bolečinah Cerkve.

Kristusove priče na svetu

25. Iz velikonočne skrivnosti izhaja tudi *misijonsko poslanstvo*, ki je bistvena razsežnost vsega cerkvenega življenja. V Bogu posvečenem življenju se uresničuje še na prav poseben način. Ne glede na karizme, ki so lastne tistim ustanovam, ki se posvečajo misijonom *ad gentes* ali se ukvarjajo z zgolj apostolskimi dejavnostmi, je mogoče reči, da je *misijonskost vključena v samo srce vsakršnega posvečenega življenja*. Kolikor posvečeni živijo v popolni predanosti Očetu (prim. Lk 2,49; Jn 4,34), po Kristusovem zgledu (prim. Jn 15,16; Gal 4,34) in oživljen od Duha (prim. Lk 24,49; Apd 1,8; 2,4), toliko učinkovito sodeluje pri poslanstvu Gospoda Jezusa (prim. Jn 20,21), s tem da na posebej globok način prispeva k prenovi sveta.

Posvečene osebe morajo svojo prvo misijonarsko nalogo izvršiti v sebi. To storijo, ko odpro svoje srce delovanju Kristusovega Duha. Njihovo pričevanje pomaga vsej Cerkvi, da se spominja, kako je pred vsem drugim na voljo v zastonjskem služenju Bogu. To služenje pa omogoča Kristusova milost, ki je verniku posredovana po daru Duha. Svetu je tako oznanjen mir, ki izhaja od Očeta, predanost, ki je izpričana v Sinu, in

veselje, ki je sad Svetega Duha.

Bogu posvečeni bodo tudi sami misijonarji zlasti, če bodo nenehno poglobljali zavest, da jih je Bog poklical in izbral in da morajo zato k njemu usmerjati vse svoje življenje in podariti vse, kar so in kar imajo, in se pri tem rešijo vseh ovir, ki bi lahko zadržale popolnost pri odgovoru ljubezni. Na ta način bodo lahko postali *resnično znamenje Kristusa v svetu*. Tudi iz njihovega življenjskega sloga mora prosevati ideal, ki se mu zaobljubijo, s tem da se pokažejo kot živo znamenje Boga in zgovorno znamenje evangeljskega oznanila, čeprav včasih brez besed.

V vsakem času, še posebej pa v današnji družbi, tako pogosto prežeti z duhom posvetnosti, a še občutljivi za govoricu znamenj, si mora Cerkev prizadevati, *da vidno pokaže svojo navzočnost v vsakdanjem življenju*. Pri tem ima pravico, da pričakuje pomemben prispevek od posvečenih oseb, poklicanih, da v vsakršnih okoliščinah z dejanji pričujejo o svoji pripadnosti Kristusu.

Ker je redovno oblačilo znak posvetitve, ubožstva in pripadnosti neki redovni družini, skupaj s sinodalnimi očeti toпло priporočam redovnikom in redovnicam, da nosijo lastno redovno obleko, primerno prilagojeno časom in krajem.⁴² Kjer pa utemeljene apostolske potrebe zahtevajo, smejo v skladu z določili lastnih ustanov nositi preprosto in dostojno obleko s primernim znamenjem, tako da je mogoče prepoznati njihovo posvečenost.

Ustanove, ki že od začetka ali po uredbah lastne zakonodaje ne predvidevajo posebne redovne obleke, naj skrbijo, da bodo oblačila njihovih članov z dostojanstvom in preprostostjo ustrezala naravi njihove poklicanosti.⁴³

Eshatološka razsežnost posvečenega življenja

26. Ker so dandanes apostolske naloge videti vedno bolj nujne in obstaja nevarnost, da zavzetost za stvari tega sveta človeka vedno bolj zaposluje, je še kako primerno opozoriti na *eshatološko naravo posvečenega življenja*.

»Kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce« (Mt 6,21). Edini zaklad Kraljestva zbuja hrepenenje, pričakovanje,

zavzetost in pričevanje. V prvi Cerkvi so še posebej zavzeto pričakovali Gospodov prihod. Tega upanja Cerkev ni v teku stoletij nikoli nehala gojiti. Nenehno je vabila vernike, naj se ozirajo proti odrešenju, ki je na tem, da se razodene, »zakaj podoba tega sveta je minljiva« (1 Kor 7,31; prim. 1 Pt 1,3–6).⁴⁴

S tega stališča lahko bolje razumemo *smisel eshatološkega znamenja*, ki je lastno posvečenemu življenju. Nauk, ki ga predstavlja kot vnaprejšnje znamenje prihodnjega kraljestva, je namreč stalnica. Ta nauk ponavlja tudi drugi vatikanski koncil, ko trdi, da posvetitev »bolje vnaprej naznanja prihodnje vstajenje in slavo nebeškega kraljestva.«⁴⁵ Na poseben način to izvrši *odločitev za devišstvo*, ki jo je izročilo vedno razumelo kot *predokus dokončnega sveta*, ki pa že zdaj deluje in preoblikuje človeka v njegovo celovitost.

Tisti, ki Kristusu posvečajo svoje življenje, morajo nujno živeti v hrepenenju, da bi ga srečali in bili nekoč končno in dokončno z njim. Iz tega se poraja goreče pričakovanje, iz tega želja, »da bi se potopili v ognjišče ljubezni, ki žari v njih in ki ni nič drugega kot Sveti Duh«,⁴⁶ iz tega pričakovanje in hrepenenje, ki ju podpirajo Gospodovi darovi, podeljeni tistim, ki iščejo to, kar je zgoraj (prim. Kol 3,1).

Posvečena oseba se s pogledom, uperjenim v to, kar je Gospodovega, spominja, da »nimamo tu stalnega mesta, ampak iščemo prihodnje« (Heb 13,14), ker je »naša domovina v nebesih« (Flp 3,20). Potrebno je edinole iskati »božje kraljestvo in njegovo pravico« (Mt 6,33) z nenehno molitvijo za Gospodov prihod.

Dejavno pričakovanje: zavzetost in čuječnost

27. »Amen, pridi, Gospod Jezus!« (Raz 22,20). To pričakovanje je vse kaj drugega kot brezdelno. Čeprav se nanaša na prihodnje kraljestvo, se izra•a v delu in poslanstvu, da bi se •e zdaj ponavzočilo to kraljestvo s pomočjo uveljavitve duha blagrov, ki je sposoben tudi v človeški dru•bi prebuditi učinkovite vzvode pravičnosti, miru, solidarnosti in odpuščanja.

To bogato dokazuje zgodovina posvečenega življenja, ki je vedno obrodila obilne sadove tudi za ta svet. Bogu posvečene osebe postanejo s svojimi karizmami kažipot Duha proti novemu, prihodnjemu veku, ki ga razsvetljuje luč krščanske vere

in upanja. *Eshatološko pričakovanje se tako spremeni v poslanstvo*, da bi se kraljestvo že tu in zdaj vedno bolj utemeljilo. Molitvi »Pridi, Gospod Jezus!« se pridruži še druga: »Pridi tvoje kraljestvo!« (Mt 6,10).

Kdor budno pričakuje izpolnitev Kristusovih obljub, je sposoben vlivati upanje tudi bratom in sestram, ki pogosto obupujejo in so črnogledi do prihodnosti. Njegovo upanje temelji na božji obljubi, ki jo vsebuje razodeta beseda: človeška zgodovina je na poti proti novemu nebu in novi zemlji (prim. Raz 21,1), kjer bo Gospod »obrisal vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Zakaj prejšnji svet je minil« (Raz 21,4).

Posvečeno življenje je v službi tega dokončnega izžarevanja božje slave, ko bo vse človeštvo videlo božje zveličanje (prim. Lk 3,6; Iz 40,5). Vzhodno krščanstvo poudarja to razsežnost, ko gleda na menihe kot na *božje angele na zemlji*, ki oznanjajo prenavo sveta v Kristusu. Na Zahodu pa je meništvo obhajanje spomina in bdenje: *spomin* na čudovita dela, ki jih je Gospod storil, *bdenje* pred dokončno izpolnitvijo upanja. Sporočilo meništva in kontemplativnega življenja neprenehoma ponavlja, da je božje prvenstvo za človekovo življenje polno pomena in veselja, kajti človek je ustvarjen za Boga in je nemiren, dokler ne počije v njem.⁴⁷

Marija, vzor posvečenosti in hoje za Kristusom

28. Marija •e od svojega brazmade•nega spočetja najpopolneje odseva bo•jo lepoto. »Vsa lepa« je ime, s katerim se Cerkev obrača nanjo. »Odnos s presveto Bo•jo Materjo, ki ga ima zaradi njene povezanosti s Kristusom vsak vernik, je še toliko bolj poudarjen v •ivljenju posvečenih oseb. (...) V vseh (ustanovah posvečenega •ivljenja) je •ivo prepričanje, da je Marijina navzočnost izredno pomembna tako za duhovno •ivljenje vsake posamezne posvečene osebe kot tudi za povezanost, edinost in napredek vse skupnosti.«⁴⁸

Marija je namreč *vzvišen primer popolne posvetitve*, saj v polnosti pripada Bogu in mu je vsa predana. Izvolil si jo je Gospod, ki je hotel v njej izvršiti skrivnost učlovečenja; zato ona posvečene spominja na *prvenstvo božje pobude*. Obenem pa se Marija s tem, ko je dala svoj pristanek božji Besedi, ki se je učlovečila v njej, pokaže kot *zglede, kako naj ustvarjeni človek*

sprejme milost.

Ko je Devica Marija blizu Kristusu skupaj z Jožefom v odmaknjenosti življenja v Nazaretu, poleg Sina pa tudi v ključnih trenutkih njegovega javnega delovanja, nas uči brezpogojno hoditi za Kristusom in vztrajno služiti. V njej, »svetišču Svete-ga Duha«,⁴⁹ tako blesti ves sijaj novega stvarstva. Posvečeno življenje se ozira nanjo kot na vzvišeni zgled posvetitve Očetu, združenja s Sinom in učljivosti pri Duhu, v zavesti, da pomeni okleniti se Kristusovega »deviškega in ubožnega načina življenja«⁵⁰ vzeti za svoj tudi Marijin način življenja.

V Devici Mariji srečuje posvečena oseba poleg tega s *prav posebno pravico tudi Mater*. Če je namreč novo materinstvo, ki ga je Marija prejela na Kalvariji, dar za vse kristjane, ima še poseben pomen za tistega, ki je svoje življenje v polnosti posvetil Kristusu. »Glej, tvoja mati!« (Jn 19,27). Jezusove besede »učencu, ki ga je ljubil« (Jn 19,26) dobijo svojsko globino v življenju posvečene osebe. Z Janezom je namreč poklicana, da vzame k sebi Marijo (prim. Jn 19,27), da jo ljubi in jo posnema s korenitostjo, ki je lastna njenemu poklicu; obenem pa izkuša kot odgovor posebno materinsko nežnost. Devica Marija ji posreduje tisto ljubezen, ki ji potem omogoča, da vsak dan daruje življenje za Kristusa in tako z njim sodeluje pri odrešenju sveta. Zato je sinovski in hčerinski odnos do Marije prednostna pot za sprejeto poklicanost in učinkovita pomoč za napredovanje v njej in življenje v polnosti.⁵¹

III. V CERKVI IN ZA CERKEV

»Dobro je, da smo tukaj«: posvečeno življenje v skrivnosti Cerkve

29. Ob spremenjenju Peter spregovori v imenu apostolov: »Dobro je, da smo tukaj« (Mt 17,4). Izkustvo Kristusove slave mu sicer opijani duha in srce, vendar pa ga ne osami; nasprotno, še globlje izreka »mi« v povezanosti z vsemi učenci.

Ta razsežnost izraza »mi« nas vodi k premisleku o mestu, ki ga ima posvečeno življenje v *skrivnosti Cerkve*. Teološka refleksija o naravi posvečenega življenja je v teh letih poglobila nove perspektive, ki izhajajo iz nauka drugega vaticanskega

koncila. V njegovi luči je mogoče razumeti, da zaobljuba evangeljskih svetov *neizpodbitno pripada k življenju in sveto-
sti Cerkev*.⁵² To pomeni, da posvečeno življenje, ki je navzoče že vse od začetkov, v Cerkvi ne more nikoli izostati. Je namreč njen del in se mu Cerkev ne sme odpovedati, saj jo določa in izraža njeno naravo.

To se jasno vidi iz dejstva, da so evangeljski sveti tesno notranje povezani s Kristusovo skrivnostjo; imajo namreč nalogo, da na neki način ponavzočajo način življenja, ki si ga je on izbral in mu s tem dal absolutno in eshatološko veljavo. Ko je Jezus sam poklical nekatere, naj zapustijo vse in gredo za njim, je s tem ustanovil način življenja, ki se je po delovanju Svetega Duha potem postopoma razvijal v stoletjih v različne oblike posvečenega življenja. Zasnova Cerkev, ki bi jo sestavljali samo posvečeni služabniki in laiki, ne ustreza namenom njene-
ga božanskega ustanovitelja, kakor nam jih podajajo evangeliji in drugi novozavezni spisi.

Nova in posebna posvetitev

30. V izročilu Cerkev se na redovne zaobljube gleda kot na *edinstveno in rodovitno poglobitev krstnega posvečenja*, kolikor se z njimi tesna povezanost s Kristusom, ki se je •e vzpostavila pri krstu, razvija v dar bolj popolno izra•enega in uresničenega priličenja s pomočjo zaobljube evangeljskih svetov.⁵³

Ta nadaljnja posvetitev pa vendar vsebuje neko lastno svoj-
skost v primerjavi s prvo, iz katere nujno ne izhaja.⁵⁴ Resnično je vsak v Kristusu prerojeni človek poklican, da v moči, ki zhaja iz daru Svetega Duha, živi v čistosti, ki ustreza njegovemu last-
nemu življenjskemu stanu, v pokorščini Bogu in Cerkvi in v razumni nenavezanosti na tvarne dobrine. Vsi so namreč poklicani k sveto-
sti, ki je v polnosti ljubezni.⁵⁵ Toda krst sam po sebi ne vsebuje poklicanosti k samskemu življenju ali v devištvu niti odpovedi lastništva dobrin niti pokorščine predstojniku v obliki, ki je lastna evangeljskim svetom. Zaobljuba teh sve-
tov torej predpostavlja poseben božji dar, ki ni dan vsem, ka-
kor tudi Jezus poudarja v zvezi s prostovoljno samskostjo (prim. Mt 19,10–12).

Tej poklicanosti potemtakem ustreza *svojevvrsten dar Svetega Duha*, da posvečena oseba lahko odgovori na svojo poklicanost in na svoje poslanstvo. Zatorej, kot pričuje bogoslužje na Vzhodu in Zahodu, Cerkev med obredom meniških ali redovnih zaobljub in pri posvetitvi devic kliče na izbrane osebe dar Svetega Duha in pridružuje njihovo daritev Kristusovi žrtvi.⁵⁶

Zaobljuba evangelijskih svetov je *tudi napredovanje milosti, prejete v zakramentu birme*, vendar presega običajne zahteve birmanske posvetitve v moči posebnega daru Duha, ki odpira nove možnosti in kaže nove sadove svetosti in apostolata, kakor dokazuje zgodovina posvečenega življenja.

Kar pa zadeva duhovnike, ki zaobljubijo evangelijske svete, izkustvo samo kaže, da *zakrament svetega reda doseže svojsko rodovitnost v tej posvetitvi*, saj ta izraža zahtevo po tesnejši pripadnosti Gospodu in jo spodbuja. Duhovniku, ki zaobljubi evangelijske svete, to še posebej pomaga, da v sebi znova izkusi polnost Kristusove skrivnosti, in to tudi s pomočjo svojske duhovnosti lastne ustanove in apostolske razsežnosti njene karizme. V duhovniku se namreč poklicanost v duhovništvo in v posvečeno življenje stekata v globoki in dinamični povezanosti.

Neprecenljive vrednosti pa je tudi prispevek, ki ga Cerkev dajejo redovni duhovniki, ki se povsem posvečajo kontemplaciji. Zlasti pri obhajanju evharistije izvršujejo dejanje Cerkve in za Cerkev, ki mu pridružujejo daritev samih sebe v občestvu s Kristusom, ki se daruje Očetu za odrešenje vsega sveta.⁵⁷

Odnosi med različnimi življenjskimi stanovi kristjana

31. Različne oblike •ivljenja, v katerih se po načrtu Gospoda Jezusa odvija cerkveno •ivljenje, ustvarjajo medsebojne odnose, ob katerih se velja zaustaviti.

Vsi verniki v moči njihovega prerojenja v Kristusu so deležni skupnega dostojanstva; vsi so poklicani k svetosti; vsi sodelujejo pri izgradnji edinega Kristusovega telesa, vsak v skladu z lastno poklicanostjo in darom, ki ga je prejel od Duha (prim. Rim 12,3–8).⁵⁸ Enako dostojanstvo med vsemi člani Cerkve je delo Duha, temelji na krstu in birmi in se krepi z evharistijo. Delo Duha pa je tudi raznolikost. On je namreč

vzpostavil Cerkev kot organsko občestvo v različnosti poklicev, karizem in služb.⁵⁹

Poklicanosti v laiško življenje, k duhovniškemu služenju in v posvečeno življenje smemo razumeti kot tri vzorce, saj se v skladu z bogastvom božjega daru vsaka posamezna poklicanost pod enim ali drugim vidikom nanaša nanje, pa naj jih vzamemo ločeno ali povezano. Poleg tega so v medsebojni službi, da bi Kristusovo telo v zgodovini raslo in opravljalo svoje poslanstvo. Vsi so v Cerkvi posvečeni s krstom in birmo, službeno duhovništvo in posvečeno življenje pa predpostavljata vsako zase ločeno poklicanost in posebno obliko posvečenja, usmerjeno v svojsko poslanstvo.

V poslanstvu *laikov*, ki »imajo po posebni poklicanosti nalogo iskati božje kraljestvo s tem, da se ukvarjajo s časnimi rečmi in jih urejajo v skladu z božjo voljo,«⁶⁰ zadošča krstno in birmansko posvečenje, skupno vsem članom božjega ljudstva. *Posvečeni duhovniki* poleg tega temeljnega posvečenja prejmejo še sveti red, da v času nadaljujejo apostolsko službo. *Posvečene osebe*, ki se oklenejo evangeljskih svetov, pa prejemajo novo in posebno posvetitev, ki sicer ni zakramentalna, vendar jih pripravi do tega, da si – v neporočenosti, uboštvu in pokorščini – privzamejo za svojo tisto obliko življenja, ki jo je živel Jezus osebno in jo je tudi predložil učencem. Čeprav so te različne zvrsti udejanjenje edine Kristusove skrivnosti, imajo laiki za svojo posebno značilnost, čeprav ne izključno, svetnost, dušni pastirji služenje, posvečene osebe pa osebno priličenje deviškemu, ubogemu in pokornemu Kristusu.

Enkratna vrednota posvečenega življenja

32. V tej skladni celoti darov je vsakemu od temeljnih •ivljenjskih stanov zaupana naloga, da v lastnem redu izrazi to ali ono razse•nost ene same Kristusove skrivnosti. Če ima pri označevanju evangelija v časnih resničnostih *posebno nalogo laiško •ivljenje*, pa imajo v okviru cerkvene skupnosti *nezamenljivo slu•bo tisti, ki so postavljeni v sveti red*, zlasti škofje. Ti imajo nalogo voditi bo•je ljudstvo s poučevanjem z besedo, podeljevanjem zakramentov in izvrševanjem svete oblasti v slu•bi cerkvene skupnosti, ki je hierarhično urejena organska skupnost.⁶¹

Kar pa zadeva razumevanje svetosti Cerkve, je treba dejansko izvrstnost priznati posvečenemu življenju, ki odseva Kristusov način življenja. Prav zaradi tega se v njej še posebej bogato razodevajo evangeljske dobrine in se še popolneje uresničuje namen Cerkve, to je posvečevanje človeštva. Posvečeno življenje oznanja in na neki način napoveduje prihodnji čas, ko bo doseglo polnost nebeško kraljestvo, ki je že zdaj navzoče kot seme in skrivnost.⁶² Tedaj se otroci vstajenja ne bodo ne ženili ne možile, ampak bodo kot božji angeli (prim. Mt 22,30).

Izvrstnost popolne čistosti zaradi kraljestva,⁶³ ki jo imamo upravičeno za »vrata« posvečenega življenja,⁶⁴ je stalno predmet nauka Cerkve. Ta tudi zelo ceni poklicanosti v zakon, ki zakonce naredi za »priče in sodelavce rodovitne matere Cerkve, v znamenje in deležnost pri tisti ljubezni, s katero je Kristus ljubil svojo nevesto in je sam sebe dal zanjo.«⁶⁵

Iz tega izhodišča, ki je skupno vsemu posvečenemu življenju, izhajajo med seboj različne, a dopolnjujoče se poti. Redovniki in redovnice, ki se popolnoma posvečajo kontemplaciji, so na poseben način podoba Kristusa, ki moli na gori.⁶⁶ Posvečene osebe dejavnega življenja ga razodevajo, ko »množicam oznanja božje kraljestvo, ko ozdravlja bolne in pohabljene ter spreobrača grešnike k boljšemu življenju, ali ko blagoslavlja otroke in vsem izkazuje dobrote.«⁶⁷ Na poseben način služijo prihodu božjega kraljestva posvečene osebe v svetnih ustanovah, ki v svojskem sklopu združujejo veljavo posvetitve in svetnosti. Ko svojo posvetitev živijo v svetu in iz sveta,⁶⁸ si »prizadevajo vse prepojititi z evangeljskim duhom za krepitev in rast Kristusovega telesa.«⁶⁹ Na ta način sodelujejo pri evangelizacijski nalogi Cerkve z osebnim pričevanjem krščanskega življenja, z zavzetostjo, da bi bile časne resničnosti urejene po božji volji, s sodelovanjem pri služenju cerkveni skupnosti, in to v skladu s slogom življenja v svetu, ki jim je lastno.⁷⁰

Pričevanje oznanila blagrov

33. Posebna naloga posvečenega življenja je v tem, da ohranja v kristjanih živo zavest o temeljnih vrednotah evangelija, tako da »na svetel in izreden način pričujejo, da sveta ni mogoče preoblikovati in ga darovati Bogu brez duha blagrov.«⁷¹ Posvečeno življenje na ta način neprestano zbuja v zavesti božjega

ljudstva potrebo po tem, da se na bo•jo ljubezen, ki je vlita v naša srca (prim. *Rim* 5,5), odgovori s svetostjo •ivljenja in v lastnem •ivljenju poka•e zakramentalno posvečenje, do katerega je prišlo po bo•jem delovanju pri krstu, birmi ali zakramentu svetega reda. Potrebno je namreč, da se od svetosti, posredovane v zakramentih, pride do svetosti vsakdanjega •ivljenja. Posvečeno •ivljenje se •e s svojim obstojem v Cerkvi postavlja v slu•bo posvečevanja slehernega vernika, laika in klerika.

Po drugi strani pa ne smemo pozabiti, da tudi posvečeni sami iz pričevanja, lastnega drugim poklicem, prejemajo pomoč, da celostno živijo svojo pripadnost Kristusovi skrivnosti in Cerkvi v mnogovrstnih razsežnostih. V moči take vzajemne obogatitve postaja tudi poslanstvo posvečenega življenja bolj zgovorno in učinkovito. S pogledom, zazrtim v prihodnji mir, namreč drugim bratom in sestram kaže kot cilj dokončno blaženost pri Bogu.

Živa podoba Cerkve – Neveste

34. V posvečenem •ivljenju je še posebno pomemben •enitvo•vanjski vidik, ki nakazuje potrebo Cerkve, da •ivi v popolni in izključni predanosti svojemu •eninu, od katerega prejema vsako dobro. V tej •enitvo•vanjski razse•nosti, ki je lastna vsakemu posvečenemu •ivljenju, najde sebe predvsem •enska, ki nekako najde lastni posebni naravni dar v svojem odnosu z Gospodom.

S tem v zvezi se kar ponuja novozavezna pripoved, ki prikazuje Marijo z apostoli v dvorani zadnje večerje v molitvenem pričakovanju Svetega Duha (prim. *Apd* 1,13–14). Tu lahko vidimo živo podobo Cerkve – Neveste, ki je pozorna na vsak Ženinov namig in pripravljena sprejeti njegov dar. V Petru in drugih apostolih se kaže predvsem razsežnost rodovitnosti, izražena v cerkveni službi, ki postaja orodje Duha za rojevanje novih otrok s pomočjo širjenja besede, obhajanja zakramentov in pastirskega delovanja. V Mariji pa je še posebej živa razsežnost nevestine sprejemljivosti, s katero Cerkev v sebi oplaja božje življenje s pomočjo svoje vseobsegajoče deviške ljubezni.

Posvečeno življenje se je pretežno prepoznavalo v vlogi Marije, deviške neveste. Iz takšne deviške ljubezni izhaja izredna rodovitnost, ki prispeva k rojevanju in rasti božjega življenja v

dušah.⁷² Posvečena oseba po stopinjah Marije, nove Eve, izraža svojo duhovno rodovitnost, ko sprejema Besedo, da sodeluje pri gradnji novega človeštva s svojo brezpogojno predanostjo in s svojim živim pričevanjem. Tako Cerkev v polnosti razodeva svoje materinstvo tako po posredovanju božjega delovanja, kar je zaupano Petru, kot po odgovorni sprejemljivosti božjega daru, kar je značilno za Marijo.

Krščansko ljudstvo pa s svoje strani najde v službenem duhovništvu odrešenjska sredstva, v posvečenem življenju pa spodbude za celovit odgovor ljubezni v raznolikih oblikah diakonije.⁷³

IV. POD VODSTVOM DUHA SVETOSTI

»Spremenjeno« bivanje: poklicanost k svetosti

35. »Ko so učenci to zaslišali, so se silno prestrašili in padli na obraz« (Mt 17, 6). Sinoptiki v pripovedi o spremenjenju s sicer različnimi odtenki poudarjajo občutek strahu, ki je navdal učence. Navkljub privlačnosti spremenjenega Kristusovega obličja jih objame groza vpričo božjega veličanstva, ki je nad njimi. Kadarkoli človek zasluti božjo slavo, se dotakne tudi svoje majhnosti in iz tega se mu porodi občutek preplašenosti. Ta strah pa je odrešenjski. Človeka spominja na božjo popolnost in ga obenem vztrajno spodbuja k »svetosti«.

Vsi otroci Cerkve, ki jih Oče kliče, naj »poslušajo« Kristusa, morajo zagotovo začutiti *nujno zahtevo po spreobrnjenju in svetosti*. Kakor je poudarila sinoda, se ta zahteva nanaša prvenstveno na posvečeno življenje. Poklicanost posvečenih oseb, da predvsem iščejo božje kraljestvo, je namreč bolj kot karkoli drugega poklic k popolnemu spreobrnjenju v odpovedi samemu sebi, da bi živeli popolnoma od Gospoda, da bi bil Bog vse v vseh. Ko so posvečeni poklicani, da zrejo Kristusovo spremenjeno obličje in pričujejo zanj, so tudi sami poklicani k »spremenjenemu« bivanju.

S tem v zvezi je izredno pomembno, kar je bilo navedeno v *Sklepnem poročilu 2. izrednega zasedanja sinode.*: »Svetniki in svetnice so bili vselej izvir in počelo prenove v najtežavnejših okoliščinah v vsej zgodovini Cerkve. Danes neizmerno potrebu-

jemo svetnike, za kar moramo Boga vztrajno prositi. Ustanove posvečenega življenja se morajo v moči zaobljube evangeljskih svetov zavedati svojega posebnega poslanstva v današnji Cerkvi; mi pa jih moramo opogumljati v njihovem poslanstvu.«⁷⁴ Na te ocene so se odzvali očetje tega devetega sinodalnega zasedanja, ko so potrdili: »Posvečeno življenje je bilo v teku zgodovine Cerkve živa prisotnost delovanja Duha, izbrano mesto popolne ljubezni do Boga in do bližnjega, priča božjega načrta, da iz vsega človeštva naredi znotraj civilizacije ljubezni veliko družino božjih otrok.«⁷⁵

Cerkev je v zaobljubi evangeljskih svetov vedno gledala posebno pot proti svetosti. Isti izrazi, s katerimi jo označuje – šola za služenje Bogu, šola ljubezni in svetosti, pot ali stan popolnosti – kažejo tako njeno učinkovitost in bogastvo sredstev, ki so lastna tej obliki evangeljskega življenja, kot tudi svojsko zavzetost tistih, ki stopijo na to pot.⁷⁶ Veliko število posvečenih, ki so v teku stoletij pustili zgovorna pričevanja svetosti in so izvršili še posebej velikodušne in naporene evangelizacijske podvige v služenju bližnjim, nikakor ni slučajno.

Zvestoba karizmi

36. Hoja za Kristusom in ljubezen do njega ima nekaj točk, ki zadevajo rast svetosti v posvečenem življenju, ki zaslu•ijo, da jim danes namenimo posebno pozornost.

Predvsem je potrebna *zvestoba ustanovni karizmi* in potem tudi duhovni dediščini vsake ustanove. Prav v takšni zvestobi navdihom ustanoviteljev in ustanoviteljic, ki je dar Svetega Duha, je lažje najti in bolj živo podoživeti bistvene prvine posvečenega življenja.

Vsaka karizma ima namreč v svojem izvoru trojno usmeritev: predvsem *k Očetu* v hrepenenju, sinovsko iskati voljo v procesu nenehnega spreobrnjenja, kjer je pokorščina vir resnične svobode, kjer čistost izraža napetost srca, ki ga nobena končna ljubezen ne more potešiti, in kjer ubožstvo nasičuje tisto lakoto in žejo po pravičnosti, ki jo je Gospod obljubil potešiti (prim. Mt 5,6). S tega stališča bo karizma sleherne ustanove spodbudila posvečenega, da bo ves pripadal Bogu, govoril z njim in o njem, kakor pravijo o svetem Dominiku,⁷⁷ in bo tako v vseh okoliščinah okušal, kako je Gospod dober (prim. Ps 34(33),9).

Karizme posvečenega življenja vsebujejo tudi usmeritev k *Sinu*, s katerim naj bi gojili tesno povezano in veselo življenjsko občestvo v šoli njegovega velikodušnega služenja Bogu in bratom. »Na ta način se vedno bolj učimo kristusovskega pogleda, učimo, kako se moramo odtrgati od zunanjosti, od vrtinca čutov, skratka od vsega, kar človeka ovira, da bi se s pripravljenostjo in lahkoto prepustil, da ga prevzame Duh.«⁷⁸ Tako tudi pristane, da odide s Kristusom na poslanstvo in z njim dela in trpi pri širjenju njegovega kraljestva.

Vsaka karizma končno vsebuje usmeritev k *Svetemu Duhu*, saj on pripravi posvečene osebe, da se mu pustijo voditi in podpirati tako na njihovi duhovni poti kot na poti skupnosti in v apostolskem delu. Tako živijo v drži služenja, ki mora navdihovati vsako odločitev pristnega kristjana.

Vedno se namreč v vsaki ustanovni karizmi pokaže ta trojni odnos, čeprav z različnimi potezami posameznih življenjskih vzorcev. To pa zato, ker v njej vlada »globoka želja duha, da se priliči Kristusu in s tem pričuje za katerega od vidikov njegove skrivnosti.«⁷⁹ Gre seveda za vidik, ki ga je treba razbrati in uresničiti na osnovi najbolj pristnega izročila ustanove v skladu z vodili, konstitucijami in statuti.⁸⁰

Ustvarjalna zvestoba

37. Ustanove so torej poklicane, da pogumno ponujajo podjetnost, iznajdljivost in svetost ustanoviteljev in ustanoviteljic kot odgovor na znamenja časov, ki se pojavljajo v današnjem svetu.⁸¹ Ta spodbuda je predvsem klic k vztrajanju na poti svetosti, ki jo v vsakdanjih dogodkih zaznamujejo materialne in duhovne te•ave. Gre za klic, naj se trudimo za usposobljenost pri lastnem delu in gojimo dinamično zvestobo lastnemu poslanstvu, ki mu je po potrebi treba prilagajati oblike glede na nove okoliščine in različne potrebe, vselej pa v poslušnosti bo•jim navdihom in cerkveni presoji. Ostati pa vendarle mora •ivo prepričanje, da je v iskanju vedno popolnejšega priličenja Gospodu zagotovilo sleherne preнове, ki namerava ostati zvesta izvirnim navdihom.⁸²

V tem duhu na vsako ustanovo danes pritiska nujnost, da se ponovno sklicuje na vodilo, saj je v njem in v konstitucijah predstavljen način hoje za Kristusom, zaznamovan s posebno karizmo, ki jo je potrdila Cerkev. Povečano spoštovanje vodila

bo gotovo ponudilo posvečenim zanesljiv kriterij za iskanje ustreznih oblik pričevanja, ki bo moglo odgovoriti na zahteve sedanjega trenutka, ne da bi se oddaljili od začetnih navdihov.

Molitev in askeza: duhovni boj

38. Poklicanost k svetosti je mogoče sprejeti in gojiti samo v *tišini adoracije* v pričo neskončne bo•je prese•nosti: »Priznati moramo, da vsi potrebujemo to tišino, nabito z adorirano navzočnostjo. Teologija jo potrebuje, da bi mogla v polnosti ovrednotiti svojo modrostno in duhovno dušo. Molitev jo potrebuje, da ne bi nikoli pozabila, kako videti Boga pomeni sestopiti z gore s tako raz•arjenim obličjem, da si ga je treba pokriti z zagrinjalom (prim. 2 Mz 34,33). (...) Zavzetost jo potrebuje, da se odpove zapiranjju v boj brez ljubezni in odpuščanja (...). Vsi, verniki in neverujoči, se morajo naučiti tišine, ki bo omogočila Drugemu, da spregovori, ko bo hotel in kakor bo hotel, nam pa, da bomo razumeli to besedo.«⁸³ To pa v resnici vsebuje veliko zvestobo bogoslu•ni in osebni molitvi, času, namenjenemu za molitev v duhu in kontemplaciji, evharistični adoraciji, mesečnim duhovnim obnovam in duhovnim vajam.

Znova je treba tudi odkriti sredstva za askezo, značilna za duhovno izročilo Cerkve in lastne ustanove. Ta so bila in so še pomembna pomoč za pristno napredovanje v svetosti. Askeza, ki pomaga obvladovati in popravljati težnje človeške narave, ranjene z grehom, je resnično neogibna, če hoče posvečena oseba ostati zvesta lastni poklicanosti in hoditi za Jezusom na križevem potu.

Potrebno je tudi prepoznati in premagati nekatere skušnjave, ki se včasih po hudičevem zalezovanju prikazujejo pod videzom dobrega. Tako na primer lahko upravičena zahteva po poznavanju današnje družbe, da bi odgovorili na njene izzive privede do popuščanja pred modo časa, ugasi duhovno gorečnost ali navda z obupom. Možnost višje duhovne vzgoje bi lahko posvečene osebe privedla do tega, da se čutijo boljše od drugih vernikov, potreba po upravičenem in nujnem usposabljanju pa lahko privede v obupano iskanje učinkovitosti, kakor da bi apostolsko služenje bilo odvisno predvsem od človeških sredstev, ne pa od Boga. Pohvale vredna želja, da bi bili blizu ljudem današnjega časa, vernim in neverujočim, ubogim in boga-

tim, lahko privede do privzetja posvetnega življenjskega sloga ali do pospeševanja človeških vrednot zgolj na horizontalni ravni. Soudeležnost pri upravičenih težnjah lastnega naroda in kulture lahko privede do privzema nekih oblik nacionalizma ali sprejema nekih prvin tistih običajev, ki še potrebujejo očiščenja in povzdignjenja v luči evangelija.

Pot, ki vodi k svetosti torej vsebuje *sprejem duhovnega boja*. Gre za zahtevno dejstvo, ki se mu dandanes ne posveča dovolj pozornosti. Izročilo je pogosto videlo podobo duhovnega spopada v boju Jakoba z božjo skrivnostjo, spopada, v katerega se spusti, da bi dosegel njegov blagoslov in bi ga videl. (prim. 1 Mz 32,23–31). V tem dogodku iz začetkov svetopisemske zgodovine posvečene osebe lahko razbirajo podobo asketične zavzetosti, ki jim je potrebna, da se jim srce razširi in odpre za sprejem Gospoda in bratov.

Skrb za svetost

39. Danes se bolj kot kdaj od posvečenih zahteva obnovljen trud za doseg svetosti tudi zato, da bi s tem pospeševali in podpirali te•enje vsakega kristjana k popolnosti. »Potrebno pa je v vsakem verniku prebuditi resnično stremljenje po svetosti, močno hrepenenje po spreobrnjenju in osebni prenovi v ozračju vedno intenzivnejše molitve in solidarnega sprejemanja bli•njega, zlasti tistega, ki je najbolj potreben.«⁸⁴ S tem, da posvečene osebe poglobljajo osebno prijateljstvo z Bogom, se pripravljajo in usposabljujejo pomagati bratom in sestram z močnimi duhovnimi pobudami, kot so na primer šole molitve, duhovne vaje in duhovne obnove, dnevi samote, poslušanje in duhovno vodstvo. Na ta način olajšajo napredek v molitvi pri osebah, ki potem boljše razločijo bo•jo voljo zase in se pogumno, včasih celo junaško, odločijo, kakor pač zahteva vera. Posvečene osebe se pravzaprav »s samo najbolj notranjo naravo svojega bitja vključujejo v dinamiko Cerkve, ki jo •eja po bo•jem absolutnem in je poklicana k svetosti. Prav te osebe so priče te svetosti.«⁸⁵ Dejstvo, da so vsi poklicani, da postanejo sveti, lahko samo še bolj spodbudi tiste, ki imajo po lastni •ivljenjski odločitvi poslanstvo, da druge spominjajo na to poklicanost.

»Vstanite in ne bojte se«: obnovljeno zaupanje

40. »Jezus pa je stopil k njim, se jih dotaknil in rekel: 'Vstanite in ne bojte se!'« (Mt 17,7). Kakor trije apostoli iz spremenjenjskega dogodka tudi posvečene osebe vedo iz izkustva, da njihovo •ivljenje ni vselej osvetljeno od tiste zaznavne gorečnosti, ki porodi vzklik: »Dobro je, da smo tukaj, Gospod!« (Mt 17,4). In vendar gre za •ivljenje, ki se ga vedno »dotika« Kristusova roka, ki ga vedno dose•e njegov glas, ki ga vedno dvigne njegova milost.

»Vstanite in ne bojte se.« Ta Gospodova ohrabritev je seveda naslovljena vsakemu kristjanu. Še toliko bolj pa to velja za tistega, ki je bil poklican, da »vse zapusti« in torej »vse tvega« za Kristusa. Prav na poseben način to velja vsakič, ko se kdo z Učiteljem spušča z »gore«, da bi stopil na pot, ki pelje s Tabora na Kalvarijo.

Ko Luka pripoveduje, da sta se Mojzes in Elija pogovarjala s Kristusom o njegovi velikonočni skrivnosti, pomenljivo uporablja izraz »izhod« (*éxodos*): »Pogovarjala sta se o njegovem odhodu, ki ga je imel dovršiti v Jeruzalemu« (Lk 9,31). »Eksodus«: temeljni izraz razodetja, na katerem sloni vsa zgodovina odrešenja in ki izraža globoki pomen velikonočne skrivnosti. Ta tema je še posebej draga duhovnosti posvečenega življenja in dobro izraža njegov pomen. V njej je neogibno vsebovano tisto, kar pripada skrivnosti križa (*mysterium crucis*). Toda ta zavezujoča »pot izhoda« je videti, če jo gledamo z gore Tabor, kot pot med dvema lučema: med vnaprejšnjo lučjo spremenjenja in dokončno lučjo vstajenja.

Poklicanost v posvečeno življenje je na obzorju celotnega krščanskega življenja kljub svojim odpovedim in svojim preskušnjam, celo prav zaradi njih, *pot* »luči«, nad katero bedi Odrešenikov pogled: **»Vstanite in ne bojte se.«**

Drugo poglavje

ZNAMENJE BRATSTVA

POSVEČENO •IVLJENJE -
ZNAMENJE OBČESTVA V CERKVI

I. NEMINLJIVE DOBRINE

Po podobi Svete Trojice

41. Gospod Jezus je med svojim zemeljskim •ivljenjem poklical tiste, ki jih je hotel, da bi jih potem imel ob sebi in jih oblikoval, da bi •iveli po njegovem zgledu za Očeta in za poslan-

stvo, ki ga prejmejo od njega (prim. Mr 3, 13-15). Tako je zastavil novo dru•ino, v katero so se potem v teku stoletij vključili tisti, ki so bili pripravljeni »izpolnjevati bo•jo voljo« (prim. Mr 3, 32-35). Po vnebohodu se je po delovanju daru Svetega Duha okrog apostolov izoblikovala bratska skupnost v hvalo Bogu in z dejanskim izkustvom občestva (Apd 2, 42-47; 4, 32-35). •ivljenje takšne skupnosti in še bolj izkustvo tesne povezanosti s Kristusom, kakor so jo do•ivljali dvanaajsteri, sta bila vse doslej *zglede, iz katerega je Cerkev črpala navdih*, ko je hotela po•iviti začetno gorečnost in nadaljevati svojo pot v zgodovini z obnovljeno evangeljsko sve•ino.⁸⁶

V resnici je Cerkev v svojem bistvu skrivnost občestva, »ljudstvo, zbrano v edinosti Očeta in Sina in Svetega Duha.«⁸⁷ Bratsko življenje ima namen odsevati globino in bogastvo te skrivnosti, ko se kot človeški prostor daje na razpolago Sveti Trojici, da pride prebivat vanj. Ta potem posreduje v teku zgodovine darove občestva, lastne trem božjim osebam. V cerkvenem življenju je mnogo področij in načinov, v katerih se izraža bratska skupnost. Gotovo ima posvečeno življenje velike zasluge, da se je v Cerkvi ohranila živa potreba po bratstvu, ki oznanja Trojico. Z nenehnim poudarjanjem bratske ljubezni tudi v obliki skupnega življenja je pokazalo, da *lahko soudeležnost pri trinitaričnem občestvu spremeni človeške odnose*, tako da oblikuje nov tip solidarnosti. Tako ljudem pokaže ne le lepoto bratske skupnosti, ampak tudi poti, ki dejansko vodijo k njej. Posvečene osebe pravzaprav živijo »za« Boga in »od« Boga; prav zato lahko priznavajo, kako močno spravno deluje milost, ki podira dinamizme ločevanja, ki so navzoči v človekovem srcu in v družbenih odnosih.

Bratsko življenje v ljubezni

42. Bratsko •ivljenje, ki ga razumemo kot •ivljenje z vezjo ljubezni, je zgovorno znamenje cerkvene skupnosti. To še posebej gojijo v redovnih ustanovah in v dru•bah apostolskega •ivljenja,

kjer dobiva posebno mesto prav •ivljenja v skupnosti.⁸⁸ Vendar pa razse•nost bratskega •ivljenja ni tuja niti svetnim ustanovam niti drugim individualnim oblikam posve•enega •ivljenja. Puš•avniki v odmaknjenosti svoje samote se ne odtegnejo cerkveni skupnosti, ampak ji slu•ijo s svojo posebno kontemplativno karizmo. Posve•ene device v svetu uresni•ujejo svojo posvetitev v posebnem odnosu skupnosti s krajevno in vesoljno Cerkvijo. Podobno tudi posve•ene vdove in vdovci.

Ko vsi ti ljudje v dejanju vstopajo v evangeljsko šolo, se odlo•ajo, da bodo živel Gospodovo »novo zapoved«, tako da bodo ljubili drug drugega, kakor nas je on ljubil (prim. Jn 13,34). Ljubezen je privedla Jezusa, da se je izročil kot dar vse do najvišje žrtve na križu. Tudi med njegovimi učenci ni prave edinosti, če ni medsebojne brezpogojne ljubezni, ki zahteva razpoložljivost za služenje z vsemi mo•mi, pripravljenost sprejeti bližnjega, kakršen je, ne da bi ga sodili (prim. Mr 7,1–2) in sposobnost odpuš•ati tudi »sedemdesetkrat sedemkrat« (Mt 18,22). Posve•enim osebam, ki so po tej ljubezni, ki je izlita v srca po Svetem Duhu (prim. Rim 5,5), postale »eno srce in ena duša« (Apd 4,32), se postavi kot notranja nuja, da imajo vse skupno: materialne dobrine in duhovno izkustvo, talente in navdihe, kakor tudi apostolske ideale in karitativno služenje: »Mo• in delovanje Svetega Duha, ki je podarjeno enemu, v skupnem življenju nujno prehaja k vsem. Vsakdo uživa ne le svoj dar, ampak ga množi, ko ga posreduje bližnjemu, da uživa sadove tako svojega kot tudi tujega daru.«⁸⁹

V življenju skupnosti se mora potem tudi vidno pokazati, da bratska skupnost ni prvenstveno orodje za neko določeno poslanstvo, ampak *teologalni prostor*, kjer je mogo•e izkusiti mistično navzo•nost vstalega Gospoda (prim. Mt 18,20).⁹⁰ Do tega pa pride po medsebojni ljubezni članov skupnosti, po ljubezni, ki ji daje mo• božja beseda in eharistija, po ljubezni, ki se očiš•uje v zakramentu sprave, po ljubezni, ki jo podpira molitev za edinstvo, posebni dar Duha tistim, ki pokorno prisluhnejo evangeliju. Prav on, Duh, vodi dušo k občestvu z O•etom in njegovim sinom Jezusom (prim. 1 Jn 1,3), k občestvu, v katerem je vir bratskega življenja. Duh vodi skupnosti posve•enega življenja po njihovem izvirnem navdihu k izpolnitvi njihovega poslanstva v službi Cerkve in vsega •loveštva.

S tega stališča imajo še poseben pomen »kapitlji« (ali podobna srečanja), tako krajevni kot generalni, na katerih je vsaka ustanova poklicana, da izvoli predstojnike ali predstojnice po določbah lastnih konstitucij in v luči Duha razbere ustrezne načine, kako v različnih zgodovinskih in kulturnih okoliščinah ohraniti in posodobiti lastno karizmo in lastno duhovno dediščino.⁹¹

Naloga vodstva

43. V posvečenem življenju je vloga predstojnika ali predstojnice vselej imela velik pomen tako za duhovno življenje kot v poslanstvu. V teh letih iskanja in sprememb se je včasih čutilo potrebo po preveritvi te službe. Treba pa je priznati, da se tisti, ki vrši oblast, ne more odpovedati svoji nalogi prvega odgovornega v skupnosti, to je voditelja bratov in sester na duhovni in apostolski poti.

V okolju, ki je tako močno zaznamovano z individualizmom, ni lahko prepoznati in sprejeti vloge, ki jo ima oblast v prid vseh. Treba je znova utrditi pomembnost te naloge, ki se izkaže kot potrebna prav pri utrjevanju bratske skupnosti, ne pa izničevati zaobljubljene pokorščine. Po eni strani mora biti oblast predvsem bratska in duhovna in mora tisti, ki jo nosi, znati pri odločanju v pogovoru prisluhniti sobratom in sosestram, po drugi pa je prav tudi opomniti, da *pripada zadnja beseda oblasti* in da je ta tudi pristojna za skrb, da se spoštuje sprejete odločitve.⁹²

Vloga ostarelih

44. Skrb za ostarele in bolne je bistveni del bratskega življenja, zlasti v času, kakršen je danes, ko se v mnogih koncih sveta povečuje število priletnih posvečenih oseb. Prizadevna skrb, ki si jo zaslužio, ni le odgovor na jasno izraženo dolžnost ljubezni in hvaležnosti, ampak tudi izraz zavesti, da njihovo pričevanje zelo pomaga Cerkvi in ustanovam in da ima njihovo poslanstvo še vedno veljavo in zasluge, četudi so morali zaradi starosti ali boleznii opustiti svoje prejšnje delovanje. Če jim zna skupnost stati ob strani s pozornostjo in jim prisluhniti, ji *ti lahko zagotovo ponudijo veliko modrosti in izkustva.*

V resnici apostolsko poslanstvo ni prvenstveno v delova-

nju, ampak v pričevanju popolne lastne predanosti odrešenjski volji Gospoda, predanosti, ki dobiva moč iz izvira molitve in pokore. Obstaja mnogo načinov, na katere lahko ostareli izvršujejo svoje poslanstvo: nenehna molitev, potrpežljivo sprejemanje lastnega stanja, razpoložljivost za duhovno vodstvo, za spovedovanje, za vodstvo v molitvi.⁹³

Po podobi apostolske skupnosti

45. Bratsko •ivljenje ima temeljno vlogo na duhovni poti posvečenih oseb tako zaradi njihovega nenehnega prenavljanja kot zaradi polne izpolnitve njihovega poslanstva v svetu. Na to sklopamo iz teoloških motivacij, na katerih to poslanstvo temelji, samo izkustvo pa to tudi neomajno potrjuje. Zatorej spodbujam posvečene mo•e in •ene, naj bratsko •ivljenje zavzeto gojijo po zgledu prvih jeruzalemskih kristjanov, ki so vztrajali v poslušanju apostolskega nauka, skupni molitvi, sodarovanju pri evharistiji, delitvi naravnih dobrin in dobrin milosti (prim. *Apd 2, 42-47*). Spodbujam predvsem redovnike, redovnice in člane dru•b apostolskega •ivljenja, naj •ivijo brez pridr•kov v medsebojni ljubezni in naj jo izra•ajo na način, ki bo ustrezal naravi sleherne ustanove, da bi se v vsaki skupnosti ta ljubezen razodevala kot svetlo znamenje novega Jeruzalema, »prebivališča Boga med ljudmi« (*Raz 21, 3*).

Vsa Cerkev se pravzaprav močno opira na pričevanje skupnosti, ki so »polne veselja in Svetega Duha« (*Apd 13,52*). Cerkev želi obogatiti svet z zgledom skupnosti, v katerih medsebojna pozornost pomaga premagati osamljenost, kjer pogovor vse privede do soodgovornosti, kjer odpuščanje zaceli rane, ko v vsakem okrepi čut za skupnost. V takšni skupnosti narava karizme usmerja moči, podpira zvestobo in usmerja apostolsko delo vseh proti edinemu poslanstvu. Da bi Cerkev danes predstavila človeštvu svoj pravi obraz, nujno potrebuje takšnih bratskih skupnosti, ki bodo že zgolj s svojim obstojem dale velik prispevek novi evangelizaciji, ker na oprijemljiv način kažejo sadove »nove zapovedi«.

Sentire cum Ecclesia – Čutiti s Cerkvijo

46. Posvečenemu •ivljenju je zaupana tudi velika naloga v luči

nauka o Cerkvu kot občestvu, ki ga je tako močno zastavil drugi vatikanski koncil. Od posvečenih se pričakuje, da bodo resnično udeleženi to skupnost in •iveli po njeni duhovnosti⁹⁴ kot »pričevalci in ustvarjalci tistega "načrta skupnosti", ki je po bo•ji volji postavljen kot vrhunec človekove zgodovine.«⁹⁵ Čut za cerkveno občestvo, ki se razvije v *občestveno duhovnost*, spodbuja miselnost, govorico in dejavnost, ki pogloblja in širi rastočo Cerkev. •ivljenje občestva namreč »postaja znamenje za svet in privlačna moč, ki privede človeka k veri v Kristusa (...). Na ta način se občestvo odpira poslanstvu in tudi samo postaja poslanstvo«, še več, »občestvo poraja občestvo in se v svojem bistvu oblikuje kot *misijonsko občestvo*.«⁹⁶

Pri ustanoviteljih in ustanoviteljicah je vedno opaziti zelo živ čut za Cerkev. Ta čut se kaže v njihovi polni udeleženi v cerkvenem življenju v vseh njegovih razsežnostih in v neomahljivi pokorščini pastirjem, zlasti rimskemu papežu. V tem okviru ljubezni do svete Cerkve, ki je »steber in temelj resnice« (1 Tim 3,15), dobro razumemo predanost Frančiška Asiškega do »gospoda papeža«,⁹⁷ hčerinsko podjetnost Katarine Sienske do njega, ki ga imenuje »sladki Kristus na zemlji«,⁹⁸ apostolsko pokorščino in »*sentire cum Ecclesia*«, čutenje s Cerkvijo⁹⁹ Ignacija Loyolskega in veselo izpoved vere Terezije Velike: »Sem hči Cerkev.«¹⁰⁰ Razumemo tudi hrepenenje Terezije iz Lisieuxa: »V srcu Cerkev, moje matere, bom ljubezen.«¹⁰¹ Ta in podobna pričevanja kažejo na polno cerkveno občestvo, ki je skupno svetnikom, ustanoviteljem in ustanoviteljicam v različnih časih in okoliščinah, ki so bile često zelo težke. To so zgledi, ki si jih morajo posvečeni nenehno klicati pred oči, da bi se upirali sredobežnim in ločujočim silam, ki so dandanes še posebej močne.

Pomemben vidik tega občestva s Cerkvijo je v tem, da posvečene osebe z dušo in srcem sprejemajo učiteljstvo škofov. To sprejemanje naj bo znak predanosti in naj zanj jasno pričujejo pred božjim ljudstvom vsi posvečeni, zlasti še tisti, ki delujejo v teološkem raziskovanju in poučevanju, v izdajateljstvu, pri katehezi in pri sredstvih javnega obveščanja.¹⁰² Ker imajo posvečene osebe v Cerkvu prav posebno mesto, je njihov odnos s tem v zvezi zelo pomemben za vse božje ljudstvo. Iz njihovega pričevanja sinovske ljubezni črpa moč in vpliv njihovo apo-

stolsko delovanje. Ta pa dobiva v okviru preroškega poslanstva vseh krščenih še poseben pomen, ko so zadolženi za posebno sodelovanje s hierarhičnim redom.¹⁰³ Na ta način dajejo z bogastvom svojih karizem svojski prispevek, da Cerkev vedno globlje uresničuje svojo naravo zakramenta »za notranjo zvezo z Bogom in za edinost vsega človeškega rodu.«¹⁰⁴

Bratstvo v vesoljni Cerkvi

47. Posvečene osebe so poklicane, da postajajo kvas misijonarskega občestva v vesoljni Cerkvi •e zato, ker je Sveti Duh podaril posameznim ustanovam vsakovrstne karizme v blagor vsega skrivnostnega telesa, pri gradnji katerega morajo sodelovati (prim. 1 Kor 12,4-11). Pomenljivo je dejstvo, da je po apostolovih besedah »odličnejša pot« (1 Kor 12,31) in »največja od vseh« (1 Kor 13,13) resničnosti prav ljubezen, ki usklajuje vse razlike in vsem vliva moč za medsebojno podporo v apostolskem prizadevanju. Prav k temu te•i svojska vez občestva, ki povezuje razne oblike posvečenega •ivljenja in dru•be apostolskega •ivljenja s Petrovim naslednikom v njegovem slu•enju edinosti in misijonske vesoljnosti. Zgodovina duhovnosti bogato prikazuje to vez in ka•e na njeno previdnostno vlogo, ki zagotavlja tako lastno identiteto posvečenega •ivljenja kot tudi misijonarsko širjenje evangelija. •ivahno širjenje evangeljskega sporočila pa tudi trdna ukoreninjenost Cerkve v tolikih pokrajinah na svetu in pomlad krščanstva, ki jo zaznavamo dandanes v tolikih mladih Cerkvah, vse to bi bilo nepredstavljivo – kakor so rekli sinodalni očetje – brez prispevka tolikih ustanov posvečenega •ivljenja in dru•b apostolskega •ivljenja. Te so v teku stoletij ohranjale trdno občestvo s Petrovimi nasledniki, ki so v njih našli velikodušno pripravljenost, da se posvečajo misijonarjenju z razpolo•ljivostjo, ki je po potrebi segla vse do junaštva.

Tako se kaže značaj vesoljnosti in občestva, ki je lasten ustanovam posvečenega življenja in družbam apostolskega življenja. Kadar te presegajo škofijske meje, zaradi posebne povezanosti s Petrovo službo prispevajo svoj delež pri sodelovanju raznih krajevnih Cerkva,¹⁰⁵ med katerimi lahko pospešujejo »izmenjavo darov« in tako sodelujejo pri inkulturaciji evangelija, ki naj očisti, ovrednoti in privzame bogastvo

kulture vseh narodov.¹⁰⁶ Tudi danes razcvet poklicev za posvečeno življenje v mladih Cerkvah dokazuje sposobnost, ki jo ima posvečeno življenje pri izražanju težénj raznih ljudstev in kultur v katoliški edinosti.

Posvečeno življenje in krajevna Cerkev

48. Posvečene osebe imajo pomembno vlogo tudi *znotraj krajevnih Cerkva*. Ta vidik izhaja iz koncilskega nauka o Cerkvi kot občestvu in skrivnosti in o krajevnih Cerkvah kot o delih bo•jega ljudstva, v katerih »resnično •ivi in deluje ena, sveta, katoliška in apostolska Cerkev«, ¹⁰⁷ poglobljen in uzakonjen pa je bil tudi v kasnejših dokumentih. V luči teh besedil se povsem jasno poka•e, kako je za skladen razvoj škofijske pastoralne pomembno sodelovanje posvečenih oseb s škofi. Karizme posvečenega •ivljenja lahko mnogo prispevajo pri poglobljanju ljubezni v krajevni Cerkvi.

Razne oblike življenja evangeljskih svetov so pravzaprav izraz in sad duhovnih darov, ki so jih podarili ustanovitelji in ustanoviteljice in so kot taki »izkustvo Duha, predano lastnim učencem, da bi ga vedno podoživljali, ohranjali, poglobljali in nenehno razvijali v soglasju s Kristusovim telesom, ki neprenehoma raste.«¹⁰⁸ Lastni značaj vsake ustanove vsebuje svojski slog posvečevanja in apostolata, ki teži k ustalitvi v neki določeni tradiciji, zaznamovani z objektivnimi elementi.¹⁰⁹ Zato Cerkev skrbi za rast ustanov in njihov razvoj v duhu ustanoviteljev in ustanoviteljic ter njihovih zdravih izročil.¹¹⁰

Zatorej je posameznim ustanovam priznana *primerna avtonomija*, v moči katere lahko uporabljajo lastno disciplino in ohranjajo nedotaknjeno duhovno in apostolsko dediščino. Naloga krajevnih odrinarijev je, da ohranjajo in čuvajo to avtonomijo.¹¹¹ Od škofov se tudi zahteva, da sprejemajo in cenijo karizme posvečenega življenja ter jim dajo prostor v načrtih škofijske pastoralne. Posebno vnemo morajo posvečati škofijskopравnim ustanovam, ki so še posebej izročene v skrb krajevni škofu. Škofija, ki bi ostala brez posvečenega življenja, bi ne le izgubila toliko duhovnih darov, primernih krajev za iskanje Boga, posebnih apostolskih dejavnosti in pastoralnih prijemov, ampak bi tudi tvegala veliko osiromašenje v misijonarskem duhu, ki je značilen za večino ustanov.¹¹² Zato je

nujno odgovoriti na dar posvečenega življenja, ki ga Duh zbuja v krajevni Cerkvi, s tem da ga velikodušno in hvaležno sprejmemo.

Rodovitno in urejeno cerkveno občestvo

49. Škof je oče in pastir vse krajevne Cerkve. On je pristojen za priznanje in spoštovanje posameznih karizem, za njihovo pospeševanje in usklajevanje. V svoji pastirski ljubezni naj torej sprejme tudi karizmo posvečenega življenja kot milost, ki ne zadeva le ene ustanove, ampak ima koristen vpliv na vso Cerkev. Trudi naj se podpirati posvečene in naj jim pomaga, da se bodo v občestvu s Cerkvijo in zvestobi ustanovitvenemu navdihu odprli za duhovne in pastoralne perspektive, ki ustrezajo zahtevam današnjega časa. S svoje strani pa naj posvečene osebe velikodušno ponudijo krajevni Cerkvi svoje sodelovanje po svojih močeh in s spoštovanjem do lastne karizme. *Pri tem naj delujejo v polnem občestvu s škofom v območju evangelizacije, kateheze in upnijskega življenja.*

Prav je, da se spomnimo, kako se pri usklajevanju služenja krajevni in vesoljni Cerkvi ustanove ne morejo sklicevati na zakonito avtonomijo in na izvzetost, ki jo mnogi uživajo,¹¹³ da bi upravičilo odločitve, ki so dejansko v nasprotju z zahtevami organskega občestva, kakor jih je zastavilo zdravo cerkveno življenje. Potrebno je marveč, da se o pastoralnih pobudah posvečenih oseb odloča in se jih udejanja na osnovi dobrohotnega in odprtega pogovora med škofi in predstojniki raznih ustanov. Posebna pozornost škofov na poklicanost in poslanstvo ustanov ter spoštovanje, ki ga te izkazujejo škofovski službi z neomahljivim sprejemanjem njihovih konkretnih pastoralnih smernic v škofijskem življenju, to sta dve med seboj tesno povezani obliki ene same cerkvene ljubezni. Ta ljubezen zaposluje vse v službi organskega občestva vsega božjega ljudstva, ki je karizmatično in ima obenem hierarhično strukturo.

Nenehen dialog, ki ga poživlja ljubezen

50. Da bi napredovala medsebojna zavest, ki je nujna pred-

postavka za dejansko sodelovanje zlasti v pastoralni, je še kako primeren *nenehen dialog* predstojnikov in predstojnic ustanov posvečenega •ivljenja in dru•b apostolskega •ivljenja s škofi. S pomočjo rednih stikov predstojniki in predstojnice obveščajo škofove o apostolskih pobudah, ki jih nameravajo spro•iti v njihovih škofijah, da bi skupno z njimi dosegli potrebna soglasja za delovanje. Prav tako je primerno, da so predstavniki konferenc višjih predstojnikov in predstojnic povabljeni k sodelovanju na zasedanjih škofovskih konferenc in obratno, da so predstavniki škofovskih konferenc povabljeni na konference višjih predstojnikov in predstojnic, in to na način, ki ga je treba še določiti. V tej perspektivi je lahko v veliko pomoč, če se bodo tam, kjer jih še ni, izoblikovale in začele delovati na narodni ravni *mešane komisije škofov in višjih predstojnikov in predstojnic*,¹¹⁴ ki bodo skupaj preučevali probleme, ki zadevajo vse. K boljšemu medsebojnemu poznavanju bo pomagala tudi vključitev teologije in duhovnosti posvečenega •ivljenja v načrt teološkega študija škofijskih duhovnikov, kakor tudi skrb za ustrezno obravnavanje teologije krajevne Cerkve in duhovnosti škofijske duhovščine v vzgoji posvečenih oseb.¹¹⁵

Končno pa mi je v tolažbo, ko se spomnim, da na sinodi ni bilo samo mnogo posegov v zvezi z naukom o edinosti, ampak je bilo izkusiti tudi veliko zadovoljstvo ob dialogu v ozračju medsebojnega zaupanja in odprtosti med navzočimi škofi in redovniki ter redovnicami. To je zbudilo hrepenenje, da bi »se takšno duhovno izkustvo občestva in sodelovanja razširilo na vso Cerkev«¹¹⁶ tudi po sinodi. Prav to si tudi želim, da bi namreč v vseh rasla miselnost in duhovnost občestva.
Bratstvo v razdeljenem in krivičnem svetu

51. Cerkev nalaga skupnostim posvečenega •ivljenja posebno nalogo, da *razvijajo duhovnost občestva* najprej v svoji notranjosti, potem v sami cerkveni skupnosti in končno tudi onkraj svojih meja, tako da vedno znova vstopajo v dialog ljubezni, zlasti tam, kjer današnji svet trga etnično sovraštvo ali morilska norost. Skupnosti posvečenega •ivljenja, postavljene v razna dru•bena okolja na našem planetu – okolja, ki jih često pre•emajo strasti in nasprotujoči si interesi, okolja, ki sicer

hrepenijo po edinosti, a so tako negotova glede poti, kako jo doseči – te skupnosti, v katerih se kot bratje in sestre srečujejo ljudje različne starosti, jezika in kulture, se ka•ejo kot *znamenja vedno mo•nega dialoga* in občestva, ki je sposobno uskladiti razlike.

Skupnosti posvečenega življenja so poslane oznanjat s pričevanjem lastnega življenja vrednoto krščanskega bratstva in preobrazujočo moč Veselega oznanila,¹¹⁷ ki omogoča, da vse prepoznavamo kot božje otroke, in sili k podarjajoči se ljubezni do vseh, zlasti do najmanjših. Te skupnosti so kraji upanja in odkrivanja blagrov. Tu je ljubezen, ki črpa moč iz molitve, vira skupnosti, poklicana, da postane logika življenja in studenec veselja.

Zlasti mednarodne ustanove imajo v tej dobi, zaznamovani s problemi, ki se širijo po vsem planetu, in z vračanjem k malikom nacionalizma, nalogo ohranjati živ čut občestvenosti med narodi, rasami in kulturami in pričevati zanj. V ozračju bratstva odprtost za svetovno razsežnost problemov ne bo zadržala svojskih bogastev, kot tudi poudarjanje neke posebnosti ne bo povzročilo nasprotij z drugimi niti ne bo ogrozilo edinosti same. Mednarodne ustanove lahko to učinkovito storijo, saj se morajo tudi same ustvarjalno soočati z izzivom inkulturacije in obenem ohranjati lastno identiteto.

Občestvo med različnimi ustanovami

52. Bratske duhovne odnose in medsebojno sodelovanje med različnimi ustanovami posvečenega •ivljenja in dru•bami apostolskega •ivljenja podpira in krepi cerkveni čut za občestvo. Tisti, ki jih med seboj zdru•uje skupna zavzetost v hoji za Kristusom in jih po•ivlja isti Duh, morajo kot mladike ene trte nujno vidno razodevati polnost evangelija ljubezni. Spominjamo se duhovnega prijateljstva, ki je često vezalo na zemlji mnoge ustanovitelje in ustanoviteljice. Vsi ti so ostali zvesti značaju lastne ustanove, obenem pa so se čutili poklicane, da izrazijo zgled bratstva, ki naj bi bil spodbuda za druge cerkvene dejavnike v vsakdanji zavzetosti za oznanjevanje evangelija.

Vedno so aktualne besede sv. Bernarda o različnih redovih: »Jaz vse občudujem. Pripadam enemu izmed njih s spoštovanjem vodila, vsem pa z ljubeznijo. Vsi potrebujemo drug dru-

gega. Duhovno dobrino, ki je nimam, dobim od drugih (...). V tem izgnanstvu je Cerkev še vedno na poti in je, če se lahko tako izrazim, mnogolična. Gre za edinstveno mnogoličnost in mnogolično edinost. Vse naše razlike, ki kažejo na bogastvo božjih darov, obstajajo v edini Očetovi hiši, ki ima toliko prebivališč. Zdaj so tu različne milosti, potem bo različna slava. Edinost pa tukaj in tam obstaja v isti ljubezni.«¹¹⁸

Službe za usklajevanje

53. Pomemben prispevek občestvu lahko dajo konference višjih redovnih predstojnikov in predstojnic in konference svetnih ustanov. Drugi vatikanski koncil je spodbudil takšne slu•be (organe) in jim dal zakonodajo¹¹⁹, prav tako tudi kasnejši dokumenti.¹²⁰ Njihov prvenstveni cilj je pospeševanje posvečenega življenja, ki je sestavni del cerkvenega poslanstva.

S pomočjo teh služb ustanove izražajo medsebojno občestvo in iščejo sredstva, kako bi ga še utrdili, obenem pa spoštovali in ovrednotili posebnosti raznih karizem, v katerih odseva skrivnost Cerkve in mnogovrstna božja modrost.¹²¹ Spodbujam ustanove posvečenega življenja, naj sodelujejo med seboj, zlasti v tistih deželah, kjer zaradi posebnih težav obstaja nevarnost, da bi se zaprle vase v škodo samemu posvečenemu življenju in Cerkvi. Potrebno je marveč, da si medsebojno pomagajo, ko skušajo razumeti božji načrt v dejanskih zgodovinskih stiskah, da bi lahko bolje odgovorili z ustreznimi apostolskimi spodbudami.¹²² S tega občestvenega stališča, ki je odprto izzivom našega časa, naj predstojniki in predstojnice, »ko delajo v soglasju s škofi«, skušajo »izkoristiti delo najboljših sodelavcev v vsaki ustanovi in ponuditi tako služenje, ki ne bo samo pomagalo premagovati dejanske omejitve, ampak bo vzgoji za posvečeno življenje dalo močan zagon.«¹²³

Spodbujam konference višjih redovnih predstojnikov in predstojnic in konference svetnih ustanov, naj skrbijo za pogoste in redne stike s Kongregacijo za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja v znak svojega občestva s Svetim sedežem. Dejaven in zaupen odnos je treba vzdrževati tudi s škofovskimi konferencami posameznih dežel. V duhu dokumenta *Mutuae relationes* je primerno, da tak odnos priv-

zame neko stalno obliko, tako da omogoči stalno in pravočasno usklajevanje pobud, kakor se pojavljajo. Če bo vse to udeleženo z vztrajnostjo in v duhu zvestega pristajanja na navodila cerkvenega učiteljstva, se bodo ograni za usklajevanje in občestvo izkazali še posebej koristni pri iskanju rešitev, ki naj bi se ognile nesporazumom in napetostim na teoretični in praktični ravni.¹²⁴ Na ta način bodo pomagali ne le pri rasti občestvenosti med ustanovami posvečenega življenja in škofi, ampak tudi pri samem opravljanju poslanstva krajevnih Cerkev.

Občestvo in sodelovanje z laiki

54. Eden od sadov nauka o Cerkvi kot občestvu je bilo v teh letih tudi ozaveščenje, da različni sestavni deli Cerkve morejo in morajo združiti svoje moči v sodelovanju in izmenjavi darov, da bi bili učinkoviteje sodelovali pri cerkvenem poslanstvu. To prispeva k izoblikovanju bolj popolne podobe Cerkve same, obenem pa tudi k povečanju učinkovitosti odgovora na velike izzive našega časa, in to zaradi zbornega prispevka različnih darov.

V primeru meniških in kontemplativnih ustanov se odnosi z laiki oblikujejo kot pretežno duhovni odnos, medtem ko za ustanove, ki se ukvarjajo z apostolatom, dobivajo tudi poteze pastoralnega sodelovanja. Člani svetnih ustanov, laiki ali kleriki, vstopajo v odnos z drugimi verniki v običajnih oblikah vsakdanjega življenja. Zaradi novonastalih okoliščin je danes nemalo ustanov prišlo do prepričanja, da *lahko svojo karizmo delijo z laiki*. Te zato vabijo, naj bodo bolj zavzeto sodelujejo pri duhovnosti in poslanstvu ustanove same. Lahko rečemo, da se je po stopinjah zgodovinskega izkustva, kot ga na primer nudijo razni svetni ali tretji redovi, začelo novo, upanja polno poglavje v zgodovini odnosov med posvečenimi osebami in laištvom.

Za prenavo duhovnega in apostolskega zagona

55. Ta nova razmišljanja o občestvu in sodelovanju zaslužio spodbude iz različnih razlogov. Iz njih namreč lahko izide predvsem neko izkoreninjenje dejavne duhovnosti, ki sega onkraj meja ustanove. Ta se bo lahko oprla na nove sile tudi za to, da bi se

Cerkvi lahko ohranile nekatere svojske oblike slu•enja. Druga koristna posledica bo lahko bolj poglobljeno delo v skupnih naporih posvečenih oseb in laikov. Zgled svetosti posvečenih oseb lahko navdihne laike, da tudi sami neposredno izkusijo duha evangeljskih svetov. Tako opogumljeni lahko do•ivijo duha blagrov in pričajo zanj, da bi preoblikovali svet po bo•jem srcu.¹²⁵

Soudeleženost laikov neredko privede do nepričakovanega in rodovitnega poglobljenega razumevanja nekaterih vidikov karizme; znova jo začnejo bolj duhovno razlagati in se s tem pripravijo na prepoznavanje znamenj, ki morejo zbuditi nov apostolski zagon. Ne glede na svojo dejavnost ali služenje se morajo posvečeni spominjati, da morajo biti predvsem izkušeni vodniki v duhovnem življenju in s tem v zvezi gojiti »najdragocenejši talent: duha«.¹²⁶ S svoje strani pa naj tudi laiki ponudijo redovnim družinam dragoceni prispevek svoje svetnosti in njim lastno služenje.

Laiki prostovoljci in pridruženi laiki

56. Pomemben izraz laiške soudele•enosti pri bogastvu posvečenega •ivljenja je pripadnost vernih laikov raznim ustanovam v novi obliki tako imenovanih pridru•enih članov, oziroma, glede na sedanje zahteve v nekaterih kulturnih okoljih, oseb, ki za določen čas •ivijo v skupnosti in opravljajo kontemplativno ali apostolsko dejavnost ustanove, ne da bi njeno notranje •ivljenje trpelo kakršnokoli škodo.¹²⁷

Prav je, da zelo cenimo prostovoljne pobude, ki črpajo moč iz bogastva posvečenega življenja; potrebno pa je skrbeti za vzgojo prostovoljcev, da bi ti poleg usposobljenosti tudi vedno bolj poglobljali nadnaravne razloge svojih sklepov in živo čutili občestvenost in cerkvenost v svojih načrtih.¹²⁸ Zavedati se je treba tudi tega: da bi pobude, v katere so vključeni laiki tudi na ravni odločanja, postale delo neke določene ustanove, morajo te pobude privzeti tudi cilje ustanove in mora biti ta za njihovo udejanjenje tudi odgovorna. Če torej laiki prevzamejo vodenje takih dejavnosti, morajo pri tem odgovarjati pristojnim predstojnikom in predstojnicam. Primerno je, da je vse to potrjeno in urejeno z ustreznimi smernicami posameznih ustanov, ki jih potrди vrhovna oblast. V teh smernicah naj bodo

predvidene pristojnosti same ustanove, skupnosti, pridruženih članov ali prostovoljcev.

Predstojniki in predstojnice lahko posvečene osebe, ki kljub temu ostanejo odvisne od njih, pošljejo na delo *v posebne oblike sodelovanja pri laičkih pobudah*, zlasti v organizacijah in ustanovah, ki skrbijo za ljudi na obrobju in imajo za cilj olajšati človekovo trpljenje. Če takšno sodelovanje poživlja in podpira jasna in močna krščanska identiteta in spoštuje svojski značaj posvečenega življenja, more dati evangeliju moč, da posveti v najtemnejše okoliščine človekovega življenja.

V zadnjih letih je nemalo posvečenih oseb vstopilo v kate-ro od cerkvenih gibanj, ki so se razvila v našem času. Iz takih izkustev ti v glavnem dobivajo korist, zlasti na ravni duhovne preнове. Vendar pa moramo povedati, da je to v nekaterih primerih porodilo neprijetnosti in izgubo cilja na osebni in skupnostni ravni, zlasti kadar so ta izkustva v nasprotju z zahtevami, ki jih postavljata skupnostno življenje in duhovnost ustanove. Potrebno bo zatorej poskrbeti, da bo pripadnost cerkvenim gibanjem usklajena s karizmo in disciplino lastne ustanove,¹²⁹ da bodo z njo soglašali predstojniki in predstoj-nice in da se bo v polni razpoložljivosti sprejemalo njihove odločitve.

Dostojanstvo in vloga posvečene žene

57. Cerkev v polnosti razodeva svoje mnogovrstno duhovno bogastvo, ko onstran razlikovanj sprejema kot pravi blagoslov darove, ki jih Bog podeljuje tako moškim kot ženskam in oboje ovrednoti z enakim dostojanstvom. Posvečene žene so v svoji popolni in veseli predanosti na prav poseben način poklicane biti znamenje božje nečnosti do človeškega rodu in svojevrstno pričevanje skrivnosti Cerkve, ki je devica, nevesta in mati.¹³⁰ To njihovo poslanstvo ni zaobšlo sinode, kjer je sodelovalo mnogo žena. Tako so dale slišati svoj glas, ki so mu vsi prisluhnili in ga cenili. Njihovim prispevkom gre zasluga, da so bile izpostavljene koristne smernice za življenje Cerkve in za njeno evangelizacijsko poslanstvo. Zagotovo je potrebno priznati utemeljenost mnogih zahtev, ki zadevajo položaj ženske v raznih družbenih in cerkvenih okoljih. Prav tako je potrebno opozoriti, da nova ženska zavest pomaga tudi moškim, da preve-

rijo svoje miselne obrazce in svoj način samorazumevanja, postavitve v zgodovino in razlage le-te, organiziranja družbene, političnega, gospodarskega, verskega in cerkvenega življenja.

Cerkev, ki je od Kristusa prejela sporočilo o osvoboditvi, ima poslanstvo, da ga preroško širi in pri tem spodbuja miselnost in vedenje, ki sta skladna z Gospodovimi nameni. V tem kontekstu more posvečena žena na osnovi svojega izkustva Cerkve in ženske v Cerkv, prispevati k temu, da se odpravi določene enostranske poglede, ki ne razodevajo polnega priznanja njenega dostojanstva in njenega svojskega prispevka k življenju ter pastoralnemu in misijonskemu delovanju Cerkve. Zato posvečena žena upravičeno želi videti, da bi bila jasneje priznana njena identiteta, njene sposobnosti in njena odgovornost tako v cerkveni zavesti kot v vsakdanjem življenju.

Bodočnosti nove evangelizacije pa tudi drugih oblik misijonske dejavnosti se ne da misliti brez obnovljenega prispevka žensk, še posebej posvečenih žena.

Nove perspektive navzočnosti in delovanja

58. Zato pa je potrebno storiti nekaj konkretnih korakov, začeni s tem, da se udeležimo da možnost za sodelovanje na različnih področjih in na vseh ravneh, tudi pri oblikovanju odločitev, zlasti tam, kjer jih to neposredno zadeva.

Potrebno je tudi, da je vzgoja posvečenih žena, nič manj kot tudi posvečenih moži, prilagojena novim zahtevam in predvidi zadosten čas in ustrezne vzgojne prijeme za sistematično vzgojo, ki obsega vsa področja: od teološko-pastoralnega do poklicnega. Pastoralna in katehetska izobrazba, ki je vedno pomembna, dobiva še poseben pomen s stališča nove evangelizacije, ki tudi od žensk zahteva nove oblike sodelovanja.

Lahko trdimo, da vzgojno poglobljanje na eni strani pomaga posvečeni ženi, da bolje razume svoje darove, po drugi pa zagotovo spodbudi nujno vzajemnost znotraj Cerkve. Tudi na področju teološke, kulturne in duhovne refleksije se veliko pričakuje od ženskega duha, ne le v tem, kar zadeva svojskosti ženskega posvečenega življenja, ampak tudi v tem, kar zadeva razumevanje vere v vseh njenih izraznih oblikah. Svet-

nicam, kakor sta bili Terezija Velika in Katarina Sienska, prvi ženi, ki jima je bil dan častni naziv učiteljice Cerkve, zgodovina duhovnosti mnogo dolguje; enako tudi še tolikim drugim mistikinjam, ki so odkrivale skrivnosti Boga in preučevale njegovo delovanje v verniku. Cerkev goreče pričakuje od posvečenih žena njihov izvirni prispevek pri pospeševanju nauka, navad, družinskega in družbenega življenja, zlasti v tem, kar zadeva dostojanstvo žene in spoštovanje človeškega življenja.¹³¹ Dejansko »imajo žene posebno in morda odločilno možnost misli in dejanja: njihova naloga je, da pospešujejo 'novi feminizem', ki je zmožen, ne da bi padel v skušnjavo 'moškosti', prepoznati in izražati pristnega ženskega duha v vseh njegovih izražanjih družbenega sožitja, s prizadevanjem za premagovanje vsake oblike diskriminacije, nasilja in izrabljanja.«¹³²

Upravičeno smemo upati, da se bo na osnovi poglobljene priznanja poslanstva žene tudi žensko posvečeno življenje vedno močnejše zavedalo lastne vloge in bo še bolj predano božjemu kraljestvu. To se bo lahko odrazilo v raznovrstnih delih, na primer v zavzetosti za evangelizacijo, v izobraževalnih dejavnostih, v sodelovanju pri vzgoji bodočih duhovnikov in posvečenih oseb, pri poživljanju krščanskih skupnosti, v duhovnem spremljanju, pri pospeševanju temeljnih dobrin življenja in miru. Še enkrat izražam posvečenim ženam in njihovi izredni sposobnosti za predanost občudovanje in zahvalo v imenu vse Cerkve, ki jih podpira, da bi živele v polnosti in veselju svojo poklicanost in bi se čutile pozvane k veliki nalogi, da pomagajo oblikovati ženo današnjega dne.

II. NENEHNO DELOVANJE SVETEGA DUHA: ZVESTOBA V NOVOSTI

Klavzurne nune

59. Posebno pozornost zaslu•ita •ensko meniško •ivljenje in nunska klavzura, in to zato, ker krščanska skupnost izredno

ceni ta način •ivljenja, *znamenje izključne povezave med Cerkvijo-Nevesto in njenim nadvse ljubljenim Gospodom*. •ivljenje klavzurnih nun, ki se še na prav poseben način trudijo za molitev, askezo in goreče napredovanje v duhovnem •ivljenju, »ni nič drugega kot te•enje po nebeškem Jeruzalemu, predokus eshatološke Cerkve, ki je zatopljena v posest in zrenje Boga«. ¹³³ V luči te poklicanosti in cerkvenega poslanstva je klavzura odgovor na zahtevo, ki jo spoznavajo kot prvenstveno, namreč *ostati vedno z Gospodom*. Z izbiro omejenega prostora za •ivljenjsko okolje so klavzurne nune soudele•ene pri Kristusovem izničenju, in to s pomočjo korenitega uboštva, ki se ne izra•a le v odpovedi stvarjem, ampak tudi »prostoru«, stikom, toliko dobrih stvarstev. Ta svojski način podarjanja »teles« jih bolj zaznavno vključi v evharistično skrivnost. Z Jezusom se podarjajo za odrešenje sveta. Njihov dar nima le značaja •rtve in zadoščevanja, ampak dobi tudi značaj zahvale Očetu v soudele•enosti pri zahvaljevanju ljubljene Sina.

Klavzura, ukoreninjena v tej duhovni naravnosti, ni samo asketično sredstvo neizmerne vrednosti, ampak je tudi način, kako živeti Kristusovo Veliko noč. ¹³⁴ Izkustvo »smrti« postane preobilje »življenja«, ko se izkaže kot veselo oznanilo in preroška napoved možnosti, ki je ponujena vsakemu človeku in vsemu človeštvu, da namreč živi edinole za Boga v Kristusu Jezusu (prim. Rim 6,11). Klavzura torej spominja na tisto *kamrico srca*, v kateri je vsakdo poklican, da živi v edinosti z Gospodom. Sprejeta kot dar in izbrana kot svoboden odgovor ljubezni je klavzura tisti kraj duhovnega občestva z Bogom in z brati in sestrami, kjer omejenost prostora in stikov deluje v prid ponotranjenja evangeljskih vrednot (prim. Jn 13,34; Mt 5,3.8).

Klavzurne skupnosti, postavljene kot mesto na gori in svetilka na svetilniku (prim. Mt 5,14–15), v preprostosti svojega življenja *vidno predstavljajo cilj, proti kateremu se je napotila usa cerkvena skupnost*, ki »goreča za delo in premišljevanju predana« ¹³⁵ hodi dalje po poteh časa s pogledom uprtim na prihodnje zedinjenje (rekapitulacijo) vsega v Kristusu, ko se bo Cerkev »s svojim ženinom prikazala v slavi« (Kol 3,1–4), ¹³⁶ in bo Kristus »spodnesel vsakršno poglavarstvo in sleherno oblast in moč, kraljevanje pa izročil Bogu Očetu (...), da bo Bog vse v

vseh« (1 Kor 15,24.28).

Tem dragim sestram se zatorej še posebej zahvaljujem in jih spodbujam, naj ostanejo zveste klavzurnemu življenju v skladu z lastno karizmo. Po zaslugi njihovega zgleda ta način življenja še vedno beleži številne poklice, ki jih privlači radikalnost »ženitvovanjskega« življenja, ki je popolnoma posvečeno Bogu v kontemplaciji. Kontemplativno življenje kot izraz čiste ljubezni, ki je vredna več od slehernega delovanja, razvija izredno apostolsko in misijonarsko učinkovitost.¹³⁷

Sinodalni očetje so visoko povzdignili vrednost klavzure, obenem pa preučili zahteve, ki se tu in tam porajajo glede načina njenega konkretnega izvajanja. S tem povezani napotki sinode in prav posebej želja po podelitvi večje odgovornosti vrhovnim predstojnicam glede dajanja spregleda od klavzure iz pravičnega in utemeljenega razloga¹³⁸ bodo predmet celovitega premisleka v smeri že udejanjene prenove na osnovi drugega vatikanskega koncila.¹³⁹ Na ta način bo klavzura v svojih različnih oblikah in stopnjah – od papeške in konstitucionalne do samostanske – bolj ustrezala različnosti kontemplativnih ustanov in samostanskih izročil.

Kot je poudarila sinoda sama, je poleg tega treba z naklonjenostjo spodbujati združenja in federacije med samostani, kar sta priporočila že Pij XII. in drugi vatikanski koncil.¹⁴⁰ To združevanje je priporočljivo zlasti tam, kjer ni drugih učinkovitih oblik usklajevanja in pomoči za ohranjanje in pospeševanje vrednot kontemplativnega življenja. Takšni organi morejo – ob nedotaknjenosti upravičene avtonomije samostanov – ponuditi močno oporo za ustrezno reševanje skupnih problemov, kot so na primer primerna obnova, začetna in stalna formacija, medsebojna ekonomska pomoč in tudi reorganizacija samih samostanov.

Redovni bratje

60. Po tradicionalnem nauku Cerkve posvečeno življenje po svoji naravi *ni ne laiško ne kleriško*¹⁴¹ in je zato »laiška posvetitev«, tako moška kot •enska, v sebi dopolnjen stan izpovedovanja evangeljskih svetov.¹⁴² Zatorej ima tako za osebo samo kot za vso Cerkev lastno vrednost, ki je neodvisna od svete

službe.

V soglasju z naukom drugega vatikanskega koncila¹⁴³ je sinoda izrazila veliko občudovanje nad tako vrsto posvečenega življenja, v kateri redovni bratje znotraj in zunaj skupnosti opravljajo različne dragocene službe in so tako soudeleženi pri poslanstvu oznanjevanja evangelija in pričevanja zanj z ljubeznijo v vsakdanjem življenju. Resnično imamo lahko nekatere od teh dejavnosti (opus) za *cerkvene službe (ministeria)*, ki jim jih zaupa pristojna oblast. To pa zahteva ustrezno in celovito formacijo: človeško, duhovno, teološko, pastoralno in poklicno.

V skladu s trenutno uveljavljeno terminologijo se ustanove, ki imajo po določitvi ustanovitelja ali v moči zakonitega izročila značaj in namen, ki ne vsebuje izvajanja svetega reda, imenujejo »laiške ustanove«. ¹⁴⁴ Vendar pa je na sinodi prišlo na dan, da takšna terminologija ne izraža ustrezno svojskega značaja poklicanosti članov takšnih ustanov. Čeprav namreč opravljajo mnogo služb, ki so jim skupne z vernimi laiki, pa jih opravljajo kot posvečene osebe in tako izražajo duha popolne podaritve Kristusu in Cerkvi v skladu z njihovo svojsko karizmo.

Iz tega razloga so sinodalni očetje, da bi se izognili slehernemu dvomju in mešanju s svetnim značajem vernih laikov, ¹⁴⁵ želeli predložiti naziv *ustanove redovnih bratov (Instituta religiosa fratrum)*. ¹⁴⁶ Predlog je zelo pomemben, zlasti še, če pomislimo, da ime brat spominja tudi na bogato duhovnost. »Ti redovniki so poklicani, biti Kristusovi bratje, globoko združeni z njim, 'prvorojencem med mnogimi brati' (Rim 8,29); biti tudi bratje med seboj v medsebojni ljubezni in sodelovanju pri služenju v blagor Cerkve; biti prav tako bratje vsakega človeka, ko pričujejo za Kristusovo ljubezen do vseh, predvsem do najmanjših, najbolj potrebnih; biti končno bratje, da bi še bolj rasel čut bratstva v Cerkvi.« ¹⁴⁷ Ko »redovni bratje« živijo na poseben način ta vidik krščanskega in obenem posvečenega življenja, učinkovito spominjajo same redovnike duhovnike na temeljno razsežnost bratstva v Kristusu, ki jo morajo živeti med seboj in z vsakim človekom; s tem pa tudi vsem oznanjajo Gospodovo besedo: »Vi pa ste vsi bratje!« (Mt 23,8).

V teh ustanovah redovnih bratov ni ovir, kadar generalni kapitelj tako odloči, da nekateri člani ne bi prejeli svetih redov za duhovniško služenje redovni skupnosti.¹⁴⁸ Kljub temu pa drugi vatikanski koncil ne daje očitnih spodbud v tej smeri, prav zato, ker želi, da bi ustanove bratov ostale zveste svoji poklicanosti in poslanstvu. To velja tudi, kar zadeva nastop službe predstojnika, saj ta vloga na poseben način odseva naravo same ustanove.

Drugačna pa je poklicanost bratov v tistih ustanovah, ki se imenujejo »kleriške«, ker v skladu z načrti ustanovitelja ali v moči zakonitega izročila predvidevajo opravljanje svetega reda, jih vodijo kleriki in jih je kot take priznala Cerkev.¹⁴⁹ V teh ustanovah je sveta služba sestavni del same karizme in ji določa značaj, namen in duha. Prisotnost bratov predstavlja drugačno sodelovanje pri poslanstvu ustanove, tako pri službah znotraj skupnosti kot pri tistih v apostolskem delovanju, in to v sodelovanju s tistimi, ki opravljajo duhovniško službo.

Mešane ustanove

61. Nekatero ustanovo, ki so se v izvornih ustanoviteljevih načrtih oblikovale kot bratstva, v katerih so vsi člani – duhovniki in neduhovniki – enaki med seboj, pa so s časom pridobile drugačno sestavo. Potrebno je, da take ustanove, ki jih imenujemo »mešane«, na osnovi poglobitve lastne karizme premislijo, če je primerno in mogoče vrniti se k izvornemu navdihu.

Sinodalni očetje so izrazili željo, da se v takih ustanovah prizna vsem redovnikom enakost pravic in dolžnosti, razen tistih, ki izhajajo iz svetega reda.¹⁵⁰ Za pregled in rešitev s tem povezanih problemov je bila ustanovljena posebna komisija, na katere sklepe bo potrebno počakati, da bi potem sprejeli primerne odločitve v skladu s tem, kakor bo upravičeno določeno.

Nove oblike evangeljskega življenja

62. Duh, ki je v raznih časih zbujal številne oblike posvečenega življenja, ne neha pomagati Cerkvi, bodisi s tem, da v •e obstoječih ustanovah krepi zavzeto prenovo v zvestobi izvorni karizmi, bodisi s tem, da deli nove karizme ljudem našega časa, da

bi zasnovali ustanove, ki bodo odgovarjale na današnje izzive. Znamenje takšnega božjega posega so tako imenovane nove ustanove (fundationes) z nekako izvirnimi značilnostmi v primerjavi s tradicionalnimi.

Izvirnost novih skupnosti je pogosto v tem, da gre za skupine moških in žena, klerikov in laikov, poročenih in samskih, ki živijo na poseben način. Ta se včasih navdihuje pri eni ali drugi tradicionalni obliki ali pa je prilagojen zahtevam današnje družbe. Tudi njihova zavzetost za evangeljsko življenje se izraža v različnih oblikah, medtem ko se kot splošna usmerjenost kaže izrazito hrepenenje po skupnostnem življenju, ubožtvu in molitvi. Pri vodenju sodelujejo kleriki in laiki na osnovi svojih pristojnosti; njihov apostolski cilj je odprt za zahteve nove evangelizacije.

Če se moramo po eni strani razveseliti vpričo delovanja Svetega Duha, pa je treba po drugi *razločevati karizme*. Temeljno načelo, da bi mogli govoriti o posvečenem življenju, zahteva, da so svojske poteze novih skupnosti in načinov življenja utemeljeni na bistvenih, teoloških in pravnih prvinah, ki so značilne za posvečeno življenje.¹⁵¹ To razločevanje je potrebno tako na krajevni kot na svetovni ravni, da bi izkazali skupno poslušnost edinemu Duhu. V škofiji naj škof preveri pričevanje življenja in pravovernost ustanoviteljev in ustanoviteljic takih skupnosti, njihovo duhovnost, cerkveno čutenje v opravljanju njihovega poslanstva, vzgojne metode in načine vključevanja v skupnost. Pretehta naj morebitne slabosti in naj s potrpežljivostjo čaka na sadove (prim. Mt 7,16), da bi mogel prepoznati pristnost karizme.¹⁵² Še prav posebej mu je naloženo, da v luči jasnih meril ugotovi primernost tistih, ki v teh skupnostih prosijo za pristop k svetim redovom.¹⁵³

V moči samega načela razločevanja pa ni mogoče vključiti v svojsko kategorijo posvečenega življenja sicer pohvalne oblike zavzetosti, ki si jo nalagajo krščanski sicerci v cerkvenih združenjih ali gibanjih, ko z namenom, da bi privedli do popolnosti svojo ljubezen, ki je že »posvečena« v zakramentu zakona,¹⁵⁴ z zaobljubo potrdijo dolžnost čistosti, ki je lastna poročenemu življenju in zaobljubijo ubožtvu in pokorščino, ne da bi pri tem zanemarili svoje dolžnosti do otrok.¹⁵⁵ Nujna podrobnejša določitev glede narave takšnega izkustva nikakor nima namena podcenjevati tega posebnega načina posvečevanja, ki

mu gotovo ni tuje delovanje Svetega Duha, neizmerno bogatega v svojih darovih in navdihih.

Vpričo tolikšnega bogastva darov in pobud za novosti se zdi primerno *oblikovati komisijo za vprašanja, ki zadevajo nove oblike posvečenega življenja*, z namenom postaviti merila za pristnost, ki bi pomagala pri razločevanju in odločitvah.¹⁵⁶ Med drugimi nalogami bo ta komisija morala v luči izkustva zadnjih desetletij ugotoviti, katere nove oblike posvetitve lahko cerkvena oblast s pastoralno modrostjo in v splošno korist uradno prizna in predloži vernikom, ki si želijo bolj popolnega krščanskega življenja.

Ta nova združenja evangeljskega življenja *niso alternativa* prejšnjim ustanovam, ki še vedno zavzemajo častno mesto, ki jim ga je namenilo izročilo. Tudi nove oblike so dar Svetega Duha, da bi Cerkev hodila za svojim Gospodom v večnem poletu velikodušnosti, vselej pozorna na božji klic, ki se razodeva v znamenjih časov. Tako se svetu kaže v raznolikosti oblik svetości in služb kot »znamenje in orodje za notranjo zvezo z Bogom in za edinost vsega človeškega rodu«. ¹⁵⁷ Stare ustanove, med katerimi so mnoge šle skozi vrsto težkih preskušenj in so vztrajale v teku stoletij, se v dialogu in izmenjavi darov z ustanovami, ki se rojevajo v današnjem času, lahko bogatijo.

Na ta način bo življenjska moč raznih ustanov posvečenega življenja, od najstarejših do najnovejših, pa tudi zagnanost novih skupnosti krepila zvestobo Svetemu Duhu, ki je počelo občestva in večne novosti življenja.

III. POGLED V PRIHODNOST

Težave in perspektive

63. Dru•bene spremembe in zmanjšano število poklicev močno bremeni posvečeno •ivljenje v nekaterih delih sveta. Apostolska dejavnost mnogih ustanov in sama njihova prisotnost v nekaterih krajevnih Cerkvah je v nevarnosti. Kot se je •e nekajkrat pripetilo v zgodovini, obstaja celo nekaj ustanov, ki jim grozi izginotje. Vesoljna Cerkev je nadvse hvale•na za velik prispevek, ki so ji ga s svojim pričevanjem in slu•enjem nudile pri

njeni izgradnji.¹⁵⁸ Današnje skrbi ne izničujejo njihovih zaslug in sadov, ki so dozoreli po zaslugi njihovih naporov.

Drugim ustanovam pa se zastavlja predvsem vprašanje reorganizacije delovanja. Takšna naloga, ki ni lahka in je neredko boleča, zahteva preučitev in razločevanje v luči nekaterih meril. Potrebno je, na primer, ohraniti smisel lastne karizme, pospeševati bratsko življenje, biti pozorni na potrebe tako vesoljne kot krajevne Cerkve, ukvarjati se s tem, kar svet spregleda, velikodušno in pogumno odgovoriti na nove oblike revščine, zlasti v najbolj zapuščenih krajih, četudi s posegi, ki bodo nujno skromnega značaja.¹⁵⁹

Različne težave, ki izhajajo iz pomanjkanja osebja in pobud, *nikakor ne smejo dopustiti, da se izgubi zaupanje v evangelijsko moč posvečenega življenja*, ki bo v Cerkvi vedno sodobno in dejavno. Posamezne ustanove zase sicer ne morejo zahtevati večnosti, vendar pa bo posvečeno življenje med verniki vedno krepilo odgovor ljubezni do Boga in bratov. Zato je potrebno razločevati *zgodovinsko dogajanje* neke ustanove ali neke oblike posvečenega življenja od *cerkvenega poslanstva* posvečenega življenja kot takega. Prvo se more spremeniti, ko se spremenijo okoliščine, drugo pa ne bo nikoli usahnilo.

To velja tako za posvečeno življenje kontemplativne vrste kot za tisto, ki je predano služenju v apostolatu. Vedno novo delovanje Svetega Duha mu omogoča, da se nadaljuje kot svetlo pričevanje o nerazvezljivi enosti ljubezni do Boga in do bližnjega, kot živi spomin na človeško in družbeno rodovitnost božje ljubezni. Nove okoliščine in maloštevilnost je zato treba sprejeti z vedrino človeka, ki ve, da se od vsakogar *ne zahteva toliko uspeh kot zavzetost v zvestobi*. Predvsem pa se je treba bati pravega poraza v posvečenem življenju, ki ni v številčnem upadanju, ampak v slabljenju duhovne pripadnosti Gospodu in lastni poklicanosti ter poslanstvu. Z zvestim vztrajanjem v njem pa se, nasprotno, učinkovito izpoveduje tudi vpricho sveta svoje neomajno zaupanje v Gospodarja zgodovine, v čigar rokah so časi in usode ljudi, ustanov, ljudstev in potemtakem tudi zgodovinska uresničenja njegovih darov. Boleča krizna stanja spodbujajo posvečene, da junaško oznanjajo vero v Kristusovo smrt in vstajenje, da bi postali vidno znamenje prehoda iz smrti v življenje.

Nov zagon pastorale poklicev

64. Poslanstvo posvečenega •ivljenja in •ivljenjska moč ustanov sta gotovo odvisna od zavzete zvestobe, s katero posvečeni odgovarjajo na svojo poklicanost. Prihodnost pa imata le v tolikšni meri, kolikor še *drugi ljudje velikodušno sprejemajo Gospodov klic*. Problem poklicev je resničen izziv, ki neposredno zadeva ustanove, dotika pa se tudi vse Cerkve. Na področje pastorale poklicev se vlaga veliko duhovnih in materialnih energij, rezultati pa niso vselej sorazmerni s pričakovanji in naporji. Tako se dogaja, da cvetijo poklici za posvečeno •ivljenje v mladih Cerkvah in v tistih, ki so prestale preganjanje v totalitarnih re•imih, medtem ko so maloštevilni v de•elah, ki so bile tradicionalno bogate s poklici, tudi misijonskimi.

To težavno stanje postavlja pred preskušnjo posvečene osebe, ki se včasih sprašujejo: ali smo morda izgubili sposobnost pritegniti nove poklice? Potrebno je zaupati v Gospoda Jezusa, ki nenehno kliče k hoji za njim, in se zaupati Svetemu Duhu, tvorcu in navdihovalcu karizem posvečenega življenja. Medtem ko se veselimo zaradi delovanja Duha, ki pomlaja Kristusovo Nevesto, ko daje razcvet posvečenemu življenju v mnogih deželah, pa se moramo obrniti z vztrajno molitvijo tudi na Gospodarja žetve, naj pošlje delavcev v svojo Cerkev, da se bodo lotili zahtev nove evangelizacije (prim. Mt 9,37–38). Poleg spodbujanja molitve za duhovne poklice se je nujno potrebno z izrecnim oznanjevanjem in ustrezno katehezo zavzeti za to, da se v poklicanih k posvečenemu življenju prebudi in okrepi tisti svobodni, pripravljeni in velikodušni odgovor, ki milosti poklica omogoči delovanje.

Jezusov poklic: »Pridi in poglej!« (Jn 1,39) tudi danes ostaja *zlato pravilo* poklicne pastorale. Ta ima za cilj predstaviti na zgledu ustanoviteljev in ustanoviteljic *privlačnost osebe Jezusa Kristusa* in lepoto popolne samopodaritve širjenju evangelija. Prvenstvena naloga vseh posvečenih je torej, da z besedo in zgledom pogumno predložijo ideal hoje za Kristusom in potem podpirajo odgovor na pobude Duha v srcih poklicanih.

Navdušenju ob prvem srečanju s Kristusom mora nujno slediti potrpežljiv napor vsakdanjega pogovora, ki iz poklica naredi zgodovino prijateljstva z Gospodom. V ta namen ima

pastorala poklicev na voljo ustrezne pripomočke, kot je *duhovno vodstvo*, ki krepi odgovor osebne ljubezni Gospodu. Ta je bistveni pogoj, če hoče kdo postati učenec in apostol njegovega kraljestva. Razcvet poklicev, ki se kaže na raznih koncih sveta, sicer budi optimizem in upanje, pomanjkanje na drugih koncih pa nas ne sme potegniti ne v malodušje ne v skušnjavo, da bi začeli lahkomišlno in nepremišljeno novačiti. Spodbujanje poklicev mora biti zastavljeno tako, da se vedno kaže kot *zborna zavzetost vse Cerkve*.¹⁶⁰ Ta zavzetost pa zahteva dejavno sodelovanje pastirjev, redovnikov, družin in vzgojiteljev. To delovanje mora namreč nujno biti integralni del pastoralne vsake krajevne Cerkve. V vsaki škofiji naj torej obstaja *skupna služba*, ki naj usklajuje in množi sile, a seveda ne na škodo poklicni dejavnosti posamezne ustanove, temveč v njeno korist.¹⁶¹

Takšno delovno sodelovanje vsega božjega ljudstva, ki ga podpira božja Previdnost, bo lahko samo še spodbudilo obilnost božjih darov. Krščanska solidarnost naj priskoči na pomoč pri potrebah vzgoje poklicev v gospodarsko bolj revnih deželah. Razne ustanove naj skrbijo za rast poklicev v teh državah v polnem soglasju s krajevnimi Cerkvami na osnovi dejavne in dolgotrajne vključitve v njihovo pastoralo.¹⁶² Na najbolj pristen način bomo podpirali delovanje Svetega Duha, če bomo velikodušno vlagali najboljše moči v delo za poklice, zlasti z ustrezno predanostjo mladinski pastoralni.

Skrb za začetno vzgojo

65. Sinodalno zborovanje je posvetilo posebno pozornost *vzgoji* tistih, ki se nameravajo posvetiti Gospodu,¹⁶³ in ji priznalo odločilni pomen. *Osrednji cilj* vzgojne poti je priprava osebe, da se popolnoma podari Bogu v hoji za Kristusom v službi poslanstva. Pritrdilno odgovoriti na Gospodov klic in v lastni osebi sprejeti poklicanost je neodtujljiva odgovornost vsakega poklicanega, ki mora v svojem življenju odpreti prostor delovanju Svetega Duha; je tudi velikodušna hoja po poti vzgoje, ko v veri sprejema tisto, kar mu ponujata Kristus in Cerkev.¹⁶⁴

Vzgoja mora zatorej poseči v globine same osebe, tako da bo vsaka njena drža ali kretnja tako v pomembnih trenutkih kot v običajnih življenjskih okoliščinah mogla razodevati pol-

no in radostno pripadnost Bogu.¹⁶⁵ Ker je namen posvečenega življenja priličenje Gospodu Jezusu in njegovi *popolni podaritvi*,¹⁶⁶ mora vzgoja težiti predvsem k temu. Gre za pot postopnega privzvetja Kristusovega čutenja do Očeta.

Če je to cilj posvečenega življenja, mora metoda, ki pripravlja človeka zanj, imeti *značaj celovitosti*. To mora biti oblikovanje celotne osebe¹⁶⁷ v vseh vidikih njene individualnosti, tako v obnašanju kot v namenih. Jasno je, da prav zaradi teženja po preoblikovanju vse osebe *skrb za vzgojo nikoli ne preneha*. Potrebno je namreč, da so posvečenim osebam vse do konca na voljo možnosti za rast v pripadnosti karizmi in poslanstvu lastne ustanove.

Da bi bila vzgoja celovita, mora obsegati vsa področja krščanskega in posvečenega življenja. Zato je treba predvideti človeško, kulturno, duhovno in pastoralno pripravo, pri čemer mora biti deležna posebne skrbi in prednosti skladna integracija različnih vidikov. Začetno vzgojo je treba razumeti kot razvojni proces, ki gre po vseh stopnjah osebnega dozorevanja: od psihološkega in duhovnega do teološkega in pastoralnega; temu procesu je treba posvetiti dovolj časa. Če gre za duhovniški poklic, mora vzgoja sovpadati in se uskladiti s programom študija, ki je del širše vzgojne poti.

Vloga vzgojiteljev in vzgojiteljic

66. Bog Oče je v nenehnem podarjanju Kristusa in Svetega Duha za tistega, ki se mu hoče posvetiti, vzgojitelj v najboljšem pomenu besede. Pri tem delu pa se poslu•uje človeškega posredovanja, tako da tistemu, katerega kliče, postavi ob stran nekaj starejših bratov in sester. Vzgoja je torej soudele•enost pri delovanju Očeta, ki po Svetem Duhu oblikuje v srcu mladih Sinovo čutenje. Vzgojitelji in vzgojiteljice morajo zato biti izkušene osebe na poti bogoiskateljstva, da bi bili sposobni spremljati tudi druge na tem potovanju. Če bodo pozorni na delovanje milosti, bodo znali pokazati tudi na manj očitne ovire, zlasti pa bodo kazali na lepoto hoje za Gospodom in na veljavo karizme, v kateri se ta dogaja. Razsvetljeni z duhovno modrostjo bodo uporabili tudi tista človeška orodja, ki so na voljo, da bi si z njimi pomagali tako pri razločevanju poklica kot pri oblikovanju novega človeka, da bi postal pristno svoboden. Izvrst-

no vzgojno sredstvo je osebni pogovor, ki ga je treba opravljati redno in z določeno pogostostjo kot nenadomestljivo navado, ki je potrjeno učinkovita.

Vpričo tako kočljivih nalog se vzgoja primernih vzgojiteljev, ki bodo v svojem služenju zagotavljali popolno sozvočje s potjo vse Cerkve, pokaže kot resnično zelo pomembna. Primerno je oblikovati ustrezne strukture za *formacijo vzgojiteljev*, če je le mogoče na krajih, kjer je možen stik s kulturo, v kateri bodo potem opravljali svoje pastoralno poslanstvo. Pri tej vzgojni dejavnosti naj bolj ukoreninjene ustanove pomagajo nedavno ustanovljenim in jim dajo na voljo svoje najboljše člane.¹⁶⁸

Skupnostna in apostolska vzgoja

67. Ker mora biti vzgoja tudi *skupnostna*, je v ustanovah redovnega življenja in družbah apostolskega življenja prav skupnost njeno prvenstveno mesto. V njej pride do uvajanja v napore in radosti skupnega življenja. V bratstvu se vsakdo uči živeti s tistim, ki mu ga je Bog postavil ob stran, in sprejemati njegove dobre lastnosti skupaj z različnostjo in omejitvami. Še posebej pa se uči deliti darove, ki jih je prejel v blagor vseh, saj »se vsakomur daje razodetje Duha v korist vseh« (1 Kor 12, 7).¹⁶⁹ Obenem pa mora skupnostno življenje že od začetka vzgoje dalje pokazati notranjo misijonarsko razsežnost posvetitve. Zato je prav, da se posvečene osebe že na začetku svoje vzgojne poti v ustanovah posvečenega življenja srečajo s konkretnimi izkustvi, ob tem pa jih vzgojitelj ali vzgojiteljica modro spremljata, da se v dialogu z obstoječo kulturo vadijo v apostolskih družbah, v sposobnosti prilagajanja okoliščinam in v duhu pobude.

Če je po eni strani pomembno, da si posvečena oseba postopoma oblikuje na evangeljski način kritično zavest vpričo vrednot in ne-vrednot lastne kulture in tiste, s katero se bo srečevala na svojem bodočem delovnem področju, pa se mora po drugi strani vaditi tudi v težavni umetnosti življenja v edinosti, medsebojnega ljubezenskega približevanja z Bogom in brati in sestrami. Izkusiti mora, kako je molitev duša apostolata, pa tudi, kako apostolat poživlja in spodbuja molitev.

Potreba po popolnem in posodobljenem načrtu (ratio)

68. Izrecno vzgojno obdobje, ki sega do večnih zaobljub, se priporoča tudi •enskim ustanovam in moškim ustanovam redovnih bratov. To velja v jedru tudi za klavzurne skupnosti, ki naj skrbno izdelajo ustrezen program, ki bo te•il k pristni vzgoji za kontemplativno •ivljenje in njegovo posebno poslanstvo v Cerkvi.

Sinodalni očetje so toplo spodbudili vse ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, naj kar najhitreje izdelajo *ratio institutionis*, to je formativni načrt, ki naj se navdihuje pri karizmi ustanove. V njem naj bo jasno in dinamično prikazana pot, na kateri si mladi privzamejo in popolnoma prisvojijo duhovnost lastne ustanove. *Ratio* danes odgovarja na resnično potrebo: po eni strani nakazuje način, kako posredovati duha ustanove, da bi ga tudi novi rodovi v različnih kulturah in zemljepisnih situacijah živeli v vsej pristnosti; po drugi strani pa posvečenim kaže na sredstva, s pomočjo katerih bodo lahko živeli istega duha v različnih obdobjih svojega življenja, ko napredujejo proti polni zrelosti vere v Kristusu Jezusu.

Če je torej res, da je prenova posvečenega življenja odvisna predvsem od vzgoje, pa je prav tako res, da je ta s svoje strani prav tako povezana s sposobnostjo predložiti metodo, bogato v duhovni modrosti, in pedagogiko, ki postopoma vodi tistega, ki se želi posvetiti, da privzame čutenje Kristusa Gospoda. Vzgoja je življenjski proces, v katerem se oseba spreobrača k božji Besedi vse do globin svojega bitja in se obenem nauči umetnosti, kako iskati božja znamenja v resničnostih tega sveta. V dobi vedno večjega izrivanja verskih vrednot iz kulture ima ta vzgojni proces dvojni pomen: po njegovi zaslugi lahko posvečena oseba še naprej »gleda« Boga z očmi vere v svetu, ki ne ve za njegovo navzočnost, še več: na neki način tudi uspe narediti njegovo prisotnost »otipljivo« s pomočjo pričevanja lastne karizme.

Nenehna vzgoja

69. Nenehna vzgoja je za ustanove tako apostolskega kot kontemplativnega •ivljenja zahteva, ki jo vsebuje redovna posvetitev. Kot je bilo rečeno, se proces vzgoje ne omejuje le na začetno

obdobje, saj •e zaradi človeške omejenosti posvečena oseba ne more nikoli biti prepričana, da je prišla do tistega novega človeka, ki v vseh •ivljenjskih okoliščinah izkuša znotraj sebe isto čutenje kot Kristus. Začetna vzgoja se mora zatorej trdno povezati z *nenehno*, tako da v osebi vzpostavi razpolo•ljivost, s katero se pusti oblikovati vsak dan svojega •ivljenja.¹⁷⁰

Iz tega sledi, da je zelo pomembno, da vsaka ustanova predvidi kot del svojega vzgojnega načrta tudi kar se da natančen in sistematičen načrt nenehne vzgoje. Prvenstveni namen tega načrta je spremljati vsako posvečeno osebo s programom, ki zaobjema vse življenje. Nihče se ne more izvzeti od truda za lastno človeško in redovno rast, kot si tudi nihče ne more domišljati in uravnavati svojega življenja samozadostno. Nobenega življenjskega obdobja ne moremo imeti za tako varno in goreče, da bi smeli izključiti svojska sredstva, ki zagotavljajo vztrajnost v zvestobi, kakor tudi ne obstaja doba, ko bi osebno dozorevanje ne bilo več potrebno.

Dinamična zvestoba

70. Obstaja mladost duha, ki se v času ohranja. Povezuje se z dejstvom, da posameznik išče in najde v vsakem •ivljenjskem obdobju drugačno nalogo, ki jo mora opraviti, svojski način bivanja, slu•enja in ljubezni.¹⁷¹

V posvečenem življenju so *prva leta polne vključenosti v apostolsko dejavnost* že samo po sebi kritično obdobje, ki ga zaznamuje prehod iz vodenega življenja v položaj *polne odgovornosti pri delovanju*. Pomembno je, da mlade posvečene podpira in spremlja brat ali sestra, ki jim pomaga v polnosti živeti mladost njihove ljubezni in njihove navdušenosti za Kristusa.

V naslednjem obdobju se lahko pojavi *nevarnost navade* in iz tega izhajajoča skušnjava razočaranja zaradi pičlih sadov. Tedaj je potrebno pomagati posvečenim osebam srednjih let, da v luči evangelija in navdihov karizme znova preverijo lastno začetno odločitev in pri tem ne pomešajo celovite predanosti z bero sadov. To omogoči, da njihova odločitev dobi nov polet in nove motivacije. Gre za dobo iskanja bistvenega.

***Obdobje zrelih let* lahko skupaj z osebno rastjo prinese tudi *nevarnost nekakšnega individualizma*, ki ga sprem-**

lja bodisi strah, da ne ustrezamo več časom, bodisi pojavi okostenelosti, zaprtosti, razpuščenosti. Nenehna vzgoja ima tu namen pomagati ne le pri tem, da se obnovi duhovno in apostolsko življenje na višji ravni, ampak tudi, da se poišče značilnosti takšnega bistvenega obdobja. V njem se namreč izčistijo nekateri osebni vidiki, samopodaritev se dviga k Bogu z večjo čistostjo in velikodušnostjo in se spušča na brate in sestre bolj umirjena in razumevajoča, obenem pa tudi bolj prosojna in polna milosti. To je dar in izkustvo duhovnega očetovstva in materinstva.

Pozna leta zastavljajo nova vprašanja, s katerimi se je treba predčasno soočiti s spoštljivim programom duhovne podpore. Postopno odmikanje iz dejavnosti, v nekaterih primerih pa tudi bolezen in prisiljena nedejavnost, lahko postanejo izredno pomembno vzgojno izkustvo. Čeprav gre za bolečino, pa ta nudi ostareli posvečeni osebi možnost, da se pusti oblikovati velikonočni skrivnosti,¹⁷² tako da se priliči križanemu Kristusu, ki v vsem izpolnjuje Očetovo voljo in se prepušča v njegove roke vse do izročitve svojega duha. Takšno priličenje je nov način, kako živeti posvetitev, ki ni vezana na učinkovitost neke vodstvene službe ali apostolskega dela.

Ko potem pride *trenutek*, ko se je v zadnji uri treba pridružiti *Gospodovemu trpljenju*, posvečena oseba ve, da Oče v njej dovršuje tisti skrivnostni proces vzgoje, ki se je že davno začel. Tedaj pričakuje smrt in je pripravljena nanjo kot na najvišje dejanje ljubezni in samoizročitve.

Potrebno je dodati, da se vsaka starost lahko sreča s kritičnimi okoliščinami, ki so sad zunanjih dejavnikov – sprememba mesta ali službe, težave pri delu ali neuspeh v apostolatu, nerazumljenost ali izrinjenost itd. – ali pa bolj osebnih dejavnikov – telesna ali duševna bolezen, duhovna suhota, žalovanje, težave v medosebnih odnosih, močne skušnjave, kriza vere ali identitete, občutek nepomembnosti in podobno. Ko zvestoba postaja težja, je treba posvečeni osebi ponuditi podporo z večjim zaupanjem, s silnejšo ljubeznijo, tako na osebni kot na skupnostni ravni. Tedaj je predvsem potrebna ljubeča bližina predstojnika; velika tolažba prihaja tudi od pomoči brata ali sestre, čigar skrbna in razpoložljiva navzočnost lahko privede do ponovnega odkritja pomena zaveze, ki jo je

Bog kot prvi sklenil in je nima namena prelomiti. Izkušana oseba uspe tako sprejeti očiščenje in odpoved kot bistveni dejanji hoje za križanim Kristusom. Sama preskušnja se pokaže pri vzgoji kot orodje božje Previdnosti v Očetovih rokah, ne le kot *psihološki* boj, ki ga bojuje Jaz v odnosu s seboj in s svojimi slabostmi, ampak tudi *verski* boj, saj ga vsak dan zaznamuje božja navzočnost in moč križa.

Razsežnosti nenehne vzgoje

71. Če je subjekt vzgoje oseba v slehernem življenjskem obdobju, pa je njen smoter celovitost človekovega bitja, ki je poklicano, da išče in ljubi Boga »z vsem srcem, z vso dušo in z vso močjo (5 Mz 6, 5) in bližnjega kot samega sebe (prim. 3 Mz 19, 18; Mt 22, 37–39). Ljubezen do Boga in do bratov je silno gibalo, ki more nenehno navdihovati na poti rasti in zvestobe.

Življenje v Duhu zavzema seveda prvo mesto. V njem posvečena oseba najde lastno identiteto in globok dušni mir, raste v pozornosti do vsakdanjih izzivov božje besede in se pusti voditi izvirnemu navdihu lastne ustanove. Pod vplivom Svetega Duha se krepko brani čas za molitev, tišino, samoto in se vztrajno prosi od zgoraj za dar modrosti in naporih slehernega dne (prim. Mdr 9,10).

Človeška in bratska razsežnost zahteva poznavanje samega sebe in lastnih meja, da bi iz tega potegnili primerno spodbudo in podporo na poti do popolne osvoboditve. V današnjem svetu so za notranjo svobodo posvečene osebe še posebej pomembni njena čustvena uravnovešenost, sposobnost vzpostavljanja stikov z vsemi, zlasti v lastni skupnosti, vedrina duha, sočutje s trpečimi, ljubezen do resnice in popolna skladnost med besedami in dejanji.

Apostolska razsežnost odpira duha in srce posvečene osebe in jo dela razpoložljivo, da se nenehno trudi za delovanje kot znak Kristusove ljubezni, ki jo pri tem priganja (prim. 2 Kor 5,14). V praksi to pomeni posodabljanje metod in smotrov apostolskih dejavnosti v zvestobi duhu in namenom ustanovitelja ali ustanoviteljice in v zvestobi kasneje dozorelim izročilom, to pa ob nenehnem pozornem spremljanju spremenjenih zgodovinskih in kulturnih okoliščin v okolju, kjer deluje, tako splošnih kot krajevnih.

Kulturna in poklicna razsežnost na osnovi solidne teološke izobrazbe, ki omogoča razločevanje, vsebuje nenehno posodabljanje in posebno pozornost na tista področja, kamor se usmerja posamezna karizma. Potrebno je torej skrbeti za duhovno odprtost in kar največjo okretnost, da bi služenje dojemali in opravljali v skladu z zahtevami lastnega časa ob opiranju na orodja, ki jih nudi razvoj kulture.

Končno pa so *v razsežnosti karizme* zbrani vsi drugi dejavniki kot v nekakšni sintezi, ki zahteva nenehno poglobljanje lastne posebne posvetitve v svojih različnih sestavinah, ne le v apostolski, ampak tudi v asketični in mistični. To pa zahteva od vsakega člana vztrajno preučevanje duha ustanove, ki ji pripada, njene zgodovine in njenega poslanstva, da bi vse to še bolj osebno in skupnostno prisvojil.¹⁷³

Tretje poglavje

SLU•ENJE V LJUBEZNI

POSVEČENO • IVLJENJE
KOT RAZODETJE BO•JE LJUBEZNI V SVETU

Posvečeni za poslanstvo

72. Po podobi Jezusa, ljubljenega Sina, »ki ga je Oče posvetil in poslal na svet« (Jn 10,36), so tudi tisti, ki jih Bog kliče, naj hodijo za njim, posvečeni in poslani na svet, da bi posnemali njegov zgled in nadaljevali njegovo poslanstvo. V bistvu velja to za vsakega učenca. Na poseben način pa to velja za tiste, ki so v značilni obliki posvečenega •ivljenja poklicani, da »bolj od blizu« hodijo za Kristusom in da jim on postane »vse« v njihovem •ivljenju. V njihovi poklicanosti je torej vsebovana tudi naloga, da se *povsem predajo poslanstvu*. Še več, posvečeno •ivljenje samo postaja po delovanju Svetega Duha, ki je vir vsake poklicanosti in sleherne karizme, poslanstvo, kakršno je bilo vse Jezusovo •ivljenje. Zaobljuba evangeljskih svetov, ki osebo popolnoma osvobodi za širjenje evangelija, tudi s tega stališča odkriva svojo pomembnost. Potrebno je torej zatrditi, da je *misijonsko poslanstvo bistveno za vsako ustanovo*, ne le za ustanove apostolskega delovanja, ampak tudi za ustanove kontemplativnega •ivljenja.

Še preden je namreč misijonsko poslanstvo pokaže svoj značaj z zunanjimi dejanji, se razkriva v ponavzočevanju Kristusa samega v svetu v moči osebnega pričevanja. To je izziv, to je prvenstvena naloga posvečenega življenja! Bolj ko se pustimo priličiti Kristusu, bolj ga ponavzočujemo in omogočamo njegovo delovanje v svetu za odrešenje ljudi.

Lahko torej rečemo, da je posvečena oseba »poslana« prav v moči svoje posvetitve, za katero pričuje v skladu z načrti svoje ustanove. Kadar ustanovna karizma predvideva apostolske dejavnosti, je jasno, da sta prav tako potrebna pričevanje z življenjem, delovanje v apostolatu in pri človeškem napredku. Oboje upodablja Kristusa, ki je *posvečeni* v Očetovi slavi in

obenem poslani na svet za odrešenje bratov in sester.¹⁷⁴

Posvečeno življenje pa je poleg tega soudeleženo pri Kristusovem poslanstvu še z eno posebno in lastno prvino: z *bratskim življenjem v skupnosti za poslanstvo*. Redovno življenje je zato toliko bolj apostolsko, kolikor bolj notranja je predanost Gospodu Jezusu, kolikor bolj je bratska skupnostna oblika življenja in kolikor bolj goreča je vključenost v svojsko poslanstvo ustanove.

V službi Boga in človeka

73. Posvečeno življenje ima preroško nalogo, da spominja na bo•ji načrt z ljudmi in mu slu•i, kakor je napovedano v Svetem pismu in kakor je mogoče dojeti tudi iz pozornega branja znamenj delovanja bo•je previdnosti v zgodovini. Gre za načrt, ki naj bi privedel do odrešenega in spravljenega človeštva (prim. Kol 2, 20–22). Da bi ustrezno izvršili to slu•enje, morajo posvečene osebe imeti globoko izkustvo Boga in se ovesti izzivov lastnega časa, tako da iz njih po razločevanju, izvršenem s pomočjo Svetega Duha, razbirajo globok teološki pomen. V resnici se v zgodovinskih dogodkih pogosto skriva bo•ji klic k delovanju v skladu z njegovimi načrti, ki vsebujejo dejavno in rodovitno vključitev v dogajanja našega časa.¹⁷⁵

Razločevanje znamenj časov mora biti po besedah koncila opravljeno v luči evangelija, da bi bilo mogoče »odgovarjati na večno vpraševanje ljudi o smislu človekovega sedanjega in prihodnjega življenja in o njunem medsebojnem odnosu.«¹⁷⁶ Zato je potrebno odpreti duha notranjim nagibom Duha, ki vabi, naj zajamemo v globini načrte Previdnosti. On kliče posvečeno življenje, naj izdela nove odgovore na nova vprašanja današnjega sveta. To je božansko priganjanje, ki ga znajo samo duše, navajene v vsem iskati božjo voljo, sprejeti in potem pogumno prenesti v odločitve, ki se skladajo tako z izvirno karizmo kot z zahtevami dejanskih zgodovinskih okoliščin.

Vpričo številnih problemov in potreb, ki posvečeno življenje včasih navidez spravljajo v nevarnost in celo sprevrčajo, morajo poklicani nujno zaznati nalogo, da v srcu in v molitvi nosijo mnoge potrebe vsega sveta, obenem pa vneto delujejo na področjih, ki zadevajo ustanovitveno karizmo. Njihovo predanost mora seveda voditi *nadnaravno razločevanje*, ki zna ločiti tisto,

kar prihaja od Svetega Duha, od tistega, kar mu je nasprotno (prim. Gal 5,16–17,22; 1 Jn 4,6). To razločevanje v zvestobi vodilo in konstitucijam ohranja polno občestvo s Cerkvijo.¹⁷⁷

Na ta način se posvečeno življenje ne bo omejevalo na branje znamenj časov, ampak bo prispevalo tudi k izdelavi in uresničitvi novih načrtov evangelizacije za današnje okoliščine. Vse to pa v gotovosti, ki izvira iz vere, da namreč more Sveti Duh dati tudi na najtežja vprašanja ustrezne odgovore. S tem v zvezi je prav znova odkriti, kaj so vselej učili veliki protagonisti apostolskega delovanja: potrebno je zaupati v Boga, kakor da bi bilo vse odvisno od njega, in se obenem velikodušno zavzemati, kakor da bi bilo vse odvisno od nas.

Cerkveno sodelovanje in apostolska duhovnost

74. Vse to se mora dogajati v občestvu in dialogu z drugimi cerkvenimi dejavniki. Izzivi pri poslanstvu so takšni, da se ni mogoče z njimi učinkovito soočiti brez sodelovanja vseh članov Cerkve, tako pri razločevanju kot pri delovanju. Te•ko da bi posamezniki imeli rešilni odgovor; lahko pa ta privre iz soočenja in iz pogovora. Še posebej velja, da dejavno občestvo med različnimi karizmami nujno zagotovi poleg vzajemne obogatitve tudi bolj vidno učinkovitost pri poslanstvu. Izkušstvo zadnjih let na široko potrjuje, da »je pogovor novo ime za ljubezen«,¹⁷⁸ zlasti cerkveno. Pogovor pomaga videti probleme v njihovih resničnih razse•nostih in omogoča, da se z njimi soočimo z močnejšim upanjem na uspeh. Posvečeno •ivljenje se •e zgolj zato, ker goji bratsko •ivljenje, ka•e kot privilegirano izkušstvo pogovora. Prav zato lahko pomaga oblikovati ozračje medsebojnega sprejemanja. V njem se različni cerkveni subjekti, ki čutijo, da so cenjeni za to, kar so, zdru•ujejo na bolj prepričljiv način v cerkveno skupnost, ki je usmerjena k velikemu vesoljnemu poslanstvu.

Ustanove, ki se ukvarjajo s kakršnokoli obliko apostolskega služenja, morajo končno gojiti solidno duhovnost delovanja, tako da vidijo Boga v vseh stvareh in vse stvari v Bogu. Dejan•sko »je treba vedeti, da, kakor urejeno življenje teži k prehodu iz dejavnosti v kontemplacijo, tako se večinoma duh oplemeniten vrača iz kontemplacije v dejavnost, da bi se na najbolj popoln način ohranjalo dejavno življenje v moči tega, kar je

kontemplativno življenje vzgalo v duši. Dejavno življenje se mora torej preseliti v kontemplacijo, včasih pa nas mora, kakor vidimo v notranjosti, kontemplacija poklicati v dejavnost.«¹⁷⁹ Jezus sam nam je dal popoln zgled, kako je mogoče združiti občestvo z Očetom in polno dejavno življenje. Brez stalnega teženja k tej edinosti, je vedno na preži nevarnost, da se notranje zlomimo, da izgubimo smer, da obupamo. Tesna povezanost med kontemplacijo in delovanjem pa omogoča tako včeraj kot danes, da se soočimo z najtežjimi poslanstvi.

I. LJUBEZEN DO KONCA

Ljubiti s Kristusovim srcem

75. »Ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jim je izkazal ljubezen do konca. Med večerjo (...) je vstal od mize (...) in začel učencem umivati noge in jih brisati s prtom, s katerim je bil opasan« (Jn 13, 1–2.3–4).

V umivanju nog Jezus razodeva globino božje ljubezni do človeka: v njem Bog sam služi ljudem! On obenem razodeva smisel krščanskega življenja in še toliko bolj posvečenega življenja, ki je življenje podarjajoče se ljubezni, življenje dejanskega in velikodušnega služenja. Ko se je posvečeno življenje napotilo po poti za Božjim Sinom, ki »ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel« (Mt 20,28), se je vsaj v boljših obdobjih svoje dolge zgodovine odlikovalo s tem »umivanjem nog«, oziroma s posebnim služenjem najbolj ubogim in najbolj potrebnim. Če po eni strani zre vzvišeno skrivnost Besede v Očetovem naročju (prim. Jn 1,1), pa po drugi sledi isti Besedi, ki se je učlovečila in se ponižala, da bi služila ljudem. Osebe, ki hodijo za Kristusom po poti evangeljskih svetov, tudi danes nameravajo hoditi, koder je hodil Kristus in delati to, kar je on počel.

On nenehno kliče k sebi nove učence, moške in ženske, da bi jim po izlitju Svetega Duha (prim. Rim 5,5) posredoval božjo *agape*, svoj način ljubezni, da bi jih tako spodbudil, naj služijo drugim s ponižnim samodarovanjem brez sleherne preračunljivosti. Petru, ki je bil ves prevzet od luči spremenjenja, je namenil vabilo, naj se vrne na poti tega sveta, da bo še naprej služil božjemu kraljestvu: »Pojdi dol, Peter! Si se hotel spočiti

na gori? Pojdi dol! Oznanjaj božjo besedo, vztrajaj, bodi prilično ali neprilično, opominjaj, svari, spodbujaj! Uporabi vso svojo potrpežljivost in sposobnost poučevanja! Delaj, zelo se trudi, sprejmi tudi trpljenje in mučeniško smrt, da si boš v moči sijaja in lepote dobrih del v ljubezni pridobil tisto, kar označuje sijajnost Gospodovih oblačil.«¹⁸⁰ Pogled, uperjen v Gospodovo obličje, v apostolu ne oslabi zavzetosti za človeka, nasprotno, še okrepi jo, saj ji podeli novo sposobnost vplivanja na zgodovino, da jo osvobodi vsega, kar jo kazi.

Iskanje božje lepote sili posvečene osebe, da skrbijo za izmaličeno božjo podobo na obličju mnogih bratov in sester, na od lakote upadlih obrazih, na obrazih, razočaranih ob obljubah politikov, na ponižanih obrazih tistih, ki doživljajo zaničevanje svoje kulture, na obrazih, ki jih je prestrašilo vsakdanje nasilje, ki ne prizanaša nikomur, na s tesnobo zaznamovanih obrazih mladoletnikov, na obrazih užaljenih in ponižanih žensk, na utrujenih obrazih pregnancev, ki jih nihče spoštljivo ne sprejme, na obrazih ostarelih, ki nimajo niti najmanjših sredstev za dostojno življenje.¹⁸¹ Posvečeno življenje tako z dejanji zgovorno kaže, da je božja ljubezen temelj in spodbuda za zastojnsko in dejavno ljubezen. O tem je bil močno prepričan sv. Vincencij Pavelski, ko je hčeram usmiljenja izročal ta program življenja: »Duh družbe je v tem, da se dajete Bogu, da bi ljubile našega Gospoda in mu služile v osebi gmotno in duhovno ubogih, po njihovih hišah in sploh kjerkoli, da bi vzgajale ubožna dekleta, otroke in sploh vse, ki vam jih pošilja božja Previdnost.«¹⁸²

Med raznimi možnimi okolji za dobrotelnost dandanes zagotovo na poseben način razodeva svetu ljubezen »do konca« predano oznanjevanje Jezusa Kristusa tistim, ki ga še ne poznajo, tistim, ki so ga pozabili, in predvsem ubogim.

Svojski prispevek posvečenega življenja evangelizaciji

76. Svojski prispevek posvečenih oseb evangelizaciji je predvsem v pričevanju življenja, povsem predanega Bogu in bratom, in to ob posnemanju Odrešenika, ki je iz ljubezni do človeka postal hlapec. V odrešenjskem delovanju pravzaprav vse izhaja iz soudelečnosti pri božji agape. Posvečene osebe v

svoji posvetitvi in popolni izročitvi vidno razodevajo ljubečo in odrešenjsko navzočnost Kristusa, posvečenega in poslanega od Očeta.¹⁸³ Ko mu pustijo, da jih zavzame (prim. *Flp* 3,12), se mu na neki način dajo na razpolago kot podaljšek njegove človeškosti.¹⁸⁴ Posvečeno •ivljenje zgovorno priča, da kolikor bolj nekdo črpa moč za •ivljenje iz Kristusa, toliko bolje more slu•iti Kristusu in se prebijati v prve vrste poslanih, tako da nase prevzame tudi največja tveganja.¹⁸⁵

Prva evangelizacija: oznanjati Kristusa narodom

77. Kdor ljubi Boga Očeta vseh, mora nujno ljubiti tudi sebi podobne, v katerih prepoznava brate in sestre. Prav zato ne more ostati ravnodušen vpričo ugotovitve, da mnogi izmed njih še ne poznajo popolnega razodetja bo•je ljubezni v Kristusu. Od tod se v poslušnosti Kristusovi zapovedi poraja misijonski polet *ad gentes*, ki ga vsak zaveden kristjan deli s Cerkvijo, ki je po naravi misijonarska. Ta polet je opaziti zlasti pri članih ustanov tako kontemplativnega kot dejavnega •ivljenja.¹⁸⁶ Posvečene osebe imajo namreč nalogo, da tudi med nekristjani¹⁸⁷ ponavzočujejo čistega, ubogega, poslušnega, zatopljenega v molitev in misijonarskega Kristusa.¹⁸⁸ Ko ohranjajo dinamično zvestobo svoji karizmi, se morajo v moči najbolj notranje posvetitve Bogu¹⁸⁹ nujno čutiti pritegnjene k posebnemu sodelovanju z misijonsko dejavnostjo Cerkve.

Terezija iz Lisieuxa je tolikokrat izrazila željo: »Ljubiti te in storiti, da te bodo tudi drugi ljubili.« Sveti Frančišek Ksaverij je goreče hrepenel, da bi mnogi, »ki se ukvarjajo z znanostjo, razmišljali o tem, kaj naš Gospod Bog pričakuje od njih in od talenta, ki jim ga je dal, se zganili in uporabili tista sredstva in tiste duhovne vaje, ki omogočajo v lastni duši spoznati in začutiti božjo voljo in se potem priličiti njej in ne lastnim nagibom, in rekli: "Gospod, tukaj sem, kaj naj storim? Pošlji me, kamor hočeš!"«¹⁹⁰ Taka in podobna pričevanja številnih svetih duš razodevajo neuklonljivo misijonarsko napetost, ki odlikuje in označuje posvečeno življenje.

Prisotni na vseh koncih sveta

78. »Kristusova ljubezen nas sili« (2 Kor 5,14). Člani vseh

ustanov bi lahko to ponovili z apostolom, saj je naloga posvečenega življenja v tem, da na vsakem koncu zemlje deluje za utrjevanje in širjenje Kristusovega kraljestva, ko povsod prinaša evangeljsko oznanilo, tudi v najbolj oddaljene pokrajine.¹⁹¹ Dejansko zgodovina misijonov pričuje o velikem prispevku, ki so ga posvečene osebe dale pri evangelizaciji ljudstev: od starodavnih meniških dru•in do nedavnih ustanov, ki se ukvarjajo izključno z misijonarjenjem *ad gentes*, od ustanov dejavnega življenja do tistih, ki se posvečajo kontemplaciji.¹⁹² Številni so potrošili svoje moči v tej »prvenstveni, bistveni in nikoli zaključeni dejavnosti Cerkve«;¹⁹³ ta se namreč obrača na vedno večjo množico tistih, ki ne poznajo Kristusa.

Tudi dandanes ta dolžnost nujno kliče k delovanju vse ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Oznanilo Kristusovega evangelija pričakuje od njih največji možni prispevek. Tudi nastajajoče ustanove, ki delujejo v mladih Cerkvah, so povabljene, da se odprejo misijonskemu poslanstvu med nekristjani znotraj in zunaj njihove domovine. Ne glede na razumljive težave, s katerimi se nekateri izmed njih lahko srečajo, je prav, da se vsi spomnimo: Kakor se »vera krepi s podarjanjem«,¹⁹⁴ tako misijonsko poslanstvo krepi posvečeno življenje, mu daje novo navdušenje in novo motivacijo in spodbuja njegovo zvestobo. S svoje strani pa misijonarska dejavnost ponuja obširna področja za sprejem raznih oblik posvečenega življenja.

Misijon *ad gentes* predstavlja posebno in izredno priložnost posvečenim ženam, redovnim bratom in članom svetnih ustanov, da se vključijo v še posebej vplivno apostolsko delovanje. Slednji morejo s svojo navzočnostjo v raznih okoljih, značilnih za laiško poklicanost, opravljati dragoceno delo evangelizacije okolij, struktur in samih zakonov, ki urejajo sožitje. Poleg tega morejo pričevati za evangeljske vrednote pred tistimi osebami, ki še ne poznajo Jezusa. Tako bodo dali misijonarjenju svojski prispevek.

Poudariti je treba, da v deželah, kjer so ukoreninjena nekrščanska verstva, prisotnost posvečenega življenja tako z izobrazevalnimi, dobrodelnimi in kulturnimi dejavnostmi kot z znamenjem kontemplativnega življenja, dobiva izrednen pomen. Zato je treba v novih Cerkvah še posebej spodbujati ustanavljanje skupnosti, ki se bodo posvečale kontemplaciji,

saj »spada kontemplativno življenje k polni navzočnosti Cerkve.«¹⁹⁵ Potem je treba z ustreznimi sredstvi spodbuditi tudi pravično razporeditev posvečenega življenja v njegovih različnih oblikah, da se prebudi nov evangelizacijski zagon tako s pošiljanjem misijonarjev in misijonark kot z nujno pomočjo ustanov posvečenega življenja bolj revnim škofijam.¹⁹⁶

Oznanjevanje Kristusa in inkulturacija

79. Oznanjevanje Kristusa »ima v poslanstvu Cerkve stalno prednost«¹⁹⁷ in te•i k spreobrnjenju, to je k polni in iskreni pripadnosti Kristusu in njegovemu evangeliju.¹⁹⁸ V okvir misijonskega delovanja sta vključena tudi proces inkulturacije in medverski dialog. Izziv inkulturacije morajo posvečene osebe sprejeti kot poziv k rodovitnemu sodelovanju z milostjo, ko se pribli•ujejo različnim kulturam. To predpostavlja resno osebno pripravo, zrelo sposobnost razločevanja, zvesto sprejemanje neogibnih meril pravovernega nauka, pristnost in občestvo s Cerkvijo.¹⁹⁹ S pomočjo karizme ustanoviteljev in ustanoviteljic so se mnogi posvečeni znali pribli•ati različnim kulturam z enako dr•o kot Jezus, ki »je sam sebe izničil tako, da je prevzel vlogo hlapca« (*Flp 2, 7*) in s potrpe•ljivim in drznim naporom za dialog vzpostavili koristne stike z najrazličnejšimi narodi, s tem da so vsem oznanjali pot odrešenja. Tudi danes znajo mnogi v zgodovini posameznih oseb in celih ljudstev iskati in najti sledi navzočnosti Boga, ki vodi vse človeštvo k spoznavanju namenj njegove odrešilne volje. Takšno iskanje se izka•e kot ugodno za same posvečene osebe. Vrednote, ki jih odkrivajo v raznih civilizacijah, jih lahko dejansko priganjajo, da pomno•ijo lastno vnemo za kontemplacijo in molitev, da v skupnosti bolj zavzeto vse delijo med seboj, da gojijo gostoljubje, da še bolj izkazujejo pozornost vsaki osebi in spoštujejo naravo.

Za pristno inkulturacijo so potrebne drže, podobne Gospodovim, ko se je učlovečil in z ljubeznijo prišel med nas. V tem smislu posvečeno življenje še posebej usposablja osebe, da se soočijo z raznolikimi napori za inkulturacijo; navaja jih namreč na razdaljo do stvari in tudi do mnogih vidikov lastne kulture. Ko se posvečene osebe s takšnimi držami lotijo preučevanja in razumevanja kultur, lahko bolje razbirajo v njih pristne vrednote in odkrivajo način, kako jih sprejeti in dopol-

niti s pomočjo lastne karizme.²⁰⁰ Ne smemo pa pozabiti, da je v mnogih starodavnih kulturah verski izraz vanje tako globoko integriran, da vera pogosto predstavlja presežnostno razsežnost kulture same. V tem primeru resnična inkulturacija nujno vsebuje resen in odprt medverski dialog, »ki ni v nasprotju z misijonom *ad gentes* in ki ne odvezuje od dolžnosti evangelizacije.«²⁰¹

Inkulturacija posvečenega življenja

80. Posvečeno življenje, ki je samo po sebi nosilec evangeljskih vrednot, lahko ponudi izvorni prispevek izzivom inkulturacije tam, kjer ga živijo v pristnosti. Ker je namreč znamenje božjega prvenstva in prvenstva kraljestva, postaja nekakšna spodbuda, ki lahko v pogovoru zganje vest ljudi. Če posvečeno življenje ohranja njemu lastno preroko moč, postaja znotraj neke kulture evangeljski kvas, sposoben očistiti jo in ji pomagati k razvoju. Prav to dokazuje zgodovina številnih svetnikov in svetnic, ki so se znali v različnih obdobjih vključiti v svoj čas, ne da bi se pustili preplaviti, pač pa so odprli svojim generacijam nove poti. Slog evangeljskega življenja je pomemben vir za predstavitev in ponudbo novega kulturnega vzorca. Mnogo ustanoviteljev in ustanoviteljic, ki so razbrali nekatere zahteve svojega časa, je dalo kljub vsem svojim omejenostim, ki so se jih dobro zavedali, svoj odgovor, s katerim so pokazali neko novost v kulturi.

Skupnosti redovnih ustanov in družb apostolskega življenja morejo namreč ponuditi pomembne kulturne vzorce, ko pričujejo za evangeljski način življenja, medsebojnega sprejemanja v različnosti in izvrševanja oblasti, za delitev tako gmotnih kot duhovnih dobrin, za mednarodnost, za sodelovanje med ustanovami in za poslušanje ljudi današnjega časa. Način mišljenja in delovanja tistega, ki od blizu hodi za Kristusom, dejansko poraja *resnično in utemeljeno kulturo odnosa*, služi za osvetlitev tistega, kar je nečloveško, in pričuje, da edino Bog daje vrednotam moč in dovršitev. Pristna inkulturacija pa prav tako pomaga posvečenim osebam, da živijo evangeljsko korenitost v skladu s karizmo lastne ustanove in značajem ljudstva, s katerim prihajajo v stik. Iz tega rodovitnega odnosa izhajajo življenjski slogi in pastoralni pristopi, ki se lahko izkažejo kot

pristni zakladi za vso ustanovo, če bodo le dosledno skladni s karizmo ustanove in z zedinjajočim delovanjem Svetega Duha. V tem procesu, ki ga sestavljajo razločevanje in drznost, dialog in evangeljski izziv, ponuja zagotovilo prave poti Sveti sedež, ki je pristojen za spodbujanje evangelizacije v raznih kulturah, pa tudi za potrjevanje razvoja in odobritev rezultatov, ki zadevajo inkulturacijo.²⁰² To je težka in zahtevna naloga, saj mora v nenehnem razvoju kultur presoјati zvestobo Cerkve evangeliju in apostolskemu izročilu.²⁰³

Nova evangelizacija

81. Da bi se ustrezno soočili z velikimi izzivi, ki jih nova evangelizacija postavlja pred današnjo zgodovino, je potrebno predvsem takšno posvečeno •ivljenje, ki se bo nenehno odpiralo razodeti besedi in znamenjem časov.²⁰⁴ Spomin na velike oznanjevalke in oznanjevalce evangelija, ki so bili najprej veliki prejemniki evangelizacije, odkriva, da so za soočenje z današnjim svetom potrebne osebe, ki bodo ljubeče predane Gospodu in njegovemu evangeliju. »Posvečene osebe so po svoji posebni poklicanosti pozvane, da izpostavijo edinost med samevangelizacijo in pričevanjem, med notranjo prenavo in apostolsko gorečnostjo, med bitjem in delovanjem, in pri tem poudarijo, da gibanje izhaja vselej iz prvega elementa v teh parih.«²⁰⁵

Kot sploh vsaka bo tudi nova evangelizacija učinkovita, če bo znala »oznaniti s streh«, kar je prej doživela v notranjosti z Gospodom. Zanja se zahtevajo trdne osebnosti, ki jih razvema gorečnost svetnikov. Nova evangelizacija zahteva od posvečenih oseb, da se v polnosti zavedajo teološkega pomena izzivov našega časa. Te izzive je treba preučiti s pozornim in zbornim razločevanjem, da bi s tem prenavili svoje poslanstvo. Pogum pri oznanjanju Gospoda Jezusa mora spremljati zupanje v dejavnost Previdnosti, ki deluje v svetu in ki »razporeja vse, tudi človeška nasprotovanja, v večji blagor Cerkve.«²⁰⁶

Pomembne prvine za koristno vključitev ustanov v proces nove evangelizacije so zvestoba karizmi ustanove, občestvo s tistimi, ki imajo v Cerkvi iste naloge, zlasti s pastirji, in sodelovanje z vsemi ljudmi dobre volje. To pa zahteva resno razločevanje pozivov, ki jih Sveti Duh pošilja vsaki ustanovi, tako v tistih pokrajinah, kjer ni mogoče predvideti takojšnjega ve-

likega napredka, kot v drugih pokrajinah, kjer se naznanja tolažilni preporod. V vsakem kraju in v vseh okoliščinah naj posvečeni goreče oznanjajo Gospoda Jezusa, naj bodo pripravljene z evangeljsko modrostjo odgovoriti na vprašanja, ki jih danes zastavlja nemirno človeško srce in njegove neodložljive potrebe.

Prednostna ljubezen do ubogih in pospeševanje pravičnosti

82. Ob začetku svojega poslanstva je Jezus v nazareški sinagogi oznanil, da ga je Duh posvetil, naj prinese ubogim veselo oznanilo, da oznani jetnikom prostost, da povrne slepim vid, da osvobodi stiskane in naznani leto Gospodove milosti (prim. Lk 4,16-18). Cerkev, ki je sprejela Gospodovo poslanstvo za svoje, oznanja evangelij vsakemu človeku in skrbi za njegovo celovito odrešenje. S posebno pozornostjo, z resnično »prednostno odločitvijo« pa se obrača na tiste, ki so v stanju še večje šibkosti in zatorej v še toliko večji potrebi. »U bogi« v raznolikih raz•nostih uboštva so stiskani, izrinjeni, ostareli, bolniki, mali, tisti, ki jih ima dru•ba za »zadnje«.

Odločitev za uboge je vgrajena v samo gibanje ljubezni, ki jo živimo po Kristusovem zgledu in naročilu. Ta odločitev torej veže vse Kristusove učence; tisti pa, ki hočejo tesneje slediti Gospodu, tako da posnemajo njegovo držo, se morajo nujno čutiti pritegnjene še na prav poseben način. Iskrenost njihovega odgovora na Kristusovo ljubezen jih privede k življenju v uboštvu in k zavzemanju za uboge. To za vsako ustanovo vključuje glede na njeno svojsko karizmo *privzetje ponižnega in strogega življenjskega sloga*, in to tako na osebni kot na skupnostni ravni. Oprti na to pričevanje z življenjem bodo posvečeni mogli – na način, ki bo v sozvočju z njihovo življenjsko odločitvijo, in svobodni vpricho soočenj s političnimi ideologijami – razkrinkavati krivice, ki jih trpi toliko božjih otrok, in se zavzemati za rast pravičnosti v družbenem okolju, kjer delujejo.²⁰⁷ Na ta način se bo tudi v dejanskih okoliščinah po pričevanju številnih posvečenih oseb obnovila predanost, ki je bila lastna ustanoviteljem in ustanoviteljicam, ki so darovali svoje življenje za službo Gospodu, prisotnem v ubogih. Kristus je pravzaprav »prisoten na zemlji v osebi svojih ubogih. Kot Bog bogat, kot človek ubog. In vendar je ta isti človek, že bogat, ki je šel v nebesa

in sedi na Očetovi desnici, tu doli še vedno ubog, trpi lakoto, žejo in je nag.«²⁰⁸

Evangelij postaja dejaven po ljubezni, ki je slava Cerkve in znamenje njene zvestobe Gospodu. To dokazuje vsa zgodovina posvečenega življenja, ki jo je mogoče imeti za nekakšno živo razlago Jezusove besede: »Karkoli ste storili enemu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste storili meni« (Mt 25,40). Mnogo ustanov se je zlasti v današnjem času porodilo prav za to, da bi odgovorili na to ali ono potrebo ubogih. Toda tudi tedaj, kadar takšen cilj ni bil odločilen, sta se pozornost do ubogih in skrb zanje, ki se izražata v molitvi, sprejemanju in gostoljubju, kar sami po sebi pridružili raznim oblikam posvečenega življenja, celo kontemplativnemu. In kako bi moglo biti drugače, saj je Kristus, ki ga dosežejo v kontemplaciji, isti kot Kristus, ki živi in trpi v ubogih! Zgodovina posvečenega življenja je glede tega bogata s čudovitimi in včasih prav genialnimi zgledi. Potem ko je sv. Pavlin iz Nole razdelil svoje imetje ubogim, da bi se v polnosti posvetil Bogu, je dogradil celice svojega samostana nad gostiščem, ki je bilo namenjeno prav ubogim. Veselil se je ob misli na to izjemno izmenjavo darov: ubogi, ki jim je on pomagal, so s svojo molitvijo krepili same temelje njegove hiše, ki je bila vsa posvečena božjim hvalnicam.²⁰⁹ Sv. Vincencij Pavelski pa je rad govoril, da tedaj, ko smo prisiljeni prekiniti molitev, da bi pomagali ubogemu, v resnici molitve sploh ne prekinemo, saj »pustimo Boga zaradi Boga«. ²¹⁰

Služiti ubogim je dejanje evangelizacije in obenem pečat evangeljskosti in za posvečeno življenje spodbuda k nenehnemu spreobračanju, saj pravi sv. Gregorij Veliki: »Kadar se do brota ljubeče poniža, da bi poskrbela tudi za najnižje potrebe bližnjega, tedaj se vzpne na najvišje vrhove. In ko se dobrodušni skloni k zadnjim potrebam, tedaj polna življenjske moči poleti v višave.«²¹¹

Skrb za bolnike

83. Sledeč slavnemu izročilu veliko število posvečenih oseb, zlasti žena, izvršuje v skladu s karizmo lastne ustanove svoj apostolat v zdravstvenih ustanovah. V teku stoletij je mnogo posvečenih oseb *žrtvovalo svoje življenje* v službi žrtev nalezljivih bolezni in tako pokazalo, da junaška predanost sodi k

preroškemu značaju posvečenega življenja.

Cerkev gleda z občudovanjem in hvaležnostjo na tolikere posvečene osebe, ki bistveno prispevajo k njenemu poslanstvu, ko skrbijo za bolnike in trpeče. Tako namreč nadaljujejo usmiljeno služenje Kristusa, ki »je hodil iz kraja v kraj ter delal dobra dela in ozdravil vse« (Apd 10,38). Po njegovih stopinjah, stopinjah božjega samarijana, zdravnika duš in teles,²¹² in po zgledu lastnih ustanoviteljev in ustanoviteljic naj posvečene osebe, ki jih k temu usmerja karizma njihove ustanove, vztrajajo v svojem pričevanju ljubezni do bolnikov. Posvečajo naj se jim z globokim razumevanjem in sočutjem. V svojih odločitvah naj dajejo prednost bolj ubogim in zapuščenim bolnikom, ostarelim, prizadetim, odrinjenim, na smrt bolnim, žrtvam mamil in novih nalezljivih bolezni. Pri bolnikih naj spodbujajo darovanje njihovega trpljenja v občestvu s Kristusom, križanim in vstalim za odrešenje vseh.²¹³ Še več, v njih naj krepijo zavest, da so z molitvijo in pričevanjem z besedo in vedenjem *dejavni uršilci pastorage* v moči svojske karizme križa.²¹⁴

Cerkev poleg tega spominja posvečene, da je del njihovega poslanstva, *evangelizirati zdravstveno okolje*, v katerem delajo, tako da skušajo s posredovanjem evangeljskih vrednot osvetliti življenje, trpljenje in umiranje ljudi današnjega časa. Njihova naloga je, posvetiti se počlovečenju medicine in poglobiti bioetiko v službi evangelija življenja. Zato naj pospešujejo predvsem spoštovanje človeške osebe in človeškega življenja od spočetja do njegovega naravnega konca, in to v popolnem soglasju z moralnim naukom Cerkve.²¹⁵ V ta namen naj ustanavljajo tudi izobraževalna središča²¹⁶ in bratsko sodelujejo s cerkvenimi organi za zdravstveno pastorage.

II. PREROŠKO PRIČEVANJE OB VELIKIH IZZIVIH

Preroškost posvečenega življenja

84. Sinodalni očetje so zelo poudarili preroški značaj posvečenega življenja. Ta značaj se kaže kot posebna oblika sodelovanja pri Kristusovi preroški službi, ki jo Sveti Duh posreduje vsemu ljudstvu. Gre za preroškost, ki je sestavni del posvečenega življenja kot takega, in to zaradi ko-

renitosti hoje za Kristusom in iz tega izhajajoče predanosti poslanstvu, ki jo zaznamuje. Vloga znamenja, ki jo drugi vaticanski koncil priznava posvečenemu •ivljenju,²¹⁷ se izra•a v preroškem pričevanju prvenstva, ki ga imajo v krščanskem •ivljenju Bog in evangeljske vrednote. V moči tega prvenstva ni mogoče ničemur dati prednosti pred osebno ljubeznijo do Kristusa in ubogih, v katerih on •ivi.²¹⁸

Patristično izročilo je videlo zgled za meniško redovno življenje v Eliju, drznem preroku in božjem prijatelju.²¹⁹ Živel je v božji navzočnosti in je v tišini kontemplativno doživel njegov mimohod. Posređoval je za ljudstvo in pogumno oznanjal božjo voljo. Branil je božje pravice in vstajal v obrambo ubogih proti mogočnikom tega sveta (prim. 1 Kr 18–19). V zgodovini Cerkve poleg drugih kristjanov ni manjkalo mož in žena, posvečenih Bogu, ki so v moči posebnega daru Svetega Duha, opravljali pristno preroško službo, ko so govorili v božjem imenu vsem, tudi pastirjem Cerkve. *Pravo preroštvo izhaja od Boga*, iz prijateljstva z njim, iz pozornega poslušanja njegove besede v najrazličnejših zgodovinskih okoliščinah. Prerok čuti, kako v njegovem srcu plameni gorečnost za božjo svetost. Potem ko je v pogovoru in molitvi prejel njegovo besedo, jo oznanja z življenjem, z ustnicami in z dejanji. Tako postaja božji glasnik zoper zlo in greh. Preroško pričevanje zahteva nenehno in goreče iskanje božje volje, velikodušnega in nerazvezljivega cerkvenega občestva, izvajanje duhovnega razločevanja in ljubezen do resnice. To pričevanje se izraža tudi z razkrinkavanjem vsega, kar nasprotuje božji volji in z odkrivanjem novih poti za uresničevanje evangelija v zgodovini, da bi prišlo božje kraljestvo.²²⁰

Pomen posvečenega življenja v današnjem svetu

85. V sodobnem svetu, kjer so se navidez razgubile bo•je sledi, postaja vedno bolj nujno močno preroško pričevanje posvečenih oseb. To naj bo osredotočeno predvsem na *potrjevanje prvenstva Boga in prihodnjih dobrin*, kakor se ka•e iz hoje za Kristusom in posnemanja čistega, ubogega in poslušnega Kristusa, ki je ves predan Očetovi slavi in ljubezni do bratov in sester. Samo bratsko •ivljenje je *dejavno preroštvo* v dru•bi, ki včasih, ne da bi se zavedala, globoko hrepeni po bratstvu brez

meja. Od posvečenih se pričakuje, da jim bodo ponudili pričevanje s preroško odkritostjo, ki se ne boji tvegati niti lastnega življenja.

Prepričljiva notranja moč preroštva izhaja iz skladnosti med oznanilom in življenjem. Posvečeni bodo zvesti svojemu poslanstvu v Cerkvi in svetu, če bodo sposobni nenehno iskreno vrednotiti sami sebe v luči božje besede.²²¹ Na ta način bodo mogli obogatiti še druge vernike s prejetimi karizmatičnimi darovi, sami pa se bodo po drugi strani pustili vznemirjati preroškim izzivom, ki izhajajo iz drugih cerkvenih struktur. V tej izmenjavi darov, za katero jamči *polno soglasje s cerkvenim učiteljstvom in s cerkveno disciplino*, bo zasijalo delovanje Svetega Duha, ki Cerkev »zedinja v občestvu in službi, obdarja in vodi z različnimi hierarhičnimi in karizmatičnimi darovi«.²²²

Zvestoba vse do mučeništva

86. V tem stoletju, kakor tudi v drugih zgodovinskih obdobjih, so posvečeni moše in ene pričevali za Kristusa Gospoda z darovanjem lastnega življenja. Na tisoče jih je, ki so bili prisiljeni živeti v katakombah preganjanja, kamor so jih spravili totalitarni režimi ali nasilne skupine, ki so jih napadali med misijonskim delovanjem, pri podpiranju ubogih, pri pomoči bolnikom in izrinjenim. Vsi ti so doživljali in še doživljajo svoje posvečenje v dolgotrajnem in junaškem trpljenju. Često se s prelitjem lastne krvi polno priličijo križanemu Gospodu. Nekaterim izmed njih je Cerkev uradno priznala svetost in jih časti kot Kristusove mučence. Ti nas razsvetljujejo s svojim zgledom, posredujejo za našo zvestobo in nas pričakujejo v slavi.

Živo je hrepenenje, da bi spomin na tolikere pričevalce vere ostal v zavesti Cerkve kot spodbuda k proslavljanju in posne-manju. Ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja naj k temu prispevajo s tem, da zbirajo imena in pričevanja vseh posvečenih oseb, ki bi jih bilo mogoče vpisati v martirologij dvajsetega stoletja.²²³

Veliki izzivi posvečenega življenja

87. Na preroško nalogo posvečenega življenja se nanašajo tri-

je pogloblitni izzivi, ki zadevajo tudi Cerkev samo. To so večni izzivi, ki jih sodobna družba vsaj v nekaterih delih sveta izraža v novih in morda bolj korenitih oblikah. Zadevajo neposredno evangeljske svete čistosti, uboštva in pokorščine in spodbujajo Cerkev, zlasti pa posvečene osebe, naj jih osvetlijo in pričujejo za njihov *globok antropološki pomen*. Odločitev za te svete namreč nikakor ne predpostavlja osiromašenja pristno človeških vrednot, pač pa se kaže kot njihovo preoblikovanje. Evangeljskih svetov ne smemo jemati kot zanikanje vrednot, ki jih vsebuje spolnost, upravičena želja po razpolaganju z gnotnimi dobrinami in samostojno odločanje o sebi. Ti nagibi so, kolikor so utemljeni v naravi, sami v sebi dobri. Ustvarjeni človek pa, ki je oslavljen zaradi izvirnega greha, je v nevarnosti, da jih udejanja na prestopniški način. Zaobljuba čistosti, uboštva in pokorščine postaja opomin, naj ne podcenjujemo ran, ki jih je povzročil izvirni greh. Čeprav potrjuje veljavo ustvarjenih reči, pa jih relativizira, in kaže na Boga kot na absolutno dobro. Tako tisti, ki sledijo evangeljskim svetom, iščejo lastno svetost, obenem pa predlagajo tako rekoč »duhovno terapijo« za človeštvo, ker zavračajo malikovanje ustvarjenega in delajo živlega Boga na neki način vidnega. Posvečeno življenje je še posebej v teh časih blagoslov za človeško in cerkveno življenje.

Izziv posvečene čistosti

88. Prvi izziv izhaja iz *hedonistične kulture*, ki spolnost odvezuje od vsake objektivne moralne norme in jo često omeji na igro in potrošnjo, ob tem pa v zavezništvu s sredstvi družbenega obveščanja dopušča malikovanje nagona. Posledice tega so vsem na oče: vsakovrstne prevare, ki jih spremljajo številne psihične in moralne bolečine posameznikov in družin. *Odgovor* posvečenega življenja je predvsem v *veselem sprejetju popolne čistosti*, ki pričuje, kako močna je božja ljubezen v šibkosti človeškega stanja. Posvečena oseba trdi, da tisto, o čemer mnogi ljudje mislijo, da je nemogoče, postane z milostjo Gospoda Jezusa mogoče in da pristno osvobaja.

Zares, v Kristusu je mogoče ljubiti Boga z vsem srcem, s tem da ga postavimo nad vsako drugo ljubezen; in tako z božjo

svobodo ljubiti tudi vsako ustvarjenino! To pričevanje je danes bolj kot kdajkoli potrebno, zlasti ker ga naš svet tako težko razume. Ponuja se vsaki osebi – mladim, zaročencem, zakoncem, krščanskim družinam –, da bi pokazalo, kako *more moč božje ljubezni storiti velike reči* prav znotraj izrazov človeške ljubezni. To pričevanje tudi zadosti vedno večjo potrebo po notranji jasnosti medčloveških odnosov.

Potrebno je, da posvečeno življenje predstavi današnjemu svetu zglede čistosti mož in žena, ki s tem kažejo na ravnotežje, samoobvladovanje, veselje v delovanju ter psihološko in čustveno zrelost.²²⁴ Po zaslugi tega pričevanja dobi človeška ljubezen zanesljivo oporno točko, ki jo posvečena oseba sprejema iz kontemplacije v Kristusu razodete trinitarične ljubezni. Prav zato, ker je posvečeni potopljen v to skrivnost, se čuti sposobnega korenite in vesoljne ljubezni. Ta mu da moč za samoobvladovanje in disciplino, ki ju potrebuje, da ne pade v suženjstvo čutov in nagonov. Posvečena čistost se torej pokaže kot izkustvo veselja in svobode. Ker je razsvetljena z vero v vstalega Gospoda in s pričakovanjem novega neba in nove zemlje (prim. Raz 21,1), nudi dragocene spodbude tudi za vzgojo k zahtevani čistosti v drugih stanovih.

Izziv uboštva

89. *Drugi današnji izziv je izziv materializma, ki hlepi po imetju in se ne meni na zahteve in trpljenje najšibkejših. Ni mu mar niti ravnovesje naravnih virov. Odgovor posvečenega življenja je v zaobljubi evangeljskega uboštva, ki se jo živi v različnih oblikah, pogosto pa jo spremlja skrb za rast solidarnosti in dobrotelnosti.*

Koliko ustanov se ukvarja z izobraževanjem, poučevanjem in poklicno pripravo in tako mlade in starejše usposablja, da vzamejo prihodnost v svoje roke! Koliko posvečenih oseb ne varčuje s svojimi močmi, ko se posvečajo zadnjim na svetu! Koliko izmed njih se trudi vzgojiti bodoče vzgojitelje in odgovorne za družbeno življenje, da se bodo ti zavzeli za izkoreninjenje nasilnih struktur in pospeševanje projektov solidarnosti v prid ubogim! Borijo se za zmago nad lakoto in njenimi vzroki, vodijo prostovoljne dejavnosti in humanitarne organizacije, v javnih in zasebnih organizacijah zbujajo čut za naklonjenost

pravični razdelitvi mednarodne pomoči. Cele države resnično veliko dolgujejo tem podjetnim delavcem in delavkam ljubezni, ki so s svojo neutrudno velikodušnostjo dali in še dajejo občuten prispevek počlovečenju sveta.

Evangeljsko uboštvo v službi ubogih

90. Resnično, *evangeljsko uboštvo je vrednota samo v sebi*, še preden postane slu•enje ubogim, saj s posnemanjem ubogega Kristusa spominja na prvi blagor.²²⁵ Njegova prva naloga je namreč pričati za Boga kot pravo bogastvo človeškega srca. In prav zato tako močno napada malikovanje mamona, saj je kot preroški klic v dru•bi, ki marsikje na svetu, kjer vlada blagostanje, tvega, da bo izgubila čut za pravo mero in sam pomen stvari. Zato je danes opomin uboštva bolj kot kdajkoli dele•en pozornosti tudi pri tistih, ki se zavedajo omejenosti zemeljskih zalog in pozivajo k spoštovanju in ohranitvi stvarstva s pomočjo omejitve porabe, s treznostjo in z nujnim brzdanjem lastnih •elja.

Od posvečenih oseb se torej zahteva obnovljeno in silovito evangeljsko pričevanje za odpoved in treznost. Njihov slog bratskega življenja naj se navdihuje ob merilih preprostosti in gostoljubnosti tudi kot zgled za tiste, ki ostajajo brezbrizni vpričo potreb bližnjega. Takšno pričevanje se bo samo po sebi pridružilo *prednostni ljubezni do ubogih* in se bo na poseben način pokazalo v tem, da bodo delili življenjske razmere z najrevnejšimi. Ni malo skupnosti, ki živijo in delujejo med ubogimi in odrinjenimi, se oklenejo njihovih razmer in z njimi delijo trpljenje, težave in nevarnosti.

Posvečene osebe so se v teh letih korenitih sprememb in velikih krivic, upanja in razočaranja, pomembnih osvojitvev in grenkih porazov zapisale na strani zgodovine kot velike nosilke evangeljske solidarnosti in junaške predanosti. In nič manj pomembne strani so zapisali in jih še pišejo o številnih drugih posvečenih osebah, ki v polnosti živijo svoje življenje »skrito s Kristusom v Bogu« (Kol 3,3) za odrešenje sveta v znamenju zastojnosti in svoje življenje dajejo na razpolago malo znanim in še toliko manj odobranim zadevam. Prek takih različnih in dopolnjujočih se oblik je posvečeno življenje soudeleženo pri skrajnem uboštvu, ki se ga je oklenil Gospod,

in opravlja svojo posebno vlogo v odrešenjski skrivnosti njegovega učlovečenja in odrešilne smrti.²²⁶

Izziv svobode v pokorščini

91. Tretji izziv izhaja iz tistega pojmovanja svobode, ki odtegujejo to temeljno človeško prednost njenemu konstitutivnemu odnosu z resnico in moralno normo.²²⁷ V resnici je kultura svobode pristna vrednota, notranje povezana s spoštovanjem človekove osebe. Toda kdo ne vidi, v kako nezaslišane posledice, v krivico in celo v nasilje vodi v •ivljenju posameznikov in ljudstev izmaličeno udejanjanje svobode?

Učinkovit odgovor na takšno stanje je ***pokorščina, po katerem se razpozna posvečeno življenje***. Ta še posebno živo kaže na Kristusovo pokorščino Očetu. Izhajajoč iz Kristusove skrivnosti, pričuje, da *ni protislovja med pokorščino in svobodo*. Dejansko Sinovo stališče razkriva skrivnost človeške svobode in jo kaže kot pot in rast k resnični svobodi. Prav to skrivnost želi izraziti posvečeni s to zaobljubo. Z njo hoče potrditi, da se zaveda sinovskega odnosa, v moči katerega želi sprejeti Očetovo voljo kot vsakdanjo hrano (prim. *Jn 4,34*), kot svojo skalo, svojo radost, svoj ščit in okop (prim. *Ps 18,3*). Tako kaže, da raste v polni resnici o sebi, a ostaja povezan z virom svojega obstoja in zato ponuja sporočilo, polno tolažbe: »Veliko blaginjo uživajo tisti, ki ljubijo tvojo postavo, zanje ni nobene ovire (*Ps 119,165*).

Skupaj izpolnjevati Očetovo voljo

92. To pričevanje posvečenih oseb privzema v redovnem •ivljenju poseben pomen tudi zaradi *skupnostne razse•nosti*, s katero je zaznamovano. Bratsko •ivljenje je prednostni kraj za razbiranje in sprejem bo•je volje in skupno hojo v edinosti duha in srca. Pokorščina, ki jo po•ivlja ljubezen, zedinja člane ustanove v istem pričevanju in istem poslanstvu, čeprav ob različnosti darov in spoštovanju posebnosti posameznikov. V bratstvu, ki ga vodi Sveti Duh, vsakdo stopa z drugim v dragoceni dialog, da bi odkril Očetovo voljo, vsi pa priznavajo tistemu, ki predseduje, izraz bo•jega očetovstva in izvrševanje oblasti, ki jo je prejel od Boga, da bi slu•il razločevanju in skupnosti.²²⁸

Skupnostno življenje pa je vpricho Cerkve in družbe tudi na poseben način znamenje vezi, ki izhaja iz same poklicanosti in skupnostne volje, da se ji prisluhne onkraj sleherne različnosti v rasi in izvoru, jeziku in kulturi. Proti duhu nesloge in razdeljenosti sijeta oblast in pokorščina kot znamenje tistega edinega očetovstva, ki prihaja od Boga; znamenje tudi bratstva, ki se rojeva iz Svetega Duha; znamenje notranje svodobe tistega, ki se zaupa Bogu kljub človeški omejenosti tistih, ki ga zastopajo. Prek te pokorščine, ki si jo nekateri privzamejo kot življenjsko vodilo, je mogoče vsem v prid izkušati in oznanjati blagor, ki ga je Jezus obljubil »tistim, ki božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo« (Lk 11,28). Poleg tega pa ima tisti, ki je poslušen, zagotovilo, da ga Gospod resnično pošilja in da hodi za Njim, ne pa da leta za svojimi željami in lastnimi pričakovanji. In tako je mogoče vedeti, če nas vodi Gospodov Duh in če nas tudi sredi velikih težav podpira njegova zanesljiva roka (prim. Apd 20,22 sl.).

Odločna zavzetost za duhovno življenje

93. Ena od celja, ki so bile največkrat izražene na sinodi, je bila, da bi se posvečeno življenje krepilo ob izvirih solidne in globoke duhovnosti. Gre pravzaprav za prvenstveno zahtevo, ki je zapisana v samo bistvo posvečenega življenja. Tisti, ki zaobljubi evangeljske svete, mora namreč tako kot vsak drug krščeni z vsemi svojimi močmi težiti k popolnosti ljubezni, le da ga k temu priganjajo še bolj nujni razlogi.²²⁹ Gre za dolžnost, na katero spominjajo številni zgledi svetih ustanoviteljev in ustanoviteljic in toliko posvečenih oseb, ki so pričevali za zvestobo Kristusu vse do mučeništva.

Težiti k svetosti: to je višek vsakega posvečenega življenja, tudi s stališča njegove prenovne na pragu tretjega tisočletja. Izhodišče tega programa je v tem, da vse zapustimo zaradi Kristusa (prim. Mt 4,18–22; 19, 21.27; Lk 5,11) in ga cenimo bolj kot vse stvari, da bi mogli biti v polnosti soudeleženi pri njegovi velikonočni skrivnosti.

To je dobro razumel sv. Pavel, ko je vzkliknil: »Za izgubo imam vse v primeri z vzvišenostjo spoznanja Kristusa Jezusa. (...) Gre za to, da spoznam njega in moč njegovega vstajenja (Flp 3,8-10). To je pot, ki so jo že od samega začetka zaznamovali

apostoli, kakor sporoča krščansko izročilo na Vzhodu in Zahodu: »Tisti, ki dandanes hodijo za Jezusom in vse zapustijo zaradi njega, spominjajo na apostole, ki so odgovorili na njegov klic in se odpovedali vsemu drugemu. Zato izročilo običajno označuje redovno življenje kot *apostolica vivendi forma* (*apostolski način življenja*)«²³⁰ Isto izročilo je pri posvečenem življenju tudi poudarilo razsežnost posebne zaveze z Bogom, še več, zaročniško zavezo s Kristusom, kakor jo je učil sv. Pavel s svojim zgledom (prim. 1 Kor 7,7) in s svojim poučevanjem pod vodstvom Svetega Duha (prim. 1 Kor 7,40).

Lahko rečemo, da se duhovno življenje, ki ga razumemo kot življenje v Kristusu in življenje v skladu s Svetim Duhom, oblikuje kot popotovanje rastoče zvestobe, na katerem Sveti Duh vodi posvečeno osebo in jo prilikuje Kristusu v polnem občestvu ljubezni in služenju v Cerkvi.

Vse te vrvine, ki so prešle v različne oblike posvečenega življenja, porajajo *svojsko duhovnost*, to je nekakšen oprijemljiv načrt za odnos z Bogom in z okoljem, načrt, ki ga zaznamujejo posebni duhovni poudarki in dejavne odločitve. Te poudarjajo in predstavljajo zdaj en, zdaj drugi vidik edine Kristusove skrivnosti. Ko Cerkev prizna neko obliko posvečenega življenja ali neko ustanovo, poda zagotovilo, da so v njeni duhovni in apostolski karizmi vse objektivne potrebščine za dosego osebne in skupnostne evangeljske popolnosti.

Duhovno življenje mora biti torej v načrtu družin posvečenega življenja na prvem mestu, tako da se vsaka ustanova in vsaka skupnost predstavi kot šola resnične evangeljske duhovnosti. Od te prednostne odločitve, ki se razvija v osebni in skupnostni zavzetosti, je odvisna apostolska rodovitnost, velikodušnost v ljubezni do ubogih in sama poklicna privlačnost za nove rodove. Prav *duhovna kakovost posvečenega življenja* lahko pretrese ljudi našega časa, ker tudi njih žeja po absolutnih vrednotah; tako se spremeni v občudovanja vredno pričevanje.

Poslušanje božje besede

94. Bo•ja beseda je prvi vir sleherne krščanske duhovnosti, saj krepí osebni odnos z •ivim Bogom in z njegovo odrešenjsko in posvečujočo voljo. Zato je *lectio divina* •e od rojstva ustanov

posvečenega življenja in še na poseben način v meništvu deležna največje pozornosti. Po njeni zaslugi božja beseda prehaja v življenje, na katero meče luč modrosti, ki je dar Svetega Duha. Čeprav je vse Sveto pismo »koristno za poučevanje« (2 Tim 3,16) in je »čisti in neusahljivi studenec duhovnega življenja«,²³¹ pa zaslužio še posebno čast spisi Nove zaveze, zlasti evangeliji, ki so »srce vsega Svetega pisma«. ²³² Posvečenim bo torej koristilo, če bodo vztrajno premišljevali ob evangeljskih besedilih in drugih novozaveznih spisih, kjer so podane besede in zgledi Kristusa in Device Marije, pa tudi *apostolica vivendi forma* (apostolski način življenja). Na te spise so se nenehno sklicevali ustanovitelji in ustanoviteljice, ko so prejemali in razbirali karizmo in poslanstvo lastne ustanove.

Veliko vrednost ima tudi skupinsko svetopisemsko premišljevanje. Če se ga izvaja v skladu z možnostmi in okoliščinami skupnostnega življenja, lahko privede k veseli izmenjavi bogastev, prejetih iz božje besede. Tako bratje in sestre skupaj rastejo in si med seboj pomagajo pri napredovanju v duhovnem življenju. Primerno je, da se takšna dejavnost predloži tudi drugim članom božjega ljudstva, duhovnikom in laikom, s tem da se na način, ki je v sozvočju z lastno karizmo, pospešujejo šole molitve, duhovnosti in molitvenega branja Svetega pisma, v katerem Bog »nagovarja ljudi kakor prijatelje (prim. Iz 33,11; Jn 15,14–15) in občuje z njimi (Bar 3,38), da bi jih povabil in sprejel v svoje občestvo«. ²³³

Iz premišljevanja ob božji besedi in še posebej ob Kristusovih skrivnostih se porajata, kakor nas uči duhovno izročilo, intenzivna kontemplacija in goreče apostolsko delovanje. Tako v kontemplativnem redovnem življenju kot v apostolskem je bilo vedno dovolj molilcev in molilk, ki so kot pristni razlagalci in vršilci božje volje opravljali velika dela. Iz pogostega prebiranja božje besede so zajemali potrebno luč za tisto osebno in skupnostno razločevanje, ki jim je pomagalo, da so v znamenjih časov iskali Gospodove poti. Tako so si pridobili nekakšen nadnaravni čut, ki jim je omogočil, da se niso priličili posvetni miselnosti, ampak so obnovili svojega duha. Tako so »lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno« (Rim 12,2).

Vobčestvu s Kristusom

95. Temeljno orodje za učinkovito krepitev občestva z Gospodom je nedvomno sveto *bogoslužje*, zlasti obhajanje evharistije in molitveno *bogoslužje*.

Predvsem sveta evharistija »obsega ves duhovni zaklad Cerkve, Kristusa samega, naše velikonočno jagnje in živi kruh, ki s svojim mesom, po Svetem Duhu oživiljenim in oživljajočim, daje življenje«²³⁴ človeštvu. Kakor je evharistija srce cerkvenega življenja, tako je tudi v posvečenem življenju. Kako naj bi oseba, poklicana, da z zaobljubo evangeljskih svetov izbere Kristusa kot edini smisel svojega obstoja, ne želela vzpostaviti z njim vedno globljega občestva s pomočjo vsakdanjega sodelovanja pri zakramentu, ki ponavzočuje Kristusa; pri žrtvovanju, ki posedanja dar ljubezni s Kalvarije; pri obedu, ki krepi in podpira božje ljudstvo na romanju? Evharistija je že po svoji naravi v središču posvečenega življenja, tako osebnega kot skupnostnega. Je vsakdanja popotnica in vir duhovnosti za posameznika in za vso ustanovo. V njej je vsak posvečeni poklican doživljati Kristusovo velikonočno skrivnost, tako da se zedini z njim v darovanju lastnega življenja Očetu po Svetem Duhu. Vztrajna in dolgotrajna adoracija Kristusa, navzočega v evharistiji, na neki način omogoča podoživeti Petrovo izkustvo ob spremenjenju: »Dobro je, da smo tukaj.« V obhajanju skrivnosti Gospodovega telesa in krvi pa se tudi utrjuje in raste edinstvo in ljubezen tistih, ki so svoje življenje posvetili Bogu.

Poleg evharistije in v tesni povezanosti z njo kaže *molitveno bogoslužje* – ki ga obhajamo skupnostno ali osebno, pač v skladu z značajem sleherne ustanove, v občestvu z molitvijo Cerkve – na poklicanost k slavljenju in priprošnji, kar je lastno posvečenim osebam.

Z isto evharistijo je v globokem odnosu tudi zavzetost za nenehno spreobračanje in potrebno očiščenje, ki ga posvečene osebe udeležujejo v *zakramentu sprave*. S pomočjo pogostega srečevanja z božjim usmiljenjem se očiščujejo in obnavljajo svoja srca in po ponižnem priznavanju grehov razodevajo svoj odnos z Njim. Radostno izkustvo zakramentalnega odpuščanja na poti, ki si jo delijo z brati in sestrami, dela srce učljivo in spodbuja zavzetost za večjo zvestobo.

Velika podpora pri napredovanju na evangeljski poti, zlasti

v dobi vzgoje in ob določenih življenjskih trenutkih, je zaupno in ponižno zatekanje k *duhovnemu vodstvu*, ki pomaga človeku, da odgovarja na vzgibe Svetega Duha z velikodušnostjo in se odločno usmerja k svetosti.

Končno pa spodbujam vse posvečene osebe, da v skladu z lastnimi izročili vsakodnevno obnavljajo duhovno zedinjenje z Devico Marijo, tako da z njo podoživljajo Sinove skrivnosti, zlasti z molitvijo *svetega rožnega venca*.

III. NEKATERI MISIJSKI AREOPAGI

Prisotnost v svetu vzgoje

96. Cerkev je vselej jasno vedela, da je *vzgoja bistvena prvina njenega poslanstva*. Njen notranji Učitelj je Sveti Duh, ki prodira v najbolj nedostopne globine srca slehernega človeka in pozna skrita gibanja zgodovine. Vso Cerkev po•ivlja Sveti Duh in z njim tudi ona opravlja svoje vzgojno delovanje. Znotraj Cerkve pa dobivajo svojsko nalogo na tem področju posvečene osebe, ki so poklicane, da na vzgojno področje vnesejo korenito pričevanje za dobrine Kraljestva, ki so ponujene vsakemu človeku, ko pričakuje dokončno srečanje z Gospodarjem zgodovine. Zaradi njihove posebne posvetitve, zaradi svojskega izkustva darov Svetega Duha, zaradi vztrajnega poslušanja bo•je besede in razločevanja, zaradi bogate dediščine vzgojnih izročil, ki so se v lastni ustanovi nabrala s časom, in zaradi poglobljenega poznavanja duhovne resnice (prim. *Ef 1,17*) so posvečene osebe sposobne razvijati posebej učinkovito vzgojno dejavnost, ko dajejo svojski prispevek pobudam drugih vzgojiteljev in vzgojiteljic.

Ta karizma jim bo dala moč, da bodo poživljali vzgojna okolja, da jih bo prepajal evangeljski duh svobode in ljubezni, kjer bodo mladim pomagali, da bodo rasli v človečnosti pod vodstvom Svetega Duha.²³⁵ Na ta način postaja vzgojna skupnost izkustvo občestva in kraj milosti, kjer pedagoški načrt prispeva, da se v skladno celoto združi božje in človeško, evangelij in kultura, vera in življenje.

Zgodovina Cerkve od starega veka do danes je bogata z občudovanja vrednimi zgledi posvečenih, ki so težili in težijo k svetosti s pedagoško zavzetostjo in obenem ponujajo svetost

kot vzgojni cilj. Dejansko so mnogi med njimi dosegli polnost ljubezni z vzgajanjem. To je eden najdragocenejših darov, ki ga posvečene osebe morejo ponuditi mladini tudi danes, da se jim namreč posvetijo in jim služijo z vzgojo, polno ljubezni, v skladu z modro opombo sv. Janeza Bosca: »Ni dovolj, da mlade samo ljubimo; tudi vedeti morajo, da jih ljubimo.«²³⁶

Potreba po obnovljeni zavzetosti na vzgojnem področju

97. Posvečeni in posvečene naj s pozorno obzirnostjo, zdru•eno z misijonarskim pogumom poka•ejo, da vera v Jezusa Kristusa razsvetljuje celotno področje vzgoje. Pri tem naj k človeškim vrednotam ne pristopajo s predsodki, ampak naj jih raje utrdijo in povzdignejo. Na ta način bodo postali pričevalci in orodja moči učlovečenja in sile Duha. Ta njihova naloga je eden najpomembnejših izrazov tistega materinstva, ki ga Cerkev po Marijini podobi goji do vseh svojih otrok.²³⁷

Zato je sinoda resno spodbudila posvečene osebe, naj se z novo zavzetostjo tam, kjer je mogoče, lotijo vzgojnega poslanstva s šolami vsake vrste in stopnje, univerzami in znanstvenimi inštituti.²³⁸ Za svojo jemljem sinodalno misel in toplo vabim člane ustanov, ki se posvečajo vzgoji, naj bodo zvesti svoji izvirni karizmi in svojim izročilom; zavedajo naj se, da prednostna ljubezen do ubogih najde svoje posebno uresničenje v izboru sredstev, primernih za osvobajanje ljudi iz hude bede, ki je v pomanjkanju kulturne in verske izobrazbe.

Če upoštevamo pomembnost, ki jo imajo katoliške in cerkvene univerze in fakultete na področju vzgoje in evangelizacije, se morajo ustanove, ki jih vodijo, zavedati svoje odgovornosti. Potrudijo naj se, da se bo v njih ob dejavnem dialogu s sodobnim kulturnim okoljem ohranjal svojski katoliški značaj v polni zvestobi učiteljstvu Cerkve. Poleg tega naj bodo člani teh ustanov in družb glede na okoliščine pripravljene vstopiti v državne vzgojne strukture. K temu so poklicani po svoji posebni poklicanosti zlasti člani svetnih ustanov.

Evangelizirati kulturo

98. Ustanove posvečenega •ivljenja so vselej imele velik vpliv na oblikovanje in posredovanje kulture. Tako je bilo v srednjem

veku, ko so samostani postali kraji, kjer se je dalo približati kulturnim bogastvom preteklosti in ustvariti novo humanistično in krščansko kulturo. To se je ponovilo vsakokrat, ko je luč evangelija dospela do novih ljudstev. Mnogo posvečenih je delalo za kulturni napredek, pogosto so pri tem raziskovali in branili tudi avtohtone kulture. Danes je v Cerkvi čutiti na prav poseben način potrebo po zavzetem delu za napredek kulture in dialoga med kulturo in vero.²³⁹

Posvečeni se morajo nujno čutiti izzvane ob tej nalogi. Tudi oni so poklicani, da za oznanjevanje božje besede poiščejo primernejše metode. Pri tem naj upoštevajo zahteve različnih človeških skupin in raznolikih poklicnih okolij, da bi Kristusova luč prodrla v vsak človeški kotiček in bi odrešenjski kvas od znotraj preoblikoval družbeno življenje, tako da podpirajo utrjevanje kulture, prepojene z evangeljskimi vrednotami.²⁴⁰ Tudi s takšnim delovanjem bo moglo posvečeno življenje na pragu tretjega krščanskega tisočletja obnoviti svojo skladnost z božjo voljo, ki se obrača na vse ljudi, ki zavestno ali nezavedno tipaje iščejo Resnico in Življenje (prim. *Apd* 17,27).

Toda poleg služenja drugim je potrebno tudi znotraj posvečenega življenja *obnoviti ljubezen do kulturnega delovanja* s predanim študijem, ki je sredstvo za celovito vzgojo in vaja v askezi, ki je še kako aktualna v pričo različnosti kultur. Zmanjšana zavzetost za študij ima lahko težke posledice tudi za apostolat, saj lahko porodi čut izrinjenosti in manjvrednosti ali pa pospešuje površnost in predrznost v pobudah.

Znotraj različnosti karizem in realnih možnosti posameznih ustanov se študijska obveza ne sme omejiti na začetno vzgojo ali na dosego akademskih naslovov ali poklicne usposobljenosti. Ta naj bo izraz nikoli potešene želje po vedno globljem poznavanju Boga, brezna luči in studenca sleherne človeške resnice. Zato takšna zavzetost ne osami posvečene osebe v nekakšen abstraktni intelektualizem niti je ne zapre v zavoje dušečega narcisizma. Nasprotno, odprta je za dialog in izmenjavo; je vzgoja za sposobnost presojanja, je spodbuda za kontemplacijo in molitev v nenehnem iskanju Boga in njegovega delovanja v zapleteni resničnosti sodobnega sveta.

Če se posvečena oseba pusti preobraziti Svetemu Duhu, postane sposobna razširiti obzorja ozkih človeških želja in

obenem sprejeti globoke razsežnosti vsakega posameznika in njegove zgodovine onkraj najbolj opaznih, a pogosto zgolj obrob-
nih vidikov. Izzivov, ki izhajajo iz različnih kultur, je danes brez
števila. Gre za nova okolja ali pa taka, ki so že znana posveče-
nemu življenju iz izročila. Z njimi je treba ohraniti rodovitne
odnose. Lotiti se jih je treba z budnim, kritičnim čutom, pa tudi
z zaupno pozornostjo do tistega, ki se sooča s težavami, značil-
nimi za razumsko delo, zlasti ko je treba vpricho nerešenih prob-
lemov našega časa poizkušati nove analize in sinteze.²⁴¹ Resne
in učinkovite evangelizacije novih okolij, kjer se oblikuje in
posreduje kultura, ne more biti brez dejavnega sodelovanja z
laiki, ki tam delujejo.

Prisotnost v svetu družbenega obveščanja

99. Kakor so v preteklosti posvečeni znali postaviti vsa sred-
stva v slu•bo evangelizacije, s tem da so zelo modro premago-
vali te•ave, tako jih danes na nov način izziva zahteva po
evangeljskem pričevanju s sredstvi dru•benega obveščanja. Ta
sredstva so si s pomočjo izredne tehnologije pridobila svetov-
ni vpliv, saj lahko dose•ejo slednji kotiček na zemlji. Posveče-
ni in posvečene si morajo, zlasti kadar po karizmi ustanove de-
lujejo na tem področju, pridobiti temeljito poznavanje govorice,
lastne tem sredstvom, da bi današnjemu človeku učinkovito
spregovorili o Kristusu, mu razlagali »veselje in upanje, •alost
in tesnoba«²⁴² in tako prispevali k izgradnji dru•be, kjer se
bodo vsi počutili kot bratje in sestre na poti k Bogu.

Vendar pa je treba biti previden vpricho izkrivljene uporabe
teh sredstev zaradi izredne prepričevalne moči, ki z njo raz-
polagajo. Prav je, da si ne zakrivamo problemov, ki morejo
izvirati iz njih, za samo posvečemo življenje. Prej se je treba
soočiti z njimi z razsvetljenim razločevanjem.²⁴³ Odgovor Cerkve
je predvsem vzgojen: teži k pospeševanju pravilnega razume-
vanja gibalnih sil in pozornega etičnega ovrednotenja
programov, pa tudi privzvetja zdravih navad pri njihovi upora-
bi.²⁴⁴ Pri tej vzgojni nalogi, ki si zastavlja za cilj oblikovati modre
prejemnike in vešče posredovalce, so posvečene osebe po-
klicane, da ponudijo svoje posebno pričevanje o relativnosti
vseh vidnih resničnosti in pomagajo svojim bratom, da jih
ovrednotijo v skladu z božjim načrtom in da se osvobodijo

obsedene ujetosti v podobo tega sveta, ki preide (prim. *1 Kor 7,31*).

Vsak napor na tem pomembnem in novem apostolskem področju je treba spodbujati, da bo Kristusov evangelij zadonel tudi prek teh sodobnih sredstev. Razne ustanove naj bodo pripravljene na sodelovanje, pri čemer naj dajejo na razpolago moči, sredstva in osebje, da se uresniči skupne načrte na različnih področjih družbenega obveščanja. Poleg tega naj posvečene osebe, zlasti člani svetnih ustanov, rade volje priskočijo na pomoč v skladu s pastoralnimi prilikami tudi pri verski vzgoji odgovornih in sploh vseh delavcev v družbenem obveščanju, tako javnem kot zasebnem. Tako bodo po eni strani odstranjene škodljive posledice, ki jih povzročajo izprijena raba sredstev, po drugi pa se bo večala kakovost oddaj s pomočjo sporočil, ki spoštujejo moralni zakon in so bogata s človeškimi in krščanskimi vrednotami.

IV. ZAVZETI ZA POGOVOR Z VSEMI

V službi edinosti kristjanov

100. Kristusova molitev Očetu pred trpljenjem, naj njegovi učenci ostanejo v edinosti (prim. *Jn 17,21-23*), se nadaljuje v molitvi in delovanju Cerkve. Kako neki naj bi se tisti, ki so poklicani v posvečeno življenje, ne čutili pritegnjene k temu? Rano needinosti, ki še vedno obstaja med Kristusovimi verniki, in nujnost molitve in dela za širjenje edinosti vseh kristjanov je bilo na sinodi še posebej občutiti. Ekumenski čut posvečenih povzroča tudi zavest, da se v drugih Cerkvah in cerkvenih skupnostih ohranja in je v razcvetu meništvo, kakor je to v vzhodnih Cerkvah, ali pa se obnavljajo zaobljube evangeljskih svetov, kakor je to v anglikanski skupnosti in skupnostih iz reformacije.

Sinoda je osvetlila globoko vez med posvečenim življenjem in delom za ekumenizem ter nujnostjo bolj zavzetega pričevanja na tem področju. Če je namreč duša ekumenizma molitev in spreobrnjenje,²⁴⁵ potem imajo ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja nadvomno posebno dolžnost, da gojijo ta nalogo. Nujno je torej, da se v življenju posvečenih

oseb odpro obširna polja za ekumensko molitev in pristno evangelijsko pričevanje, da bi se z močjo Svetega Duha moglo podreti ločilne stene in predsodke med kristjani.

Oblike ekumenskega dialoga

101. Skupno sestajanje ob *lectio divina* pri iskanju resnice, sodelovanje pri skupni molitvi, kjer Gospod zagotavlja svojo prisotnost (prim. Mt 18,20), dialog v prijateljski ljubezni, ki daje čutiti, kako lepo je, če bratje živijo skupaj (prim. Ps 133), prijazno gostoljubje do bratov in sester različnih krščanskih veroizpovedi, medsebojno spoznavanje in izmenjava darov, sodelovanje pri skupnih pobudah služenja in pričevanja, vse to so oblike ekumenskega dialoga, njegovi izrazi, ki so vseč skupnemu Očetu, in znamenja volje, da skupaj napredujemo po poti resnice in ljubezni proti popolni edinosti.²⁴⁶ Tudi poznavanje zgodovine, nauka, bogoslužja, dobrodelnosti in apostolske dejavnosti drugih kristjanov bo zagotovo pomagalo za vedno bolj opazno ekumensko delovanje.²⁴⁷

Hočem spodbuditi tiste ustanove, ki se po izvirnem značaju ali po kasnejši poklicanosti ukvarjajo z delom za edinost kristjanov in gojijo s tem v zvezi pobude na ravni študija in konkretnih dejavnosti. Resnično se ne sme nobena ustanova posvečenega življenja čutiti odvezano od dela v ta namen. Svojo misel naslavljam tudi na vzhodne katoliške Cerkve in želim, da bi se tudi po moškem in ženskem meništvu, katerega razcvet je milost, za katero je treba nenehno prositi, moglo pripomoči k edinosti s pravoslavnimi Cerkvami po zaslugi dialoga ljubezni in izmenjave skupne duhovnosti, ki je dediščina nedeljene Cerkve prvega tisočletja.

Še posebej pa samostanom kontemplativnega življenja priporočam duhovni ekumenizem molitve, spreobrnjenja srca in ljubezni. V ta namen spodbujam njihovo navzočnost tam, kjer živijo krščanske skupnosti raznih veroizpovedi. Njihova popolna predanost »edinemu potrebnemu« (prim. Lk 10,42) – bogočastju, prošnji za odrešenje ljudi in obenem pričevanju evangelijskega življenja po lastnih karizmah – naj bo za vse spodbuda, da živijo po podobi Trojice v tisti edinosti, ki jo je hotel Jezus in jo je prosil od Očeta za vse svoje učence.

Medverski dialog

102. Ker je medverski dialog del evangelizacijskega poslanstva Cerkve,²⁴⁸ se ustanove posvečenega •ivljenja ne morejo izvzeti od naporov tudi na tem področju, vsaka pač po lastni karizmi in v spoštovanju navodil cerkvene oblasti. Prva oblika evangelizacije v odnosu do bratov in sester druge vere, je samo pričevanje ubo•nega, poni•nega in čistega •ivljenja, ki ga pre•ema bratska ljubezen do vseh. Obenem duhovna svoboda, ki je lastna posvečenemu •ivljenju, podpira tisti »dialog •ivljenja«, ²⁴⁹ v katerem se uresničuje temeljni model poslanstva in oznanila Kristusovega evangelija. Da bi spodbujali medsebojno spoznavanje, vzajemno spoštovanje in ljubezen, lahko redovne ustanove poleg tega gojijo z meniškimi okolji drugih verstev *primerne oblike dialoga*, zaznamovane s prisrčnim prijateljstvom in medsebojno iskrenostjo.

Naslednja priložnost za sodelovanje z ljudmi drugih verskih izročil je v skupni skrbi za človeško življenje, ki obsega vse od sočutja ob telesnem in duhovnem trpljenju do zavzetosti za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva. Na teh področjih lahko zlasti ustanove dejavnega življenja iščejo soglasje s člani drugih verstev v tistem »dialogu z deli«, ²⁵⁰ ki pripravi življenje za globlje medsebojne stike.

Posebno področje dejavnega srečevanja z osebami drugih verskih tradicij je tudi področje *iskanja in uveljavljanja ženskega dostojanstva*. S stališča enakosti in pravične vzajemnosti med moškim in žensko lahko prispevajo dragocen delež zlasti posvečene žene.²⁵¹

Te in druge naloge posvečenih oseb v službi medverskega dialoga zahtevajo ustrezno pripravo v začetni in nenehni vzgoji, kot tudi pri študiju in raziskovanju,²⁵² saj je na tem nelahkem področju potrebno globoko poznavanje krščanstva in drugih verstev; to poznavanje pa mora spremljati trdna vera in duhovna ter človeška zrelost.

Odgovor duhovnosti na iskanje svetega in na hrepenenje po Bogu

103. Tisti, ki se oklenejo posvečenega •ivljenja, se po sami naravi svoje odločitve postavljajo za prednostne sogovornike v iskanju Boga, ki od vekomaj buri človekovo srce in ga vodi v

raznovrstne oblike askeze in duhovnosti. Takšno iskanje danes v mnogih krajih stopa močno v ospredje kot odgovor na kulturo, ki te•ijo, če •e ne k ukinjanju, pa vsaj k izrinjanju verske razse•nosti iz •ivljenja.

Posvečene osebe, ki dosledno in v polnosti izvršujejo svobodno sprejete naloge, lahko ponudijo odgovor hrepenenju svojih sodobnikov in jih tako osvobodijo od večinoma prividnih rešitev, ki pogosto zanikajo odrešenjsko Kristusovo učlovečenje (prim. 1 Jn 4,2–3) in kakršne predlagajo sekte. S tem ko živijo osebno in skupnostno askezo, ki očiščuje in preoblikuje vse življenje, pričujejo za pristno iskanje Boga in zoper skušnjava egocentrizma in čutnosti. Pri tem opominjajo, naj iskanja Boga ne zamenjamo s pretanjenim iskanjem samega sebe ali z begom v gnozo. Vsaka posvečena oseba zavzeto goji notranjega človeka, ki pa se ne oddaljuje od zgodovine, niti se ne sklanja nadse in se vase ne zapira. Ko živi v pokornem poslušanju Besede, ki jo Cerkev hrani in razlaga, kaže v Kristusu, ki ga nadvse ljubi, in v skrivnosti Svete Trojice cilj globokega hrepenenja človeškega srca in pristan vsakega popotovanja vere, iskreno odprtega za presežnost.

Zato imajo posvečene osebe dolžnost, da velikodušno sprejmejo in ponudijo duhovno spremstvo tistim, ki so se obrnili nanje, ker jih je žeja po Bogu nagnila, da so zahrepeneli po življenju v skladu z zahtevami vere.²⁵³

SKLEP

Preobilje zastonjskosti

104. Ni jih malo, ki se dandanes v negotovosti sprašujejo: Čemu posvečeno življenje? Čemu se okleniti takega načina življenja, ko pa je toliko potrebnih nalog na področju dobrodelnosti in same evangelizacije, na katere se lahko odgovori tudi, ne da bi si naložili posebne dolžnosti posvečenega življenja? Ali ni morda posvečeno življenje nekakšno »zapravljanje« človeških moči, ki bi se jih dalo uporabiti po merilih učinkovitosti za večje dobrine v korist človeštva in Cerkve?

Ta vprašanja so pogostejša v našem času, ker jih spodbuja koristoljubna in tehnokratska kultura, ki teži k ovrednotenju stvari in samih oseb glede na njihovo neposredno »funktionalnost«. Toda takšno spraševanje je vedno obstajalo, kakor zgovorno dokazuje evangeljska pripoved o maziljenju v Betaniji: »Tedaj je Marija vzela funt dragocenega olja iz pristne narde, mazilila Jezusu noge in mu jih obrisala s svojimi lasmi. Hiša se je napolnila z vonjem po dišečem olju« (Jn 12,3). Judu, ki se je pod pretvezo skrbi za uboge pritoževal zaradi takšnega zapravljanja, je Jezus odgovoril: »Pusti jo!« (Jn 12,7).

To je vselej veljavni odgovor na vprašanje tolikernih, ki se tudi v dobri veri sprašujejo o potrebnosti posvečenega življenja: Mar ne bi mogli lastnega življenja zastaviti za izboljšanje družbe na bolj učinkovit in razumen način? Tu Jezus odgovarja: »Pusti jo!«

Komur je podeljen neprecenljivi dar, da od blizu hodi za Gospodom Jezusom, temu je jasno, da more in mora ljubiti Gospoda z nedeljenim srcem, da mu more posvetiti vse življenje in ne le nekaj dejanj, nekaj trenutkov ali nekatere dejavnosti. Dragoceno mazilo, izlito kot čisti dej ljubezni, je zato onkraj »utilitarističnega« razmišljanja. Je znamenje *prekipevajoče zastonjskosti*, ki se izraža v življenju, podarjenem za ljubezen do Gospoda in za služenje njemu, za posvetitev njegovi osebi in njegovemu skrivnostnemu telesu. Iz tega življenja, ki se izliva brez pridržkov pa se širi prijeten vonj, ki napolni vso hišo.

Božja hiša, Cerkev, ni danes nič manj kot včeraj okrašena in ozaljšana z navzočnostjo posvečenega življenja.

Tisto, kar se človeškim očem lahko zdi zapravljanje, je za osebo, ki jo veže v kamrici srca Gospodova lepota in dobrota, nedvoumen odgovor ljubezni, je prekipevajoča hvaležnost, ker ji je bilo dopuščeno na poseben način spoznati Sina in deliti z njim njegovo božansko poslanstvo na svetu.

»Ko bi kak božji otrok spoznal in okusil božjo ljubezen, neustvarjenega Boga, učlovečenega Boga, trpečega Boga, ki je najvišje dobro, bi se mu dal vsega, bi se ne le odtrgal od ostalih ustvarjenin, ampak tudi od samega sebe in bi z vsem svojim bitjem ljubil tega Boga ljubezni, dokler se ne bi ves preoblikoval v bogočloveka, ki je najvišji Ljubljeni.«²⁵⁴

Posvečeno življenje v službi božjega kraljestva

105. »Kaj bi bilo s svetom, ko bi ne bilo redovnikov?«²⁵⁵ Onkraj površnega vrednotenja s stališča koristnosti je posvečeno življenje pomembno prav v svojem prekipevanju *zastonjskosti in ljubezni*, to pa še toliko bolj v svetu, ki tvega, da ga zadušijo vrtnice minljivih reči. »Brez tega oprijemljivega znamenja bi bilo nevarno, da se ljubezen, ki oživlja vso Cerkev, ohladi, da odrešitvska presenetljivost evangelija otopi, da se 'sol' vere izgubi v 'sekulariziranem' svetu.«²⁵⁶ Življenje Cerkve in tudi družba sama potrebujeta osebe, ki so sposobne popolne predanosti Bogu in ljudem iz ljubezni do Boga.

Cerkev se nikakor ne more odpovedati posvečenemu življenju, ker to zgovorno izraža njeno »zaročniško« naravo. Oznanjevanje evangelija vsemu svetu najde v njem nov zagon in novo moč. Potreben je namreč nekdo, ki bo predstavil očetovsko obličje Boga in materinsko obličje Cerkve in bo zastavil vse svoje življenje, da bi drugi dobili življenje in upanje. Cerkev potrebuje posvečenih, ki se bodo, še preden stopijo v službo te ali one plemenite naloge, pustili preoblikovati božji milosti in popolnoma prililiti evangeliju.

Cerkev drži v rokah ta veliki dar, ga s hvaležno zavzetostjo spodbuja v spoštovanju in molitvi in izrecno vabi, da bi ga kdo sprejel. Pomembno je, da se škofje, duhovniki in diakoni, prepričani o evangeljski odličnosti tega načina življenja, trudijo za odkrivanje in podpiranje kraljice poklicanosti s pridiganjem,

razločevanjem in modrim duhovnim spremstvom. Od vseh vernikov se zahteva vztrajna molitev za posvečene osebe, da bi njihova gorečnost in njihova sposobnost za ljubezen nenehno rasli in tako prispevali, da se bo v današnji družbi širil prijetni Kristusov vonj (prim. 2 Kor 2,15). Vsa krščanska skupnost – pastirji, laiki in posvečene osebe – je odgovorna za posvečeno življenje, za sprejem in podporo novim poklicem.²⁵⁷

Mladim

106. Vam, mladi, pravim: Če začutite Gospodov klic, ga ne zavrnite! Raje se pogumno vključite v velike tokove svetosti, ki so jih spro•ili znameniti svetniki in svetnice po Kristusovih stopinjah. Gojite hrepenenje, ki je značilno za vašo •ivljenjsko dobo, vendar pa se tudi brez odlašanja oklenite načrta, ki ga ima Bog z vami, če vas vabi, da iščite svetost v posvečenem •ivljenju. Občudujte vsa Gospodova dela v svetu, vendar pa se naučite uperiti pogled na resničnosti, ki jih ni dano nikoli preiti.

Tretje tisočletje pričakuje prispevek vere in podjetnosti množice mladih posvečenih, da bi svet postal bolj miren in sposoben sprejeti Boga in v njem vse njegove otroke.

Družinam

107. Obračam se na vas, krščanske dru•ine. Starši, zahvalite se Gospodu, če je poklical v posvečeno •ivljenje koga od vaših otrok. To je treba imeti – kakor je vedno bilo – za veliko čast, ko se Bog ozre na neko dru•ino in izbere katerega od njenih članov, da ga povabi, naj se poda na pot evangeljskih svetov! Gojite hrepenenje, da bi dali Gospodu katerega od svojih otrok za rast ljubezni do Boga v svetu. Kateri sad zakonske ljubezni bi mogel biti lepši od tega?

Potrebno se je spomniti, da je mlademu, če starši ne živijo po evangeljskih vrednotah, težko zaznati poklic, razumeti potrebnost žrtve, s katero naj bi se soočil, ceniti lepoto cilja, ki naj bi ga dosegel. Prav v družini namreč mladi dobivajo prva izkustva evangeljskih vrednot, ljubezni, ki se daruje Bogu in ljudem. Treba je je tudi vzgajati za odgovorno razpolaganje s svojo svobodo, da bi bili pripravljeni v skladu s svojo poklicnostjo živeti najvišje duhovne resničnosti.

Prosim vas, krščanske družine, da bi združene z Gospodom v molitvi in zakramentalnem življenju bile dobra zemlja za sprejem poklica.

Ljudem dobre volje

108. Vsem ljudem, ki hočejo prisluhniti mojim besedam, •elim podati vabilo, naj iščejo poti, ki vodijo k •ivemu in pravemu Bogu tudi po smernicah, ki jih je zastavilo posvečeno •ivljenje. Posvečene osebe pričujejo, da »kdorkoli hodi za Kristusom, popolnim človekom, postane tudi sam bolj človek«. ²⁵⁸ Koliko izmed njih se je sklanjalo in se še sklanja kot dobri samarijani nad številnimi ranami bratov in sester, ki jih srečujejo na svoji poti!

Glejte na te osebe, prevzete od Kristusa, ki s samoobvladovanjem, podprtim z milostjo in božjo ljubeznijo, kažejo na zdravilo proti pohlepnosti po imetju, uživanju in gospodovanju. Ne pozabite karizem, ki so oblikovale čudovite »bogoiskatelje« in dobrotnike človeštva in odprle zanesljive poti tistim, ki iščejo Boga z iskrenim srcem. Pomislite na veliko število svetih, ki so dozoreli v tem načinu življenja, pomislite na vse dobro, ki so ga ljudem včeraj in danes prinesli Bogu posvečeni! Mar ta naš svet ne potrebuje veselih pričevalcev in prerokov dobrohotne moči božje ljubezni? Mar ne potrebuje tudi ljudi, ki s svojim življenjem in delovanjem znajo zasejati semena miru in bratstva? ²⁵⁹

Posvečenim osebam

109. Predvsem pa se ob koncu te spodbude obračam na vas, posvečeni mo•je in •ene, z zaupno besedo: •ivite v polnosti svojo predanost Bogu in ne pustite, da bi temu svetu umanjkal tisti •arek bo•je lepote, ki osvetljuje pot človeškega •ivljenja. Kristjani, ki jih zaposlujejo delo in skrbi tega sveta, a so tudi poklicani k svetosti, morajo najti v vas očiščena srca, ki v veri »gledaj« Boga, v vas morajo videti osebe, ki se pustijo učiti Svetemu Duhu in urno stopajo v zvestobi do karizme poklicanosti in poslanstva.

Vi dobro veste, da ste stopili na pot nenehnega spreobracanja, izključne predanosti ljubezni do Boga in bratov, da ved-

no bolj sijajno pričujete za milost, ki preoblikuje krščansko življenje. Posvečeno življenje je dar, ki ga Bog naklanja, da bi bilo vsem postavljeno pred oči tisto »edino potrebno« (prim. *Lk* 10,42). Pričevati za Kristusa z življenjem, z deli in z besedami je posebno poslanstvo posvečenega življenja v Cerkvi in svetu.

Vi veste, komu ste verovali (prim. 2 *Tim* 1,12); dajte mu vse! Mladi naj se ne dajo prevarati; ko prihajajo k vam, hočejo videti tisto, česar ne vidijo drugod. Imate izredno nalogo v soočenju z jutrišnjim dnem: ko zlasti mladi posvečeni pričujejo za svojo posvetitev, morejo svoje vrstnike privedi k prenovi življenja.²⁶⁰ Goreča ljubezen do Jezusa Kristusa je močna privlačna sila za druge mlade, ki jih on kliče v svoji dobroti, da bi tesenje in vedno hodili za njim. Naši sodobniki hočejo videti v posvečenih osebah veselje, ki izhaja iz bivanja z Gospodom.

Posvečeni, starejši in mlajši, bodite zvesti svojim dolžnostim do Boga in si medsebojno pomagajte k rasti in se podpirajte. Kljub težavam, s katerimi ste se morda včasih srečali in kljub oslavljenemu ugledu posvečenega življenja ponekod v javnem mnenju imate nalogo, da znova vabite ljudi našega časa, naj se ozro kvišku in se ne dajo preplaviti z vsakdanjostmi, ampak se pustijo začuditi Bogu in evangeliju njegovega Sina. Ne pozabite, da vi na prav poseben način morete in morate ne samo reči, da ste Kristusovi, ampak tudi, da »ste postali Kristus«!²⁶¹

Pogled v prihodnost

110. Vi nimate le slavne zgodovine, na katero se lahko ozirate in jo pripovedujete, ampak tudi *veliko zgodovino, ki jo je treba še zgraditi!* Ozrite se v prihodnost, v katero vas usmerja Sveti Duh, da bi tudi z vami še delal velike reči.

Vse vaše življenje naj postane goreče pričakovanje Kristusa, ko stopate njemu naproti kot modre device, ki gredo naproti ženinu. Bodite vedno pripravljeni in zvesti Kristusu, Cerkvi, svoji ustanovi in človeku današnjega časa.²⁶² Tako vas bo Kristus prenavljal iz dneva v dan, da bi s svojim Duhom gradili bratske skupnosti, da bi z Njim umivali noge ubogih in dali svoj nenadomestljivi prispevek preoblikovanju sveta.

Da bi le ta naš, v človekove roke zaupani svet, ki bo vsak čas vstopil v novo tisočletje, mogel biti vedno bolj človeški in pravičen, znamenje in predokus prihodnjega sveta, v katerem

bo on, ponižni in proslavljeni Gospod, ubog in povišan, polno in trajno veselje za nas in naše brate in sestre z Očetom in Svetim Duhom.

Molitev k Sveti Trojici

111. Presveta Trojica, bla•ena in delilka vse bla•enosti, naj bodo bla•eni tvoji sinovi in hčere, ki si jih poklicala, naj izpovedujejo veličino tvoje ljubezni, tvojo usmiljeno dobroto in tvojo lepoto.

Sveti Oče, posveti sinove in hčere, ki so se ti posvetili v slavo tvojega imena. Spremljaj jih s svojo močjo, da bodo mogli pričevati, da izvira vse iz tebe, edinega studenca ljubezni in svobode. Zahvaljujemo se ti za dar posvečenega življenja, ki v veri išče tebe in v svojem vesoljnem poslanstvu vabi vse, naj hodijo proti tebi.

Odrešenik Jezus, učlovečena Beseda, kakor si izročil svojo obliko življenja tistim, ki si jih poklical, tako še naprej privlači k sebi ljudi, ki bodo za človeštvo našega časa zakladnice usmiljenja, napoved tvoje vrnitve in živo znamenje dobrin prihodnjega vstajenja. Naj jih nobena nadloga ne loči od tebe in tvoje ljubezni!

Sveti Duh, v srca izlita Ljubezen, ki daješ dušam milost in navdih; večni vir življenja, ki dovršuješ Kristusovo poslanstvo z mnogimi karizmami; prosimo te za vse posvečene osebe. Napolni jim srca z notranjo gotovostjo, da so bili vnaprej odbrani za ljubezen, hvalo in služenje. Daj jim okusiti svoje prijateljstvo, napolni jih s svojim veseljem in svojo tolažbo, pomagaj jim premagati težke trenutke in z zaupanjem vstati po padcih, naredi jih za ogledalo božje lepote. Daj jim poguma, da se bodo soočili z izzivi našega časa, in milost, da bodo nosili ljudem dobrohotnost in človekoljubje našega Odrešenika Jezusa Kristusa (prim. *Tit* 3,4).

Molitev k Mariji

112. Marija, podoba Cerkve, neveste brez gube in made•a, ki v posnemanju tebe »na deviški način varuje neokrnjeno vero, trdno upanje in iskreno ljubezen«,²⁶³ podpiraj posvečene osebe v njihovem te•enju po večni in edini bla•enosti.

Tebi, Devica Obiskanja, jih izročamo, da bodo prisluhnili človeškim potrebam in tja prinesli pomoč, predvsem pa Jezusa samega. Nauči jih oznanjati čudovita dela, ki jih Gospod izvršuje na svetu, da bodo vsa ljudstva poveličevala njegovo ime. Podpiraj jih pri njihovem delovanju v blagor ubogih, lačnih, obupanih, poslednjih in vseh, ki iščejo tvojega Sina z iskrenim srcem.

Nate, Mati, ki hočeš duhovno in apostolsko prenovu svojih sinov in hčera v odgovoru ljubezni in popolne predanosti Kristusu, zaupljivo obračamo svojo molitev. Ti si izpolnila Očetovo voljo; bila si hitra v pokorščini, pogumna v uboštvu, sprejemajoča v rodovitnem devištvu. Izprosi od svojega božanskega Sina, da bodo vsi, ki so sprejeli dar, da hodijo za njim v posvečenem življenju, znali tudi pričevati zanj s spremenjenim življenjem. Tako bodo skupaj z drugimi brati in sestrami veselo napredovali proti nebeški domovini in luči, ki nikoli ne zaide.

Za to te prosimo, da bi bil v vseh in v vsem proslavljen, blagoslovljen in ljubljen najvišji Gospod vseh stvari, ki je Oče, Sin in Sveti Duh.

Dano v Rimu, pri svetem Petru, 25. marca, na praznik Gospodovega oznanjenja, leta 1996, v osemnajstem letu mojega papeževanja.

Janez Pavel II.

KRATICE

Drugi vatikanski cerkveni zbor:

- AG – M Odlok o misijonski dejavnosti Cerkve *Ad gentes* (7. december 1965).
- CD – Š Odlok o pastirski službi škofov *Christus Dominus* (28. oktober 1965).
- DV – BR Dogmatična konstitucija o božjem razodetju *Dei verbum* (18. november 1965).
- GE – KV Izjava o krščanski vzgoji *Gravissimum educationis* (28. oktober 1965)
- GS – CS Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu *Gaudium et spes* (7. december 1965)
- LA – AA Odlok o laiškem apostolatu *Apostolicam actuositatem* (18. november 1965)
- LG – C Dogmatična konstitucija o Cerkvi *Lumen gentium* (21. november 1964)
- PC – R Odlok o času primerni prenovi redovniškega življenja *Perfectae caritatis* (28. oktober 1965)
- PO – D Odlok o službi in življenju duhovnikov *Presbyterorum ordinis* (7. december 1965)
- SC – B Konstitucija o svetem bogoslužju *Sacrosanctum Concilium* (4. december 1963)

Drugi dokumenti:

- CL – KL Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Christifideles laici (Krščanski laiki)* (30. december 1988); AAS 81 (1989); CD 15 (1982).
- DA Papeški svet za medverski dialog in Kongregacija za evangelizacijo ljudstev, navodilo *Dialogo e annuncio. Riflessioni e orientamenti* (19. maj 1991), 42,a; AAS 84 (1992).
- EE Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, navodilo *Essential elements in the Church's teaching as applied to Institutes dedicated to works of the apostolate* (31. maj 1983); *Ench. Vat.* 9.
- EN – OE Pavel VI., apostolska spodbuda *Evangelii nuntiandi (O evangelizaciji)* (8. december 1975); AAS 68 (1976); (Ljubljana 1976).

- ET Pavel VI., apostolska spodbuda *Evangelica testificatio* (29. junij 1971): AAS 63 (1971).
- EV – EŽ Janez Pavel II., okrožnica *Evangelium vitae (Evangelij življenja)* (25. marec 1995): AAS 87 (1995); CD60 (1995).
- MR – VO Kongregacija za redovnike in svetne ustanove in Kongregacija za škofe, Smernice za vzajemne odnose med škofi in redovniki v Cerkvi *Mutuae relationes (Vzajemni odnosi)* (14. maj 1978): AAS 70 (1978); CD 15 (1982) 5–36.
- OL – LV Janez Pavel II., Apostolsko pismo *Orientale lumen (Luč z Vzhoda)* (2. maj 1995): AAS 87 (1995); CD 67 (1996).
- PD – DP Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Pastores dabo vobis (Dal vam bom pastirjev)* (25. marec 1992): AAS 84 (1992); CD 48 (1992).
- PI Kongregacija za ustanove redovnega življenja in družbe-apostolskega življenja, navodilo *Potissimum institutioni* (2. februar 1990): AAS 82 (1990).
- RM – OP Janez Pavel II., Okrožnica *Redemptoris missio (Odrešeni-kovo poslanstvo)* (7. december 1990): AAS 83 (1991); CD 46 (1991).
- RP – RN Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, *Vita e missione dei religiosi nella Chiesa, I. Religiosi e promozione umana (Življenje in poslanstvo redovnikov v Cerkvi, I. Redovniki in človeški napredek)* (12. avgust 1980): *Ench. Vat.* 7; CD 15, (1982) 37–58.
- SC Janez Pavel II., Apostolska konstitucija *Sapientia christiana* (15. april 1979): AAS 71 (1979).
- SD – OT Janez Pavel II., Apostolsko pismo *Salvifici doloris (O odrešenjskem trpljenju)* (11. februar 1984), 28-30: AAS 76 (1984); CD 21 (1984).
- TM – ZT Janez Pavel II., Apostolsko pismo *Tertio millenio adveniente (V zarji tretjega tisočletja)* (10. november 1994): AAS 87 (1995); CD 58 (1995).
- UU – DB Janez Pavel II., Okrožnica *Ut unum sint (Da bi bili eno)* (25. maj 1995): AAS 87 (1995); CD 63 (1996).
- Venite Kongregacija za redovnike in svetne ustanove, navodilo o kontemplativnem življenju in nunski klavzuri *Venite seorsum* (15. avgust 1969): AAS 61 (1969).
- VF – BŽ Kongregacija za ustanove redovnega življenja in družbe apostolskega življenja, navodilo *Bratsko življenje v skupnosti* (2. februar 1994), Città del Vaticano 1994; CD 57 (1994).
- VS – SR Janez Pavel II., Okrožnica *Veritatis splendor (Sijaj resnice)* (6. avgust 1993): AAS 85 (1993); CD 52 (1994).

Revije, serije, zbirke:

AAS	Acta Apostolicae Sedis, Città del Vaticano.
CD	Cerkveni dokumenti, Ljubljana.
DS	Denzinger-Schönmetzer, Enchiridion Symbolorum, Freiburg i. Breisgau.
Ench. Vat.	Enchiridion Vaticanum, Città del Vaticano.
KKC	Katekizem Katoliške Cerkve, Ljubljana 1993.
OR	L'Osservatore Romano, Città del Vaticano.
PG	Patrologiae Graecae cursus completus, Parisiis.
PL	Patrologiae Latinae cursus completus, Parisiis.
SCh	Sources chrétiennes, Paris.
ZCP	Zakonik cerkvenega prava, Ljubljana 1983.
ZKVC	Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium (Zbirka kano- nov vzhodnih Cerkva), Città del Vaticano.

OPOMBE

- 1 Prim. *Propositio* 2.
- 2 AG – M 18.
- 3 Prim. LG – C 44; ET 7; EN – OE 69.
- 4 Prim. LG – C 44.
- 5 Prim. Janez Pavel II., govor pri splošni avdienci (28. september 1994), 5; OR 29. september 1994, 4.
- 6 Prim. *Propositio* 1.
- 7 Prim. sv. Frančišek Saleški, *Introductio ad vitam devotam* I,3, Oeuvres, t. III, Annecy, 1983, 19–20.
- 8 Prim. LG – C 43.
- 9 Prim. Janez Pavel II., homilija med slovesnim somaševanjem ob sklepu 9. rednega zasedanja škofovske sinode (29. oktober 1994), 3; AAS 87 (1995), 580.
- 10 Prim. Škofovska sinoda, 9. redno splošno zasedanje, *Sporočilo sinode* (27. oktober 1994), VII; OR 29. oktober 1994, 7.
- 11 Prim. *Propositio* 5, B.
- 12 Prim. sv. Benedikt, *Vodilo*, 4,21 in 72,11.
- 13 Prim. *Propositio* 12.
- 14 Prim. ZKVC, kan. 570.
- 15 Prim. PC – R 7; AG – M 40.
- 16 Prim. *Propositio* 6.
- 17 Prim. *Propositio* 4.
- 18 Prim. *Propositio* 7.
- 19 Prim. *Propositio* 2.
- 20 Prim. *Propositio* 14.
- 21 Prim. ZCP kan. 605; ZKVC, kan. 571; *Propositio* 13.
- 22 Prim. *Propositio* 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 28; 29; 30; 35; 48.
- 23 Prim. *Propositio* 3, A–B.
- 24 Prim. *Propositio* 3, C.
- 25 Prim. Kasijan, *Pogovori* 10,6: »Odšel je na goro na samo, da bi molil; s tem nas z zgledom svojega umika uči ... naj gremo tudi mi na samo. (Secessit tamen solus in monte orare, per hoc scilicet nos instruens suae secessionis exemplo... ut similiter secedamus.)« (PL 49,827); sv. Hieronim, *Pismo Paulinu* 58,4,2: »Kristusa išči v samoti in moli sam z Jezusom na gori. (Et Christum quaeras in solitudine et ores solus in monte cum Iesu.)« (PL 22,582; *Izbrana pisma*, Celje 1941, 246); Viljem, opat pri sv. Teodoriku, *Bratom o božji gori* I,1: »(Samotarsko življenje) je sam Gospod imel zelo pri srcu; njegovi učenci so ga vzljubili, ko je bil še z njimi; ko so tisti, ki so bili z njim na sveti gori, videli njegovo slavo ob spremenjenju, je Peter ... spoznal, da bi bilo zanj najbolje, ko bi tam ostal za vselej. (Vita solitaria) ab ipso Domino familiarissime celebrata, ab eius

discipulis ipso praesente concupita: cuius transfigurationis gloriam cum vidissent qui cum eo in monte sancto erant, continuo Petrus... optimum sibi iudicavit in hoc semper esse.)« (PL 184,310).

26 LG - C 1.

27 LG - C 44

28 Prim. EE 5.

29 Prim. *Summa Theologiae*, II-II, q. 186, a. 1.

30 Prim. *Propositio* 16.

31 Prim. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda *Redemptionis donum* (25. marec 1984), 3: AAS 76 (1984) 515-517.

32 Sv. Frančišek Asiški, *Potrjeno vodilo* I,1 (*Spisi*, Celje 1982, 80).

33 Sv. Tomaž Akvinski, *Summa Theologiae* III, 45,4, ad 2.: »Tota Trinitas apparuit: Pater in voce; Filius in homine, Spiritus in nube clara.«

34 PC - R 1.

35 LG - C 44.

36 Simeon Novi Teolog, *Himne*, II, 19-27: SCh 156,178-179.

37 Prim. Janez Pavel II., nagovor pri splošni avdienci (9. november 1994), 4: OR 10. november 1994, 4.

38 LG - C 44.

39 Sv. Ignacij Antiohijski, *Pismo Magnezijcem* 8,2: *Patres Apostolici*, ed. F.X. Funk, II,237 (*Spisi apostolskih očetov*, Celje 1996, 141-142).

40 Prim. *Propositio* 3.

41 Sv. Avguštin, *Pripovedi o Psalmih* 44,3: PL 36,495-496.

42 Prim. PC - R 17.

43 Prim. *Propositio* 25.

44 Prim. LG - C 42.

45 LG - C 44.

46 Bl. Elizabeta od Trojice, *Le ciel dans la foi, Traité Spirituel*, I,14: *Oeuvres complètes*, Paris, 1991, 106.

47 Prim. sv. Avguštin, *Izpovedi* I,1,1: PL 32,661 (Celje 1984, 5).

48 Janez Pavel II., nagovor pri splošni avdienci (29. marec 1995): OR 30. marec 1995, 4.

49 LG - C 53.

50 LG - C 46.

51 Prim. *Propositio* 55.

52 Prim. LG - C 44.

53 Prim. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda *Redemptionis donum* (25. marec 1984), 7: AAS 76 (1984), 522-524.

54 Prim. LG - C 44; Janez Pavel II., nagovor pri splošni avdienci (26. oktober 1994), 5: OR 27. oktober 1994, 4.

55 Prim. LG - C 42.

56 Prim. Rimski obrednik, *Obred redovnih zaobljub*: slovesni blagoslov oziroma posvetitev zaobljubljenih redovnikov, 67, in redovnic, 72; Rimski pontifikal, *Obred posvetitve devic*, 38: slovesna posvetilna molitev; Eucologion sive Rituale Graecorum, *Officium parvi habitum id est Mandiae*, 384-385; Pontificale iuxta ritum Eccle-

- siae Syrorum Occidentalium id est Antiochiae, *Ordo rituum monasticorum*, Typis Polyglottis Vaticanis 1942, 307–309.
- 57 Prim. sv. Peter Damiani, *Liber qui appellatur »Dominus vobiscum« ad Leonem eremitam (Knjiga z naslovom »Dominus vobiscum« puščavniku Leonu)*; PL 145,231–252.
- 58 Prim. LG – C 32; ZCP kan. 208; ZKVC, kan. 11.
- 59 Prim. AG – M 4; LG – C 4, 12, 13; GS – CS 32; AA – LA 3; CL – KL 20–21; Kongregacija za nauk vere, Pismo škofom katoliške Cerkve o nekaterih vidikih Cerkve, kot je npr. občestvo *Communio notio* (28. maj 1992), 15; AAS 85 (1993), 847.
- 60 LG – C 31.
- 61 Prim. LG – C 12; CL – KL 20–21.
- 62 Prim. LG – C 5.
- 63 Prim. Tridentinski koncil, XXIV. seja, kan. 10; DS 1810; Pij XII., okrožnica *Sacra virginitas* (25. marec 1954); AAS 46 (1954), 176.
- 64 Prim. *Propositio* 17.
- 65 LG – C 41.
- 66 Prim. LG – C 46.
- 67 LG – C 46.
- 68 Prim. Pij XII., Motuproprij *Primo feliciter* (12. marec 1948), 6; AAS 40 (1948), 285.
- 69 ZCP, kan. 713 § 1; prim. ZKVC kan. 563 § 2.
- 70 Prim. ZCP kan. 713, § 2. Posebna beseda, namenjena »kleriškim članom«, je navedena v istem kan. 713, § 3.
- 71 LG – C 31.
- 72 Sv. Terezija Deteta Jezusa, *Manuscrits autobiographiques B, 2 v: Želim »biti tvoja nevesta, Jezus..., biti v povezanosti s teboj mati duš.«*
- 73 Prim. PC – R 8; 10; 12.
- 74 Škofovska sinoda, 2. izredno splošno zasedanje, sklepno poročilo *Ecclesia sub verbo Dei mysteria Christi celebrans pro salute mundi* (7. december 1985), II A,4: *Ench. Vat.* 9,1753.
- 75 Škofovska sinoda, 9. redno splošno zasedanje *Sporočilo s sinode* (27. oktober 1994), 9; OR 29. oktober 1994, 7.
- 76 Prim. Sv. Tomaž Akvinski, *Summa Theologiae*, II–II, q. 184, a. 5, ad 2; II–II, q. 186, a. 2, ad 1.
- 77 Prim. *Libellus de principiis Ordinis Praedicatorum. Acta Canonizationis Sancti Dominici: Monumenta Ordinis Praedicatorum historica* 16 (1935), 30.
- 78 OL – LV 12.
- 79 MR – VO 51.
- 80 Prim. *Propositio* 26.
- 81 Prim. *Propositio* 27.
- 82 PC – R 2.
- 83 OL – LV 16.
- 84 TM – ZT 42.
- 85 EN – OE 69.

- 86 Prim. PC – R 15; sv. Avguštin, *Vodilo za božje služabnike* 1,1: PL 32,1372.
- 87 Sv. Ciprijan, *O Gospodovi molitvi* 23: PL 4,553; (*Izbrani spisi*, Ljubljana 1943, 146); prim. LG – C 4.
- 88 Prim. *Propositio* 20.
- 89 Sv. Bazilij, *Obširneje obravnavana vodila*, vprašanje 7: PG 31,931.
- 90 Prim. Sv. Bazilij, *Kratko obravnavana vodila*, vprašanje 225: PG 31,1231.
- 91 Prim. EE 51.
- 92 Prim. VF – BŽ 47–53; ZCP, kan. 618; *Propositio*, 19.
- 93 Prim. VF – BŽ 68; *Propositio* 21.
- 94 Prim. *Propositio* 28.
- 95 RP – RN 24.
- 96 CL – KL 31–32.
- 97 *Potrjeno vodilo* I,1.
- 98 *Pisma* 109, 171, 196.
- 99 Prim. *Vodila »za pravilno čutenje, ki ga moramo imeti v vojskujoči se Cerkvi«, ki jih je dodal na koncu Duhovnih vaj, zlasti Vodilo* 13.
- 100 *Izreki*, št. 217.
- 101 *Manuscripts autobiographiques* B, 3 v.
- 102 Prim. *Propositio* 30, A.
- 103 Prim. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda *Redemptionis donum* (25. marec 1984), 15: AAS 76 (1984), 541–542.
- 104 LG – C 1.
- 105 Kongregacija za nauk vere, pismo škofom Katoliške cerkve o nekaterih vidikih Cerkve, kot npr. občestvo *Communio notio* (28. maj 1992), 16: AAS 85 (1993), 847–848.
- 106 Prim. LG – C 13.
- 107 CD – Š 11.
- 108 MR – VO 11.
- 109 Prim. MR – VO 11.
- 110 Prim. ZCP kan. 576.
- 111 Prim. ZCP, kan. 586; MR – VO 13.
- 112 Prim. AG – M 18.
- 113 Prim. ZCP, kan. 586 § 2; 591; ZKVC, kan. 412 § 2.
- 114 Prim. *Propositio* 29, 4.
- 115 Prim. *Propositio* 49, B.
- 116 *Propositio* 54.
- 117 Prim. VF – BŽ 56.
- 118 *Zagovor Viljemu od sv. Teodorika*, IV,8: PL 182,903–904.
- 119 PC – R 23.
- 120 Prim. MR – VO 21; 61; ZCP kan. 708–709.
- 121 Prim. PC – R 1; LG – C 46.
- 122 Prim. GS – CS 4.
- 123 Janez Pavel II., sporočilo 14. skupščini Konferenca brazilskih redovnikov (11. julij 1986): *Insegnamenti* IX/2 (1986), 237; prim. *Propositio* 31.
- 124 Prim. MR – VO 63; 65.

- 125 Prim. LG – C 31.
- 126 Sv. Anton M. Zaccaria, *Scritti. Sermone II*, Roma 1975, 129.
- 127 Prim. *Propositio* 33, A; C.
- 128 Prim. *Propositio* 33, B.
- 129 Prim. VF – BŽ 62; PI 92–93.
- 130 Prim. *Propositio* 9, A.
- 131 Prim. *Propositio* 9.
- 132 EV – EŽ 99.
- 133 Venite V.
- 134 Prim. Venite I.
- 135 SC – B 2.
- 136 LG – C 6.
- 137 Prim. Sv. Janez od Križa, *Duhovna pesem* kitica 29,1 (Ljubljana 1991, 185).
- 138 Prim. ZCP, kan. 667, § 4; *Propositio* 22,4.
- 139 Prim. Pavel VI., Motuproprij *Ecclesiae Sanctae* (8. junij 1966), II,30–31: AAS 58 (1966), 780; R 7.16; Venite VI: AAS 61 (1969), 686.
- 140 Prim. Pij XII., Apostolska konstitucija *Sponsa Christi* (21. november 1950), VII: AAS 43 (1951), 18–19; PC – R 22.
- 141 Prim. ZCP, kan. 588 § 1.
- 142 Prim. PC – R 10.
- 143 Prim. PC – R 8.10.
- 144 ZCP, kan. 588 § 3; PC – R 10.
- 145 LG – C 31.
- 146 Prim. *Propositio* 8.
- 147 Janez Pavel II., nagovor pri splošni avdienci (22. februar 1995), 6: OR 23. februar 1995, 4.
- 148 Prim. PC – R 10.
- 149 Prim. ZCP kan. 588 § 2.
- 150 Prim. *Propositio* 10; PC – R 15.
- 151 Prim. ZCP, kan. 573; ZKVC, kan. 410.
- 152 Prim. *Propositio* 13, B.
- 153 Prim. *Propositio* 13, C.
- 154 Prim. GS – CS 48.
- 155 Prim. *Propositio* 13, A.
- 156 Prim. *Propositio* 13, B.
- 157 LG – C 1.
- 158 Prim. *Propositio* 24.
- 159 Prim. VF – BŽ 67.
- 160 Prim. *Propositio* 48, A.
- 161 Prim. *Propositio* 48, B.
- 162 Prim. *Propositio* 48, C.
- 163 Prim. *Propositio* 49, A.
- 164 Prim. PI 29.
- 165 Prim. *Propositio* 49, B.
- 166 Prim. EE 45.
- 167 Prim. ZCP, kan. 607 § 1.

- 168 Prim. *Propositio* 50.
- 169 Prim. VF – BŽ 32–33.
- 170 Prim. *Propositio* 51.
- 171 Prim. VF – BŽ 43–45.
- 172 Prim. PI 70.
- 173 Prim. PI 68.
- 174 Prim. LG – C 46.
- 175 Prim. *Propositio* 35, A.
- 176 GS – CS 4.
- 177 Prim. LG – C 12.
- 178 Pavel VI., Okrožnica *Ecclesiam suam* (6. avgust 1964), III: AAS 56 (1964), 639.
- 179 Sv. Gregorij Veliki, *Homilija o Ezekielu*, II,2,11: PL 76, 954-955.
- 180 Sv. Avguštin, *Govor* 78, 6: PL 38, 492.
- 181 Prim. 4. splošna konferenca latinskoameriških škofov, dokument *Nova evangelisatio, progressio humana e cultura christiana*, sklep 178, CELAM 1992.
- 182 *Correspondance, Entretiens, Documents*. Conference 'Sur l' esprit de la Compagnie' (9. februar 1653), Coste, IX, Paris 1923, 592.
- 183 Prim. EE 23–24.
- 184 Prim. Bl. Elizabeta od Presvete Trojice, *O mon Dieu, Trinité que j'adore*, Oevres complètes, Paris, 1991, 199–200.
- 185 Prim. EN – OE 69.
- 186 Prim. *Propositio* 37, A.
- 187 Prim. LG – C 46; EN – OE 69.
- 188 Prim. LG – C 44; 46.
- 189 Prim. AG – M 18; 40.
- 190 *Epistula ad socios Romae incolentes, ex urbe Cochinchinae data die 15 Ianuarii 1544: Monumenta Historica Societatis Iesu* 67 (1944), 166–167.
- 191 Prim. LG – C 44.
- 192 Prim. RM – OP 69 ; KKC 927.
- 193 RM – OP 31.
- 194 RM – OP 2.
- 195 AG – M 18; prim. RM – OP 69.
- 196 Prim. *Propositio* 38.
- 197 RM – OP 44.
- 198 Prim. RM – OP 46.
- 199 Prim. RM – OP 52–54.
- 200 Prim. *Propositio* 40, A.
- 201 RM – OP 55; prim. DA 45–46.
- 202 Prim. *Propositio* 40, B.
- 203 Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Ecclesia in Africa* (14. september 1995), 62: OR, 16. september 1995, 5.
- 204 Prim. EN – OE 15.
- 205 Škofovska sinoda, 9. redno splošno zasedanje, *Relatio ante disceptationem*, 22: OR 3–4. oktober 1994, 12.
- 206 Janez XXIII., Govor ob otvoritvi 2. vatikanskega koncila (11. oktober 1962): AAS 54, (1962), 789.

- 207 Prim. *Propositio* 18.
- 208 Sv. Avguštin, *Sermo* 123, 3-4: PL 38, 685-686.
- 209 Prim. *Pesem XXI*, 386-394: PL 61, 587.
- 210 *Correspondance, Entretiens, Documents*. Conférence »Sur les Règles« (30. maj 1647), Coste IX, Paris 1923, 319.
- 211 *Pastoralno vodilo* 2,5: PL 77,33; (Celje 1984, 35).
- 212 Prim. SD – OT 28–30.
- 213 Prim. SD – OT 18; CL – KL 52–53.
- 214 Prim. PD – DP 77.
- 215 Prim. EV – EŽ 78–101.
- 216 Prim. *Propositio* 43.
- 217 Prim. LG – C 44.
- 218 Prim. JANEZ PAVEL II., homilija med slovesnim somaševanjem ob sklepu 9. rednega zasedanja škofovske sinode (29. oktober 1994), 3: AAS 87 (1995), 580.
- 219 Prim. sv. Atanazij, *Antonovo žitje*, 7: PG 26,854.
- 220 Prim. *Propositio* 39, A.
- 221 Prim. *Propositio* 15, A; 39, C.
- 222 LG – C 4; prim. PO – D 2.
- 223 Prim. *Propositio* 53; TM – ZT 37.
- 224 Prim. PC – R 12.
- 225 Prim. *Propositio* 18, A.
- 226 Prim. PC – R 13.
- 227 Prim. VS – SR 31–35.
- 228 Prim. *Propositio* 19, A; R 14.
- 229 Prim. *Propositio* 15.
- 230 JANEZ PAVEL II., govor pri splošni avdienci (8. februar 1995), 2: OR, 9. februar 1995, 4.
- 231 DV – BR 21; prim. PC – R 6.
- 232 KKC 125; prim. DV – BR 18.
- 233 DV – BR 2.
- 234 PO – D 5.
- 235 Prim. GE – KV 8.
- 236 *Scritti pedagogici e spirituali*, Roma 1987, 294.
- 237 Prim. SC II.
- 238 Prim. *Propositio* 41.
- 239 Prim. SC II.
- 240 Prim. *Propositio* 36.
- 241 Prim. GS – CS 5.
- 242 GS – CS 1.
- 243 Prim. VF – BŽ 34.
- 244 Prim. Janez Pavel II., sporočilo ob 28. dnevu družbenih občil (24. januar 1994): OR, 24.-25. januar 1994, 4.
- 245 Prim. UU – DB 21.
- 246 Prim. UU – DB 28.
- 247 Prim. *Propositio* 45.
- 248 Prim. RM – OP 55.
- 249 DA 42,a.

- ²⁵⁰ DA 42,b.
²⁵¹ Prim. *Propositio* 46.
²⁵² DA 42,c.
²⁵³ Prim. *Propositio* 47.
²⁵⁴ Bl. Angela Folinjska, *Il libro della Beata Angela da Foligno*, Grottaferrata 1985, 683.
²⁵⁵ Prim. sv. Terezija Velika, *Libro de la Vida*, 32,11 (*Življenje*, Celje 1974, 261).
²⁵⁶ ET 3.
²⁵⁷ Prim. *Propositio* 48.
²⁵⁸ GS - CS 41.
²⁵⁹ Prim. ET 53; EN - OE 69.
²⁶⁰ Prim. *Propositio* 16.
²⁶¹ Prim. sv. Avguštin, *Govori o Janezovem evangeliju*, XXI,8: PL 35,1568, (Ljubljana 1943, 179).
²⁶² Prim. RP - RN 13-21.
²⁶³ LG - C 64.

KAZALO

<i>Uvodna beseda</i>	5
Janez Pavel II., POSINODALNA APOSTOLSKA SPODBU- DA	
POSVEČENO ŽIVLJENJE	7
<i>Zahvala za posvečeno življenje</i>	8
<i>Posvečeno življenje, dar Cerkve</i>	8
<i>Pobiranje sadov sinode</i>	9
<i>Delo Duha v raznih oblikah posvečenega življenja</i>	10
<i>Meniško življenje na Vzhodu in Zahodu</i>	10
<i>Red devic, puščavniki, vdove</i>	11
<i>Ustanove, popolnoma predane kontemplaciji</i>	12
<i>Apostolsko redovno življenje</i>	13
<i>Svetne ustanove</i>	13
<i>Družbe apostolskega življenja</i>	14
<i>Nove zvrsti posvečenega življenja</i>	14
<i>Namen apostolske spodbude</i>	15
Prvo poglavje: CONFESSIO TRINITATIS: PRI KRISTOLOŠKIH IN TRINITARIČNIH IZVIRIH POSVEČENEGA ŽIVLJENJA	17
<i>Obličje spremenjenega Kristusa</i>	17
<i>»Vpričo njih se je spremenil...«</i>	18
<i>»To je moj ljubljeni Sin, njega poslušajte!«</i>	19
I. V HVALO TROJICE	20
<i>Od Očeta k Očetu: božja pobuda</i>	20
<i>Per Filium: po Kristusovih stopinjah</i>	21
<i>In Spiritu: posvečeni po Svetem Duhu</i>	22
<i>Evangeljski sveti, dar Trojice</i>	23
<i>Odsev trinitaričnega življenja v evangeljskih svetih</i>	24
<i>Posvečeni za božje kraljestvo kot Kristus</i>	25
II. MED VELIKO NOČJO IN DOVRŠITVIJO	26
<i>Od Tabora do Kalvarije</i>	26
<i>Velikonočna razsežnost posvečenega življenja</i>	27
<i>Kristusove priče na svetu</i>	27
<i>Eshatološka razsežnost posvečenega življenja</i>	29

<i>Dejavno pričakovanje: zavzetost in čuječnost</i>	30
<i>Marija, vzor posvečenosti in hoje za Kristusom</i>	32
III. V CERKVI IN ZA CERKEV	32
»Dobro je, da smo tukaj«:	
<i>posvečeno življenje v skrivnosti Cerkve</i>	32
<i>Nova in posebna posvetitev</i>	33
<i>Odnosi med različnimi življenjskimi stanovi kristjana</i>	34
<i>Enkratna vrednota posvečenega življenja</i>	35
<i>Pričevanje oznanila blagrov</i>	36
<i>Živa podoba Cerkve – Neveste</i>	37
IV. POD VODSTVOM DUHA SVETOSTI	37
»Spremenjeno« bivanje: poklicanost k svetosti	37
<i>Zvestoba karizmi</i>	38
<i>Ustvarjalna zvestoba</i>	39
<i>Molitev in askeza: duhovni boj</i>	40
<i>Skrb za svetost</i>	41
»Vstanite in ne bojte se«: obnovljeno zaupanje	42
Drugo poglavje: ZNAMENJE BRATSTVA	45
<i>Posvečeno življenje – znamenje občestva v cerkvi</i>	45
I. NEMINLJIVE DOBRINE	45
<i>Po podobi Trojice</i>	45
<i>Bratsko življenje v ljubezni</i>	46
<i>Naloga vodstva</i>	47
<i>Vloga ostarelih</i>	48
<i>Po podobi apostolske skupnosti</i>	48
<i>Sentire cum Ecclesia – Čutiti s Cerkvijo</i>	49
<i>Bratstvo v vesoljni Cerkvi</i>	50
<i>Posvečeno življenje in krajevna Cerkev</i>	51
<i>Rodovitno in urejeno cerkveno občestvo</i>	52
<i>Nenehen dialog, ki ga poživlja ljubezen</i>	53
<i>Bratstvo v razdeljenem in krivičnem svetu</i>	54
<i>Občestvo med različnimi ustanovami</i>	54
<i>Službe za usklajevanje</i>	55
<i>Občestvo in sodelovanje z laiki</i>	56
<i>Za prenovo duhovnega in apostolskega zagona</i>	57
<i>Laiki prostovoljci in pridruženi laiki</i>	57
<i>Dostojanstvo in vloga posvečene žene</i>	58
<i>Nove perspektive navzočnosti in delovanja</i>	59

II. NENEHNO DELOVANJE SVETEGA DUHA:	
ZVESTOBA V NOVOSTI.....	60
<i>Klavzurne nune</i>	<i>60</i>
<i>Redovni bratje</i>	<i>63</i>
<i>Mešane ustanove</i>	<i>64</i>
<i>Nove oblike evangelijskega življenja</i>	<i>65</i>
III. POGLED V PRIHODNOST	66
<i>Težave in perspektive</i>	<i>66</i>
<i>Nov zagon pastorale poklicev</i>	<i>68</i>
<i>Skrb za začetno vzgojo</i>	<i>69</i>
<i>Vloga vzgojiteljev in vzgojiteljic</i>	<i>70</i>
<i>Skupnostna in apostolska vzgoja</i>	<i>71</i>
<i>Potreba po popolnem in posodobljenem načrtu (ratio)</i>	<i>72</i>
<i>Nenehna vzgoja</i>	<i>73</i>
<i>Dinamična zvestoba</i>	<i>73</i>
<i>Razsežnosti nenehne vzgoje</i>	<i>75</i>
Tretje poglavje: SLUŽENJE V LJUBEZNI	77
POSVEČENO ŽIVLJENJE KOT RAZODETJE	
BOŽJE LJUBEZNI V SVETU	77
<i>Posvečeni za poslanstvo</i>	<i>77</i>
<i>V službi Boga in človeka</i>	<i>78</i>
<i>Cerkveno sodelovanje in apostolska duhovnost</i>	<i>79</i>
I. LJUBEZEN DO KONCA	80
<i>Ljubiti s Kristusovim srcem</i>	<i>80</i>
<i>Svojski prispevek posvečenega življenja evangelizaciji ...</i>	<i>81</i>
<i>Prva evangelizacija: oznanjati Kristusa narodom</i>	<i>82</i>
<i>Prisotni na vseh koncih sveta</i>	<i>83</i>
<i>Oznanjevanje Kristusa in inkulturacija</i>	<i>84</i>
<i>Inkulturacija posvečenega življenja</i>	<i>85</i>
<i>Nova evangelizacija</i>	<i>86</i>
<i>Prednostna ljubezen do ubogih in pospeševanje pravičnosti</i>	<i>87</i>
<i>Skrb za bolnike</i>	<i>88</i>
II. PREROŠKO PRIČEVANJE OB VELIKIH IZZIVIH	89
<i>Preroškost posvečenega življenja</i>	<i>90</i>
<i>Pomen posvečenega življenja v današnjem svetu</i>	<i>90</i>
<i>Zvestoba vse do mučeništva</i>	<i>91</i>
<i>Veliki izzivi posvečenega življenja</i>	<i>92</i>
<i>Izziv posvečene čistosti</i>	<i>92</i>
<i>Izziv uboštva</i>	<i>93</i>

<i>Evangeljsko uboštvo v službi ubogih</i>	94
<i>Izziv svobode v pokorščini</i>	95
<i>Skupaj izpolnjevati Očetovo voljo</i>	95
<i>Odločna zavzetost za duhovno življenje</i>	96
<i>Poslušanje božje besede</i>	97
<i>V občestvu s Kristusom</i>	99
III. NEKATERI MISIJSKI AREOPAGI	100
<i>Prisotnost v svetu vzgoje</i>	100
<i>Potreba po obnovljeni zavzetosti na vzgojnem področju</i>	101
<i>Evangelizirati kulturo</i>	101
<i>Prisotnost v svetu družbenega obveščanja</i>	103
IV. ZAVZETI ZA POGOVOR Z VSEMI	104
<i>V službi edinosti kristjanov</i>	104
<i>Oblike ekumenskega dialoga</i>	105
<i>Medverski dialog</i>	106
<i>Odgovor duhovnosti na iskanje svetega</i> <i>in na hrepenenje po Bogu</i>	106
SKLEP	108
<i>Preobilje zastojnosti</i>	108
<i>Posvečeno življenje v službi božjega kraljestva</i>	110
<i>Mladim</i>	110
<i>Družinam</i>	110
<i>Ljudem dobre volje</i>	111
<i>Posvečenim osebam</i>	111
<i>Pogled v prihodnost</i>	112
<i>Molitev k Sveti Trojici</i>	113
<i>Molitev Mariji</i>	113
Kratice	115
<i>Opombe</i>	119
<i>Kazalo</i>	127

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

Številka

naslov

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okro•nica Človekov Odrešenik (1979)
3. Pape• Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina •ivljenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katezezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okro•nica o bo•jem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na daljnem Vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okro•nica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerкви (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dru•ini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okro•nica apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okro•nica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okro•nica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o Daru •ivljenja
37. Janez Pavel II., Okro•nica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)
39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu •ene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)

43. Škofje ZDA - Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)
45. Janez Pavel II., Okro•nica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okro•nica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krš•anski skupnosti (1991)
48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoli•ani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za dru•beno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okro•nica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo dru•inam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za slu•bo in •ivljenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko •ivljenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tiso•etlja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okro•nica Evangelij •ivljenja (1995)
61. Komisija Pravi•nost in mir pri SŠK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto •ensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okro•nica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)
65. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Posve•eno •ivljenje (1996)